

VUOSIKERTOMUS

1997

ENSO GROUP

SISÄLTÖ

TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE	4
VUOSI 1997 LYHYESTI	5
ENSO – 125 VUOTTA KEHITYSTÄ	6
OSAKKEENOMISTAJILLEMME	8
OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT	10
SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT	12
OSAKEPÄÄOMAN KOROTUKSET	13
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT 1993–1997	14
AVAINTIETOJA 1993–1997	15
AVAINTIEDOT VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN	16
HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 1997	17
KONSERNIN TULOSLASKELMA	25
KONSERNITASE	26
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	28
ENSON KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN YHDISTELYPERIAATTEET	29
ENSO OYJ:N TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA	30
ENSO OYJ:N TASE	31
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	32
EMOYHTIÖN VOITONJAKOEHDOTUS	42
TILINTARKASTUSKERTOMUS	43
HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO	44
TULOSRYHMÄT	45
PERUSTEOLLISUUS	45
PAKKAUSKARTONGIT	52
HIENOPAPERIT	56
PUUPITOISET PAINOPAPERIT	60
TAVOITTEENA KANSAINVÄLISET AMMATILAISET	64
YMPÄRISTÖNSUOJELUN TALOUDELLINEN KATSAUS	66
TULEVAISUUDEN TUOTTEET – KESTÄVÄ KEHITYS	68
CORPORATE GOVERNANCE	70
ENSO OYJ:N HALLITUS	72
ENSO OYJ:N HALLINTONEUVOSTO JA TILINTARKASTAJAT	73
HALLINTONEUVOSTON JA HALLITUKSEN JÄSENTEN TÄRKEIMMÄT VAIKUTUSVALTAYHTEISÖT	74
ORGANISAATIO	75
VUODEN 1997 TAPAHTUMIA	76
TUNNUSLUKUIEN LASKENTAPERIAATTEET	77
ENSON OSOITTEET	78
ENSON MARKKINOINTIVERKOSTO	80
KANSAINVÄLINEN ENSO	82

YHTIÖKOKOUS

Enso Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 26. maaliskuuta 1998 klo 15.00 Marina Congress Centerissä, Katajanokanlaituri 6, Helsinki.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava yhtiön pääkonttorissa Helsingissä, Kanavaranta 1, viimeistään 23.3.1998 ennen klo 16.30. Ilmoittautua voi myös kirjeitse osoitteella Enso Oyj, lakiasianosasto, PL 309, 00101 Helsinki tai puhelimitse lakiasianosastolle, puhelin 02046 21210, 02046 21224 tai 02046 21245 em. määräaikaan mennessä.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 20.3.1998 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:ssä pidettävään Enso Oyj:n osaksluetteloon. Myös osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen edellyttäen, että osakkeenomistaja oli rekisteröity yhtiön osakerekisteriin ennen 30.9.1993 tai Veitsiluoto Oy:n osakerekisteriin ennen 1.5.1996. Tässä tapauksessa osakkeenomistajan on esitettävä yhtiökokouksessa osakekirjansa tai muu selvitys siitä, että osakkeiden omistusoikeutta ei ole kirjattu arvo-osuustilille.

OSINGONMAKSU

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että 31.12.1997 päättyneeltä tilikaudelta maksetaan osinkoa 2,20 markkaa osakkeelta. Mikäli hallituksen esitys hyväksytään, osinko maksetaan täsmäytyspäivänä 31.3.1998 osaksluetteloon merkityille osakkeenomistajille 7.4.1998. Osakkeenomistajille, jotka eivät ole siirtäneet osakkeitaan arvo-osuusjärjestelmään, osinko maksetaan, kun heidän osakkeensa on siirretty järjestelmään.

TULOSTIEDOTTAMINEN

24.2.1998 tilinpäätöstiedote 1997

19.3.1998 vuosikertomus 1997

20.5.1998 osavuositarkastus 1-3/98

13.8.1998 osavuositarkastus 1-6/98

11.11.1998 osavuositarkastus 1-9/98

Vuosikertomus on saatavana suomen-, ruotsin-, englannin- ja saksankielisinä ja osavuositarkastukset suomen- ja englanninkielisinä. Ranskankielinen vuosikertomus ilmestyy lyhennelmänä. Ympäristövuosikertomus on saatavana suomen-, englannin- ja saksankielisinä.

JULKAISUT JA LISÄTIEDOT

Viestintäosasto, Kanavaranta 1, 00160 Helsinki.
Puhelin 02046 21220 ja telefax 02046 21267.

Sijoittajasuhteet, Kanavaranta 1, 00160 Helsinki.
Puhelin 02046 21242 ja telefax 02046 21307.

OSOITTEENMUUTOKSET

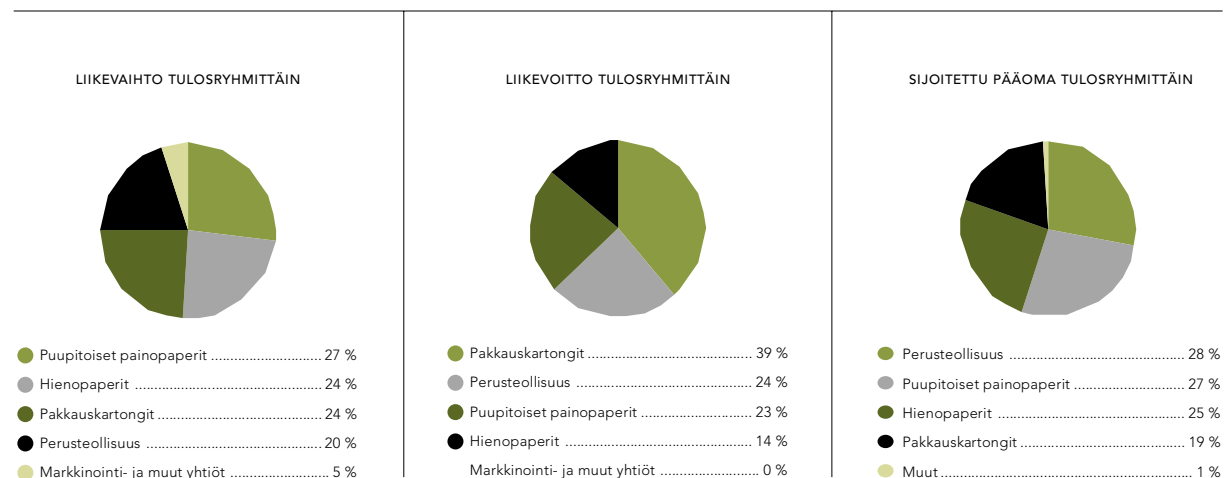
Osakkaan henkilötiedoissa tai omistuksessa tapahtuneet muutokset pyydämme ystävällisesti ilmoittamaan siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa osakkeenomistajalla on arvo-osuustili.

VUOSI 1997 LYHYESTI

		1997	1996 ¹⁾	1995 ¹⁾	ECU MILL. 1997
Liikevaihto	Mmk	29 264	25 660	28 026	4 886
Muutos edellisestä vuodesta	%	14	-8,4	17,9	14
Viennin ja ulkomaantoimintojen osuus	%	85,4	83,2	83,3	85,4
Liikevoitto	Mmk	3 102	2 706	4 933	518
Osuus liikevaihdosta	%	10,6	10,5	17,6	10,6
Tulos rahoituserien jälkeen	Mmk	2 288	1 665	3 523	382
Osuus liikevaihdosta	%	7,8	6,5	12,6	7,8
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	9,3	8,2	14,8	9,3
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	10,9	8,9	24,3	10,9
Korollinen nettovelka	Mmk	17 600	17 363	17 664	2 939
Omavaraisuusaste	%	44,2	42,1	39,3	44,2
Velkaantumisaste	%	95,6	106,1	115,1	95,6
Tulos/osake	mk	5,87	4,50	10,52	0,98
Osinko/osake	mk	2,20	1,80	2,02	0,37
Oma pääoma/osake	mk	57,46	52,20	48,95	9,59
Osakekannan markkina-arvo	Mmk	13 163	11 492	7 029 ²⁾	2 208
Investoinnit	Mmk	4 187	2 962	2 070	699
Henkilöstö keskimäärin		19 870	19 094	19 298	19 870

¹⁾ Proforma-tiedot

²⁾ Enso-Gutzeit Oy

- Markkinatilanne oli tyydyttävä.
- Volyyymi kasvoi, mutta hinnat pysyivät lähes ennallaan.
- Tulos parani.
- Valtion osuus Enson osakkeiden äänimäärästä laski 46,8 %:iin.
- Ulkomainen omistus lisääntyi 15,3 %:sta 22,1 %:iin.

- Aasian maiden talouksien taantuma heikensi kysyntää paikallisesti vuoden lopulla.
- Sanomalehti- ja SC-paperia valmistavan E. Holtzmann & Cie. AG:n osake-enemmistön hankinta toteuttaa Enson kasvu- ja kansainvälistymisstrategiaa.
- Oulun uusi hienopaperikone (PK 7) valmistui 200 Mmk arvioitua pienemmin kustannuksin.

Enson ensimmäinen tuotantolaitos perustettiin Kotkaan vuonna 1872. Helsingin Pörssiin yhtiö listautui vuonna 1916. Nykyinen Enso Oyj syntyi Enso-Gutzeit Oy:n ja Veitsiluoto Oy:n fuusioituttua 1.5.1996.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana Enso on kolminkertaistanut liikevaihtonsa ja kasvattanut paperin ja kartongin tuotantokapasiteettia 1,7 milj. tonnista 6,7 milj. tonniin. Viimeisin merkittävä konsernin rakennemuutos ajoittuu huhtikuulle 1997, jolloin yhtiö osti saksalaisen puupitoisia painopapereita valmistavan E.Holtzmann & Cie. AG:n osake-enemmistön. Fuusioista saatavat vuotuiset synergiahyödyt tuotannon erikoistumisessa, markkinoinnissa, T & K:ssa, logistiikassa sekä raaka-aine- ja energiahuollossa ovat Enso-Gutzeitin ja Veitsiluodon fuusiossa jo toteutuneet. Holtzmann-kaupan synergiahyödyt ovat niinikään toteutumassa. Enson strategiana on kasvaa edelleen tuotantoa kansainvälistämällä sekä osallistua Euroopan metsäteollisuuden rakennejärjestelyihin. Henkilöstöä Ensossa on noin 20 000.

TULOSRYHMÄT

Enson liiketoiminta jakautuu neljään tulosryhmään, jotka ovat perusteollisuus, pakkauskartongit, hienopaperit ja puupitoiset painopaperit.

Perusteollisuus huolehtii resursseista. Siihen kuuluvat puunhankinta, sellu, sahateollisuus ja energia.

Puunhankinta: Enson tuotanto perustuu puuraaka-aineen hyödyntämiseen. Suomen tuotantolaitokset käyttävät pääasiassa ensikuitua. Ensolla on omia metsiä noin 600 000 hehtaaria. Kotimaisista lähteistä hankitaan noin 80 % puuraaka-aineen kokonaismäärästä.

- *Päätuotteet: graafisen tiedonvälityksen ja pakkausteollisuuden tarvitsemat paperit ja kartongit sekä mekaaniset puunjalosteet*
- *Tavoitteena kuulua maailman kolmen suurimman toimittajan joukkoon em. paperi- ja kartonkilaaduissa*
- *Strategiana taseen vahvistaminen, kasvu ja kansainvälistyminen*

Sellu: Enso on sellun tuotannon suhteen omavarainen. Kokonaiskapasiteetti on noin 2,6 milj. tonnia/v, josta markkinasellun osuus on noin 500 000 tonnia.

Sahateollisuus: Enson sahatavaran tuotannosta vastaa Enso Timber Oy Ltd ja sahatavaran Suomen tukkumyynnistä Puumerkki Oy. Enso Timberin yhdeksän sahaa tuottavat

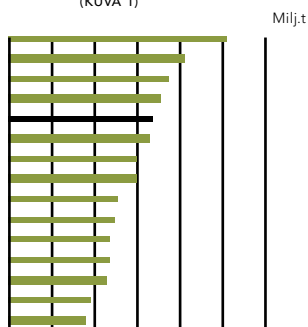
vuosittain noin 2,0 milj. kuutiometriä kuusi- ja mäntysahatavaraa. Päämarkkina-alueita ovat Suomi, EU ja Japani. Markkinoilla tunnettuja tuotemerkkejä ovat Enso, Aunus, Fennia ja HC.

Energia: Enson Suomen tehtaiden sähkön tarpeesta katettiin noin 95 % omissa tai osakkuusvoimaloissa tuotulla sähköllä. Ulkomaiset tuotantoyksiköt ovat lähes omavaraisia energian suhteen. Enson sähkönhankintakapasiteetti vuonna 1997 oli 1 670 MW. Polttoainetta hankittiin 28,7 TWh, josta biopolttoaineiden osuus on noin 73 %. Konsernin energiastrategian mukaisesti pyritään energiaomavaraisuutta edelleen lisäämään.

Pakkauskartonkeihin kuuluvat kuluttajapakkaus-kartongit, aaltopahvi ja sen raaka-aineet sekä hylsy- ja hylsykartongit. Kuluttajapakkauskartonkien valmistajana Enso on maailman suurimpia. Nestepakkauskartonkeja on valmistettu jo 40 vuoden ajan. Pakkauskartonkien päämarkkina-alue on EU.

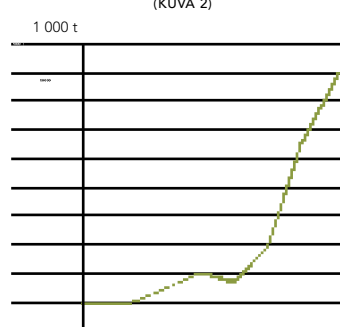
Hienopaperit-tulosryhmän muodostavat graafiset paperit, toimistopaperit sekä erikois- ja digitaaliset painopaperit. Päämarkkina-alueet ovat Eurooppa, Amerikka ja Asia. Oulussa käynnistynyt uusi hienopaperituotantolinja kasvatti graafisten papereiden kapasiteettia 360 000 tonnia. Tunnettuja tuotemerkkejä ovat Lumi, Berga, Terreus ja 4CC.

MAAILMAN SUURIMMAT PAPERIN JA KARTONGIN TUOTTAJAT 1998 (KUVA 1)

Lähde: Jaakko Pöyry+Enso

ENSON TUOTANTOKAPASITEETIN KASVU 1970-1997 (KUVA 2)

Lähde: Enso

Puupitoiset painopaperit -tulosityhmään kuuluvat sanomalehti-, aikakauslehti- ja erikoispaperit. Päämarkkina-alue on Suomen ohella Keski-Eurooppa. Holtzmann-kaupan myötä tuotevalikoima täydentyi päällystämättömällä aikakauslehtipaperilla (SC). Markkinoilla tunnettuja tuotemerkkejä ovat mm. LumiNova, Solaris, Maxa MF, EnsoClassic, EnsoGold, EnsoSuper, EnsoNews ja Saxes.

KANSAINVÄLINEN MARKKINOINTI

Enson oma maailmanlaajuinen markkinointiverkosto on toiminut 50-luvulta asti. Toimintaa ohjaavina periaatteina ovat asiakasläheisyys, joustavuus ja ammattitaito. Tällä hetkellä markkinointiverkosto toimii 35 maassa ja tämän lisäksi pitkäaikaisia edustussopimuksia on 30 maassa.

YMPÄRISTÖPOLITIikka

Enson hallituksen vuoden 1997 alussa vahvistaman ympäristöpolitiikan keskeiset kohdat ovat luonnonvarojen säästävä käyttö, jatkuva parantaminen ja yhteinen vastuu, jonka mukaisesti jokainen ensolainen on omalta osaltaan vastuussa ympäristöön kohdistuvan rasituksen vähentämisestä. Avoimuus ja yhteistoiminta konsernin sidosryhmien kanssa ovat olennainen osa ympäristöpolitiikkaa.

KUITUSTRATEGIA

Enson kuitustrategian mukaan tuotanto Suomessa perustuu pääasiassa ensikuidun käyttöön ja päämarkkinoilla hyödynnetään kierrätyskuitua. Kuidun käyttö optimoidaan ottamalla huomioon sen saatavuus, laatu ja hinta niin, että lopputuote vastaa asiakkaiden odotuksia ja täyttää korkeatasoiselle tuotteelle asetetut ympäristövaatimukset. Konsernin paperiteollisuuden kuituraaka-aineen kokonaismäärästä noin 18 % on kierrätyskuitua.

TAULUKKO 1

<i>Liikeyvaihto maittain, Mmk</i>	1997	1996
Suomi	4 271	4 301
Saksa	3 911	2 976
Iso-Britannia	4 136	3 757
Ranska	2 290	2 075
Alankomaat	1 749	1 397
Espanja	1 535	1 365
Muu Eurooppa	5 774	5 068
Eurooppa yhteensä	23 665	20 939
Kaakkois-Aasia	2 626	2 368
Muu maailma	2 973	2 353
Yhteensä	29 264	25 660

OSINKOPOLITIikka

Ensossa noudatettavan osinkopolitiikan tavoitteena on osakkeenomistajia tyydyttävä osinko koko suhdannekierron ajan. Osakekohtaisesta tuloksesta pyritään jakamaan omistajille 30–50 %. Osingon suuruuteen vaikuttavat tuloksen lisäksi suhdannetilanne, taseen vahvistamistavoitteet sekä yhtiön kehittämistarpeet.

TUNNUSLUKUTAVOITTEET

Enson strategian yksi kulmakivi on taseen vahvistaminen. Konsernin tavoitteena on omavaraisuuden kasvattaminen ja velkaantumistasen pudottaminen. Konsernin ROI-tavoite on 12 %. Taulukossa 2 on konsernin tunnuslukutavoitteet ja niiden suhde nykytilanteeseen.

OSAKEOMISTUS

Enson osakkeet noteerataan Helsingin Pörssissä. Konsernilla oli vuoden lopussa 16 545 osakkeenomistajaa, joista suurin on Suomen valtio. Enson A-sarjan osakkeiden muunnosta R-sarjan osakkeiksi päätettiin ylimääräisessä yhtiökokouksessa 13.11.1997. Osakekonvertoinnin seurauksena valtion osuus äänimäärästä on nyt 46,8 %. Enson suurimmat osakkeenomistajat ovat sivulla 12.

TAULUKKO 2

<i>Konsernin tunnuslukutavoitteet</i>	Tavoite	1997	Keskiarvo 1992–1996
ROI, %	12,0	9,3	9,7
ROE, %	15,0	10,9	7,9
Omavaraisuusaste, %	45,0	44,2	31,6
Velkaantumistasenaste, %	80,0	95,6	169,7

Enso on määrittänyt konsernin strategiaksi kannattavan kasvun ja kansainvälistymisen. Strategiaa toteutetaan suuntaamalla liiketoimintaa alueille, joilla on hyvät kasvuedellytykset.

Konsernin päätuotealueiksi on määritetty graafisen tiedonvälityksen ja pakkausteollisuuden tarvitsemat paperit ja kartongit sekä mekaaniset puunjalosteet. Näissä paperi- ja kartonkilaaduissa Enson tavoite on olla pysyvästi maailman kolmen suurimman toimittajan joukossa. Toimintaa ja tuotantoa vahvistetaan yritysostoilla, liittoutumilla ja investoinneilla sekä huolehtimalla taseen vahvistamisesta.

Tavoitteeseen pääsemme hyödyntämällä kulloinkin kehittyneintä teknologiaa, panostamalla henkilöstön osaamiseen, noudattamalla kaikessa toiminnassamme kestävä kehityksen periaatteita sekä tukeutumalla kokemuksen kautta hankkimaamme tietoon ja taitoon.

KONSERNI KASVOI JA KANSAINVÄLISTYI

Strategian mukaista kansainvälistymistä ja kasvua edisti saksalaisen Holtzmann-yhtiön osake-enemmistön osto vuoden 1997 keväällä. Puupitoisten painopapereiden kapasiteetti kasvoi kolmanneksella ja tuotevalikoima täydentyi tärkeillä SC-laaduilla. Monipuolistuvien ja keskittyvien media-asiakkaiden sama palvelu parani näin merkittävästi.

Myös osakemarkkinoilla tieto kaupasta otettiin myönteisesti vastaan. Holtzmann on hyvässä kunnossa oleva lähes velaton yhtiö. Yrityskauppa vaikuttaa konsernin tulokseen ja osakekohtaisiin tunnuslukuihin myönteisesti.

Keväällä käynnistettiin Oulun tehtaiden paperikone 7. Kahden suuren hienopaperikoneen yksikkö kuuluu tehokkuudeltaan maailman ehdottomaan huippuun. Sekä koneen käynnistysvaihe että tuotteiden markkinointi ovat sujuneet erinomaisesti. Uusi kone lisäsi myös tuotannon integroitumista. Aiemmin selluna viety tuote jalostetaan nyt korkealuokkaiseksi taidepainopaperiksi.

TEHOSTAMISOHJELMILLA LISÄARVOA

Lisäarvon tuottamisella osakkeenomistajille ja asiakkaille on keskeinen sija Enson arvojärjestelmässä. Omavaraisuuden parantamisen ohella tavoitteena on pitää sijoitetun pääoman tuotto yli 12 prosentissa läpi koko suhdannekierron ja laskea velkaantumisaste 80 prosenttiin.

Investoinnit pidetään keskimäärin 10 prosentin tasolla liikevaihdosta. Konsernilla ei ole tällä hetkellä päätöksiä mittavista kapasiteettia kasvattavista hankkeista. Päätökset perustuvat tarkkaan tuottolaskentaan yhtiön lisäarvon kasvattamiseksi.

Konsernissa jatketaan ohjelmia, joilla tuotantokoneiston tehokkuutta parannetaan myös ilman investointeja.

Näitä ohjelmia tukee saumattomasti yhtiön ENSO STAR -laadunparannusohjelma.

Käyttöpääoman kiertoa nopeuttamalla ja varastoihin sitoutuneita varoja irrottamalla tähtäämme lähes miljardin markan pääomien vapauttamiseen vuoteen 2000 mennessä.

Tehokkuuden lisäparantamiselle antaa hyvät lähtökohdat fuusioiden kautta kehittynyt ja kasvanut konsernin tuotantorakenne.

Enson ja Veitsiluodon yhdistämisen tuottamat noin 500 miljoonan markan vuotuiset synergiaedut ovat ennakoitua suuremmat. Olemme vakuuttuneita, että myös Holtzmannin oston yhteydessä ilmoittamamme 170 miljoonan markan vuotuiset synergiaedut saavutetaan.

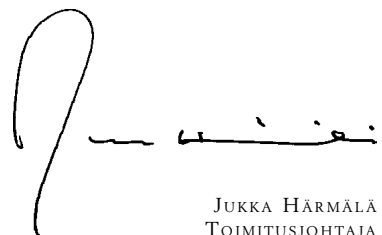
VALTIO LUOPUI MÄÄRÄYSVALLASTA

Valtion luopumisella Enson määräysvallasta vuoden 1997 lopulla oli huomattava merkitys myös yhtiön osakkeenomistajille. Enso kilpailee sijoitusvaihtoehtona samoista lähtökohdista muiden metsäteollisuusyhtiöiden kanssa.

Konserni on määritellyt osinkopolitiikkansa siten, että vuotuisesta osakekohtaisesta tuloksesta pyritään jakamaan 30–50 prosenttia osakkeenomistajille. Enson hallituksen esitys 2,20 markan osingosta ylittää edellisvuoden osingon. Esitys heijastaa myös konsernijohdon myönteisiä arvioita metsäteollisuuden tulevista näkymistä.

Enso teki 125-juhlavuotenaan tyydyttävän tuloksen. Tuloksen takasivat tuotteiden vahva kysyntä, valuuttojen suotuisa kehitys, fuusioista saadut synergiaedut sekä monissa yksiköissä tehdyt tuotantoennätykset. Ensolaiset toteuttivat käytännössä mallikkaasti juhlavuoden teemaa – ylpeästi ammattitaidolla, perinteitä kunnioittaen.

Metsäteollisuuden näkymiä ovat viime kuukausina varjostaneet Kaakkois-Aasian maiden talousongelmat. Niiden mahdollisia vaikutuksia eliminoivat kuitenkin päämarkkina-alueiden vahva talouskasvu ja kysyntä. Kun kotimaassa kustannuskehitys pysyy maltillisena, Ensolla on edellytykset paremman tuloksen tekemiseen vuonna 1998.

JUKKA HÄRMÄLÄ
TOIMITUSJOHTAJA

OSAKEPÄÄOMA

Enson yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön vähimmäispääoma on 2 500 Mmk ja enimmäispääoma 10 000 Mmk, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Yhtiön kaupparekisteriin merkitty ja täysin maksettu osakepääoma 31.12.1997 oli 3 110 908 300 mk. Enson osakepääoman muodostuminen on esitetty Osakepääoman korotukset -taulukossa sivulla 13.

OSAKESARJAT

Enson osakkeet jakautuvat A- ja R-sarjaan. Osakkeen nimellisarvo on 10 mk. Kaikki osakkeet oikeuttavat samansuuruiseen osinkoon, mutta yhtiökokouksessa A-sarjan osakkeella on yksi ääni kutakin osaketta kohti ja R-sarjan osakkeella yksi ääni kutakin kymmentä osaketta kohti. Jokaisella osakkaalla on kuitenkin vähintään yksi ääni.

Ylimääräisessä yhtiökokouksessa 13.11.1997 päätettiin, että A-sarjan osakkeita voidaan muuntaa R-sarjan osakkeiksi vuosittain osakkeenomistajan vaatimuksesta hallituksen erikseen päättäminä aikoina. Kaikki A-sarjan osakkeet muunnetaan R-sarjan osakkeiksi hallituksen erillisellä päätöksellä, mikäli A-sarjan osakkeiden lukumäärä laskee muuntojen seurauksena alle 15 %:n kaikkien osakkeiden lukumäärästä. Ensimmäinen muuntoaika oli 17.11.–21.11.1997, minä aikana 63 040 305 A-sarjan osaketta muunnettiin R-sarjan osakkeiksi. Osakesarjojen uusi jakauma rekisteröitiin kaupparekisteriin 1.12.1997 seuraavasti:

A-sarja	116 729 125 kpl
R-sarja	194 361 705 kpl
Yhteensä	311 090 830 kpl

Ensimmäisen muuntoajan jälkeen A-sarjan osakkeiden osuus osakkeiden kokonaismäärästä on 37,5 %.

Ylimääräinen yhtiökokous 13.11.1997 päätti lisäksi eri sarjoihin kuuluvien osakkeiden merkintätuoikeuden poistamisesta sekä osakkeiden enimmäismäärien muutoksesta ja vähimmäismäärämääräysten poistamisesta.

Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään.

OSAKKEIDEN NOTEERAUS

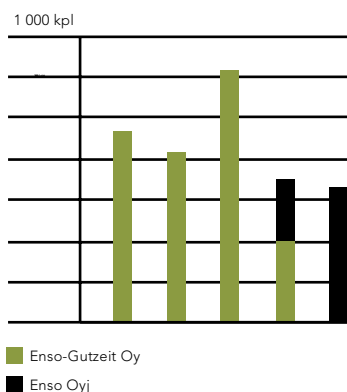
Enso-Gutzeit Oy:n osakkeet noteerattiin Helsingin Pörssissä vuodesta 1916 alkaen 30.4.1996 saakka. Enso Oyj:n A- ja R-osakesarjojen noteeraus alkoi 2.5.1996. R-sarjan osakkeilla käydään kauppaa Lontoon Arvopaperipörssin yhteydessä toimivassa SEAQ International -kaupankäyntijärjestelmässä. Vuonna 1997 R-sarjan osakkeita alettiin noteerata Frankfurtin ja Münchenin pörssien meklarilistoilla (Freiverkehr).

HALLITUKSEN VALTUUDET

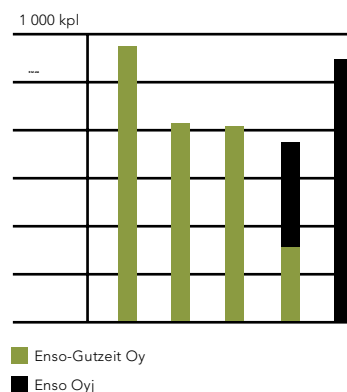
OSAKEPÄÄOMAN KOROTTAMISEEN

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 7.4.1997 päätettiin johdon optiolainasta, jonka enimmäismäärä on 1 000 000 mk, laina-aika 5 vuotta ja korko 4 %. Jokaiseen 1 000 mk:n arvoiseen velkakirjaan liittyy yksi optiotodistus, jolla voi merkitä 3 000 Enson R-sarjan osaketta. Optiolainan perusteella osakepääomaa voidaan korottaa enintään 30 Mmk:lla. Merkintahinta on 45,57 mk. Osakkeet voi merkitä 1.12.1998–31.3.2004 välisenä aikana ja ne edustavat enintään 0,2 %:n osuutta merkinnän jälkeisen osakepääoman tuottamasta äänimäärästä ja noin 1 %:n osuutta osakepääomasta.

VAIHTOMÄÄRÄ, A-SARJA
(KUVA 3)

VAIHTOMÄÄRÄ, R-SARJA
(KUVA 4)

Ylimääräinen yhtiökokous päätti 13.11.1997 valtuutuksen antamisesta hallitukselle osakepääoman korottamiseen enintään 10 Mmk:lla tarjoamalla merkittäväksi 1 000 000 kappaletta uusia 10 markan nimellisarvoisia R-sarjan osakkeita. Valtuutus on voimassa yhtiön seuraavaan yhtiökokoukseen tai maaliskuun 1998 loppuun saakka. Oikeus osakkeiden merkintään on ensisijaisesti henkilöstöllä ja toissijaisesti Enson eläkesäätiöllä. Merkin­tähinta on R-sarjan osakkeen keskimääräinen kaupan­tekokurssi Helsingin Pörssissä osakeantipäätöstä edeltävän kalenterikuukauden aikana vähennettynä 10 %:lla. Eläkesäätiön mahdollinen merkintä ei oikeuta 10 %:n vähen­nykseen. Valtuutusta ei ole käytetty.

Hallituksella ei ole voimassa muuta osakeantivaltuu­ tusta tai valtuutusta vaihtovelkakirjalainan tai optiolai­ nan liikkeeseenlaskemiseen.

VALTION OMISTUS

Suomen valtion omistuksessa on 44,1 % yhtiön osakkeis­ ta ja 46,8 % osakkeiden tuottamista äänistä. Valtion ääni­ määrä laski 1.12.1997 alle 50 %:n valtion muuntaessa ensimmäisenä vaihtoaikana 60 miljoonaa A-sarjan osa­ ketta R-sarjan osakkeiksi. Valtio on lisäksi ilmoittanut, että sen tarkoituksena on pyrkiä pitämään valtion osuus äänivallasta alle 50 %:ssa muuntamalla tarvittava määrä A-sarjan osakkeita tulevana muuntoajankohtina.

Eduskunnan kesäkuussa 1995 tekemän päätöksen perusteella valtioneuvosto voi vähentää valtion omistusta Ensossa. Valtiolla tulee kuitenkin olla omistuksessaan enem­ män kuin kolmasosa yhtiön kaikista osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä. Kolmasosan alitus edellyttää eduskunnan päätöstä.

OSAKKEENOMISTAJAT

Vuoden 1997 lopussa yhtiöllä oli 16 545 rekisteröityä osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus lisääntyi vuoden aikana 15,3 %:sta 22,1 %:iin.

Yhtiön hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja omistivat vuoden lopussa yhtiön osakkeita yhteensä 11 224 kappaletta. Näistä 7 205 on A-sarjan osakkeita. Osakkeiden edustama osuus kokonaisäänimäärästä on 0,0 %.

Hallituksen jäsenet merkitsivät yhtiön johdolle suun­ nattua optiolainaa 800 000 mk:lla.

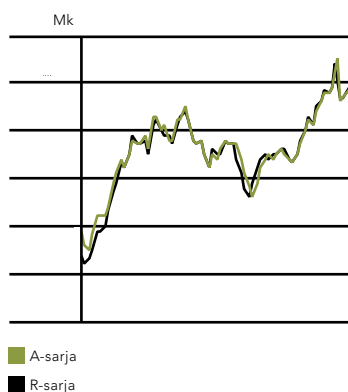
Enson eläkesäätiön ja eläkekassan omistuksessa ei ollut Enson A- tai R-sarjan osakkeita vuoden lopussa. Konsernin henkilöstörahaston omistuksessa oli Enson A-sarjan osakkeita 315 140 ja R-sarjan osakkeita 114 000 kappaletta.

OSAKKEIDEN KURSSIKEHITYS JA VAIHTO

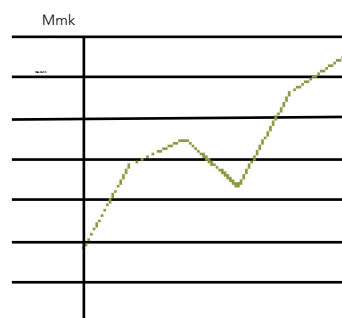
Enson A-sarjan osakkeen kurssi nousi vuoden 1997 aikana 13,6 % ja R-sarjan osakkeen 13,1 %. Helsingin Pörssin HEX-yleisindeksi nousi vastaavana aikana 32,3 % ja HEX-metsäindeksi 14,4 %.

A-sarjan osakkeita vaihdettiin vuoden aikana 16 321 006 kappaletta ja R-sarjan osakkeita 109 698 192 kappaletta. Osakekannan markkina-arvo vuoden lopussa oli 13 163 Mmk.

KURSSIKEHITYS A-SARJA, R-SARJA
(KUVA 5)

KONSERNIN MARKKINA-ARVO
(KUVA 6)

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT

Osakekeskusrekisterin mukaan 31.12.1997	A-sarja	R-sarja	%-osuus	%-osuus
	1 000 kpl	1 000 kpl	osakkeista	äänistä
Suomen valtio	55 596	81 484	44,1	46,8
Kansaneläkelaitos	23 825	3 739	8,9	17,8
Solidium Oy		6 204	2,0	0,5
Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö	5 759	391	2,0	4,3
Unicarta Oy	2 661	3 277	1,9	2,2
Teollisuusvakuutus Oy	3 764		1,2	2,8
Kuntien Eläkevakuutus	2 087	1 090	1,0	1,6
Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo	2 345		0,8	1,7
Vakuutusosakeyhtiö Sampo	1 417	418	0,6	1,1
Henkivakuutusosakeyhtiö Nova	1 124	354	0,5	0,9
Yritys-Sampo Vakuutusosakeyhtiö	300	1 000	0,4	0,3
Keskinäinen vakuutusyhtiö Kaleva	1 239		0,4	0,9
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	1 191		0,4	0,9
Sanoma Finance AG		1 175	0,4	0,1
Henkivakuutusosakeyhtiö Pohjola	375	785	0,4	0,3
Sitra Suomen itsenäisyyden juhlarahasto	775	200	0,3	0,6
Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso	838		0,3	0,6
Työeläkekassa		704	0,2	0,1
Hallintarekisteröidyt (yhteensä)	3 060	65 537	22,1	7,1
Muut (16 527 osakasta)	10 373	28 004	12,1	9,4
Yhteensä	116 729	194 362	100,0	100,0

Osakeomistuksen jakautuminen	Osakkaiden	%-osuus	Osakkeiden	%-osuus
Osakemäärä 31.12.1997 Enso A	lukumäärä	osakkaista	lukumäärä	osakkeista
1 – 100 ^{*)}	2 093	29,2	124 175	0,1
101 – 1 000	3 860	53,9	1 616 066	1,4
1 001 – 10 000	1 077	15,1	2 943 720	2,5
10 001 – 100 000	99	1,4	2 826 947	2,4
100 001 – 1 000 000	16	0,2	5 292 349	4,5
1 000 001 – 10 000 000	12	0,2	103 925 868	89,1
Yhteensä	7 157	100,0	116 729 125	100,0

^{*)} sisältää arvo-osuuksiksi vaihtamattomia osakkeita yhteensä 24 460 kpl ja odotusluettelossa olevat 1 020 kpl

Osakeomistuksen jakautuminen	Osakkaiden	%-osuus	Osakkeiden	%-osuus
Osakemäärä 31.12.1997 Enso R	lukumäärä	osakkaista	lukumäärä	osakkeista
1 – 100 ^{*)}	2 641	23,5	185 166	0,1
101 – 1 000	5 961	53,1	2 779 985	1,4
1 001 – 10 000	2 284	20,3	6 844 977	3,5
10 001 – 100 000	280	2,5	8 216 620	4,2
100 001 – 1 000 000	57	0,5	14 979 295	7,7
1 000 001 – 10 000 000	7	0,1	161 355 662	83,1
Yhteensä	11 230	100,0	194 361 705	100,0

^{*)} sisältää arvo-osuuksiksi vaihtamattomia osakkeita yhteensä 49 745 kpl ja odotusluettelossa olevat 4 809 kpl

Osakeomistus sektoreittain	%-osuus	%-osuus	%-osuus
31.12.1997	osakkaista	osakkeista	äänistä
Yritykset	5,3	7,0	4,7
Rahoituslaitokset	0,6	7,6	12,9
Julkisyhteisöt	0,4	56,2	69,1
Yleishyödylliset yhteisöt	2,7	2,5	2,1
Yksityistaloudet	90,3	4,6	4,1
Ulkomaiset omistajat	0,7	22,1	7,1
Yhteensä	100,0	100,0	100,0

OSAKEPÄÄOMAN KOROTUKSET

Enso-Gutzeit Oy:n

osakepääoman korotukset

Vuosi	Merkintäehdot	Osakepääoman korotus, mk	Uusi osakepääoma, mk	Osinko alkaen	Merkintäaika
1992	Suunnattu anti A.Ahlström Osakeyhtiölle 6 600 000 A-sarjan osaketta à 27 mk 37 400 000 R-sarjan osaketta à 20 mk	440 000 000	1 871 636 720	1.1.1993	4.–29.12.92
1993	Suunnattu anti Oy Tampella Ab:lle 12 900 000 A-sarjan osaketta à 31 mk 13 800 000 R-sarjan osaketta à 29 mk	267 000 000	2 138 636 720	1.1.1994	7.5.93
1993	Vaihtovelkakirjalainojen vaihto osakkeiksi 4 218 A-sarjan osaketta	42 180	2 138 678 900	1.1.1993	4.1.–2.4.93
1994	Vaihtovelkakirjalainojen vaihto osakkeiksi 17 214 A-sarjan osaketta	172 140	2 138 851 040	1.1.1994	4.1.–2.4.94
1995	Vaihtovelkakirjalainojen vaihto osakkeiksi 690 346 A-sarjan osaketta	6 903 460	2 145 754 500	1.1.1995	4.1.–2.4.95
1995	Vaihtovelkakirjalainojen vaihto osakkeiksi ylimääräisenä vaihtoaikana 2.10.–1.12.1995 9 333 446 A-sarjan osaketta 18 944 482 A-sarjan osaketta	93 334 460 189 444 820	2 239 088 960 2 428 533 780	1.1.1995 1.1.1995	2.–31.10.95 1.11.–1.12.95

Veitsiluoto Oy:n

osakepääoman korotukset

Vuosi	Merkintäehdot	Osakepääoman korotus, mk	Uusi osakepääoma, mk	Osinko alkaen	Merkintäaika
1992	Suunnattu anti valtiolle 7 500 000 A-sarjan osaketta à 20 mk ja Kansaneläkelaitokselle 751 579 E-sarjan osaketta à 20 mk Muille uusmerkintä 1:1	75 000 860	428 063 980	1.1.1992	24.4.–25.5.92
1993	Uusmerkintä 7:1 à 20 mk	53 503 060	481 567 040	1.1.1993	21.1.–22.2.93
1994	Suunnattu anti Enso-Gutzeit Oy:lle 6 360 319 A-sarjan osaketta à 78,61 mk	63 603 190	545 170 230	1.1.1995	16.12.94
1995	Vaihtovelkakirjalainojen vaihto osakkeiksi ylimääräisenä vaihtoaikana 2.10.–1.12.1995 2 962 480 A-sarjan osaketta	29 624 800	574 795 030	1.1.1995	2.10.–1.12.95
1996	Kombinaatiofuusio 1.5.1996 Enso-Gutzeit Oy:n osakkaat 1:1 242 853 378 osaketta Veitsiluoto Oy:n osakkaat 3:5 95 799 055 osaketta Enso-Gutzeit Oy:n omistamat Veitsiluoto Oy:n osakkeet 27 561 603 on eliminoitu	2 428 533 780 957 990 550 275 616 030	3 110 908 300	1.1.1996	1.5.96

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT 1993–1997

		ENSO OYJ			ENSO-GUTZEIT OY		
		1997	1996	1995 ¹⁾	1995	1994	1993
Tulos/osake	mk	5,87	4,50	10,52	9,97	7,16	2,23
Tulos/osake ²⁾	mk	5,02	3,56	9,35			
Oma pääoma/osake	mk	57,46	52,20	48,95	52,02	45,32	36,16
Oma pääoma/osake ²⁾	mk	50,08	46,33	44,07			
Osinko/osake	mk	2,20 ³⁾	1,80	2,02	2,25	1,00	0,53
Osinkosuhde	%	37,5	40,0	19,2	22,6	14,0	23,5
Osinkosuhde ²⁾	%	43,8	50,6	21,6			
Efektiivinen osinkotuotto	%						
A-sarja		5,2	4,9		7,8	2,5	1,4
R-sarja		5,2	4,9		7,8	2,5	1,4
Hinta/voitto -suhde (P/E)							
A-sarja		7,2	8,2		2,9	5,7	16,8
R-sarja		7,2	8,2		2,9	5,7	16,5
Osakkeen kurssikehitys ⁴⁾	mk						
A-sarja							
– kurssi kauden lopussa		42,50	36,90		28,90	41,00	37,50
– keskimurssi		46,10	36,22		35,82	43,13	35,61
– ylin kurssi		58,60	38,50		41,70	49,70	44,10
– alin kurssi		37,00	33,60		26,50	36,50	22,00
R-sarja							
– kurssi kauden lopussa		42,20	37,00		29,00	40,70	36,70
– keskimurssi		47,38	36,76		36,70	42,24	36,38
– ylin kurssi		59,50	39,20		42,00	49,90	44,20
– alin kurssi		36,70	33,80		26,50	35,80	19,80
Markkina-arvo kauden lopussa	Mmk						
A-sarja		4 961	6 633		3 884	4 323	3 953
R-sarja		8 202	4 859		3 145	4 414	3 980
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	Mmk	13 163	11 492		7 029	8 737	7 933
Osakkeiden vaihdon kehitys							
A-sarja							
– kpl (1 000)		16 321	17 305 ⁵⁾		30 720	20 673	23 273
– % koko osakesarjasta		9,4	11,5		22,9	19,6	23,1
R-sarja							
– kpl (1 000)		109 698	74 971 ⁵⁾		81 677	82 491	114 798
– % koko osakesarjasta		80,3	62,1		75,3	76,1	110,8
Osakkeiden oikaistu määrä (1 000 kpl)							
A-sarja							
– tilikauden lopussa		116 729	179 769	179 769	134 408	105 440	105 423
– keskiarvona tilikaudella		174 415	179 769	179 769	134 408	105 440	100 935
R-sarja							
– tilikauden lopussa		194 362	131 321	131 321	108 445	108 445	108 445
– keskiarvona tilikaudella		136 676	131 321	131 321	108 445	108 445	103 643
Osakkeiden oikaistu määrä tilikauden lopussa (1 000 kpl)		311 091	311 091	311 091	242 853	213 885	213 868
Osakkeiden oikaistu määrä keskiarvona tilikaudella		311 091	311 091	311 091	242 853	213 885	204 578

¹⁾ Vertailutieto, proforma

²⁾ Piilevä verovelka huomioitu

³⁾ Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

⁴⁾ Enso Oyj:n vuoden 1996 tiedot ajalta 1.5.1996–31.12.1996

⁵⁾ Sekä Enso-Gutzeit Oy:n että Enso Oyj:n osakkeiden vaihto

AVAINTIETOJA 1993–1997

		1997	1996 ¹⁾	1995 ¹⁾	1994 ¹⁾	1993 ¹⁾
Liikevaihto	Mmk	29 264	25 660	28 026	23 773	20 433
Muutos edellisestä vuodesta	%	14,0	-8,4	17,9	16,3	42,3
Viennin ja ulkomaantoimintojen osuus	%	85,4	83,2	83,3	82,0	82,9
Palkat henkilösivukuluineen	Mmk	4 679	4 344	4 240	3 999	3 453
Osuus liikevaihdosta	%	16,0	16,9	15,1	16,8	16,9
Suunnitelman mukaiset poistot	Mmk	2 117	1 810	1 808	1 663	1 579
Liikevoitto	Mmk	3 102	2 706	4 933	3 207	2 292
Osuus liikevaihdosta	%	10,6	10,5	17,6	13,5	11,2
Rahoitustuotot ja -kulut	Mmk	951	1 030	1 292	1 470	1 895
Osuus liikevaihdosta	%	3,2	4,0	4,6	6,2	9,3
Kurssierot	Mmk	136	-11	-118	790	-418
Tulos rahoituserien jälkeen	Mmk	2 288	1 665	3 523	2 527	-20
Osuus liikevaihdosta	%	7,8	6,5	12,6	10,6	-0,1
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	Mmk	2 692	1 838	3 429	2 874	371
Osuus liikevaihdosta	%	9,2	7,2	12,2	12,1	1,8
Verot	Mmk	401	247	242	72	-16
Voitto	Mmk	579	1 033	1 737	1 153	-159
Osinko ²⁾	Mmk	684	560	628	239	112
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	Mmk	4 187	2 962	2 070	2 751	3 638
Osuus liikevaihdosta	%	14,3	11,5	7,4	11,6	17,8
Tutkimus- ja kehitysmenot	Mmk	195	156	163	145	124
Osuus liikevaihdosta	%	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Käyttöomaisuus	Mmk	30 635	28 456	28 242	27 977	26 774
Arvostuserät	Mmk	312	329	334	381	371
Vaihto-omaisuus	Mmk	3 762	4 089	4 426	3 138	2 443
Rahoitusomaisuus	Mmk	6 992	5 951	6 193	8 869	7 694
Oma pääoma	Mmk	9 890	9 897	9 479	7 175	6 619
Vähemmistöosuus	Mmk	540	120	121	111	328
Vapaaehtoiset varaukset	Mmk	7 984	6 341	5 748	4 328	2 433
Pakolliset varaukset	Mmk	90	40	51	49	0
Korollinen vieras pääoma	Mmk	18 743	19 026	20 063	23 604	24 370
Koroton vieras pääoma	Mmk	4 453	3 401	3 733	5 098	3 533
Taseen loppusumma	Mmk	41 701	38 825	39 195	40 365	37 283
Sijoitettu pääoma keskimäärin	Mmk	36 336	35 443	35 365	34 508	31 983
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	9,3	8,2	14,8	12,5	8,4
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	10,9	8,9	24,3	23,4	0,0
Oman pääoman tuotto (ROE) ³⁾	%	10,6	7,9	24,0	21,1	4,7
Omavaraisuusaste	%	44,2	42,1	39,3	29,0	25,2
Omavaraisuusaste ³⁾	%	38,7	37,4	35,4	26,0	23,6
Korolliset nettovelat	Mmk	17 600	17 363	17 664	18 670	20 579
Velkaantumisaste	%	95,6	106,1	115,1	160,7	219,4
Velkaantumisaste ³⁾	%	109,2	119,5	127,7	178,7	234,6
Nettovelat	Mmk	16 204	16 476	17 603	19 833	20 209
Nettovelat/liikevaihto	%	55,4	64,2	62,8	83,4	98,9
Henkilöstö keskimäärin		19 870	19 094	19 298	19 334	18 753
Liikevaihto/henkilö	1 000 mk	1 473	1 344	1 452	1 230	1 090

¹⁾ Proforma

²⁾ Vuosien 1994 ja 1995 osingoista on vähennetty Veitsiluodon Enso-Gutzeitille maksama osinko (1995 35 % ja 1994 26,4 % Veitsiluodon maksamista osingoista). Vuoden 1997 osingot ovat hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.

³⁾ Piilevä verovelka huomioitu

AVAINTIEDOT VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

Mmk	1996					1997				
	I	II	III	IV	Yhteensä	I	II	III	IV	Yhteensä
Konsernin liikevaihto										
Perusteollisuus	1 439	1 448	1 362	1 478	5 727	1 509	1 683	1 566	1 868	6 626
Pakkauskartongit	1 730	1 792	1 811	1 809	7 142	1 942	2 060	1 999	2 066	8 067
Hienopaperit	1 821	1 642	1 641	1 761	6 865	1 796	1 937	2 007	2 350	8 090
Puupitoiset painopaperit	2 044	1 843	1 729	1 866	7 482	1 777	2 200	2 474	2 650	9 101
Markkinointi- ja muut yhtiöt	465	466	453	470	1 854	351	297	363	352	1 363
– sisäinen myynti	-838	-748	-886	-938	-3 410	-897	-879	-1 053	-1 154	-3 983
Konserni yhteensä	6 661	6 443	6 110	6 446	25 660	6 478	7 298	7 356	8 132	29 264
Konsernin liikevoitto ¹⁾										
Perusteollisuus	59	49	44	104	256	152	165	179	269	765
Pakkauskartongit	295	214	247	228	984	284	273	360	295	1 212
Hienopaperit	74	-43	-76	-16	-61	93	94	106	145	438
Puupitoiset painopaperit	465	372	240	191	1 268	145	144	198	217	704
– muut toiminnot ja eliminoinnit ²⁾	100	60	34	65	259	5	-51	-29	58	-17
Konserni yhteensä	993	652	489	572	2 706	679	625	814	984	3 102
Liikevoitto, %	14,9	10,1	8,0	8,9	10,5	10,5	8,6	11,1	12,1	10,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-316	-255	-240	-219	-1 030	-194	-228	-263	-266	-951
Kurssierot	-9	51	-61	8	-11	-5	51	74	16	136
Tulos rahoituserien jälkeen	668	448	188	361	1 665	480	448	625	734	2 288
Tuotanto, 1 000 t/m³/m²										
Perusteollisuus										
Enocell Oy	90	127	115	138	470	148	136	134	145	563
Kemijärven Sellu Oy	30	32	33	41	136	44	42	45	44	175
Sahateollisuus	472	509	385	448	1 814	439	513	374	489	1 815
Pakkauskartongit										
Kuluttajapakkauskartongit	261	251	288	266	1 066	282	271	299	290	1 142
Fluting	51	52	61	64	228	61	60	62	66	249
Hylsykartonki ja hylsy	58	57	61	60	238	64	62	69	64	259
Aaltopahvi	75	80	76	76	306	80	88	88	85	341
Hienopaperit	278	321	337	354	1 290	339	379	397	441	1 556
Puupitoiset painopaperit	482	426	455	468	1 831	506	566	708	698	2 478

¹⁾ Sellua käyttävät yksiköt maksavat konsernin omasta sellusta markkinahinnan

²⁾ Sisältää myös käyttömaksu- ja myyntien myyntivoitot lukuunottamatta satunnaisia myyntivoittoja

Enso Oy:n toiminimi muuttui 13.11.1997 pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa Enso Oyj:ksi. Nimenmuutos johtuu uudesta osakeyhtiölaista, jonka mukaan julkisesti noteeratun osakeyhtiön tunnus on Oyj.

MARKKINATILANNE

EU-maiden talouksien elpyminen käynnistyi vuoden aikana ja kulutuksen kasvu Saksassa ja muualla Keski-Euroopassa lisäsi metsäteollisuustuotteiden kysyntää erityisesti vuoden toisella puoliskolla. Englannin kysyntä pysyi vahvana koko vuoden.

Vuoden viimeiseen neljännekseen ajoittunut useiden Kaakkois-Aasian maiden talouksien voimakas taantuma vähensi paikallista kysyntää kaikkien tuotteiden osalta. Tämän markkina-alueen osuus Enson liikevaihdosta on noin 8 %.

Vahvistunut Yhdysvaltain dollari tuki eurooppalaisen metsäteollisuuden kilpailukykyä.

Sellun hinta nousi tasaisesti koko alkuvuoden. Kaakkois-Aasian taloudellinen tilanne heijastui sellun hintoihin loppuvuonna. Pitkäkuitusellun hinta oli joulukuussa 580–590 USD/t ja lyhytkuitusellun 490 ECU/t.

Kuluttajapakkaukaskartonkien maailmanmarkkinatilanne oli koko vuoden vakaa.

Hienopapereiden kysyntä oli ennakoitua parempi erityisesti Euroopassa. Vuoden lopulla aikakauslehtipapereiden poikkeuksellisen vahva kysyntä laajeni myös päällystet-

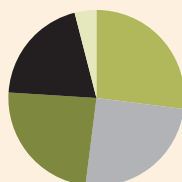
tyihin hienopapereihin. Tuotantokapasiteettia siirtyi vuoden aikana jonkin verran päällystetystä päällystämättömään hienopaperiin. Päämarkkinoiden hyvä taloudellinen tilanne paransi etenkin päällystettyjen aikakauslehti- ja sanomalehtipapereiden kysyntää vuonna 1997.

Sahatavaran tuotannon voimakas kasvu vei markkinat epätasapainoon vuoden lopulla huolimatta kulutuksen kasvusta Euroopassa.

LIKEVAIHTO

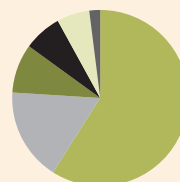
Konsernin liikevaihto vuonna 1997 oli 29 264 Mmk, kasvua 14 % edellisvuodesta. Kasvuun vaikuttivat konsernin rakennemuutokset, joista merkittävimmät olivat E. Holtzmann & Cie. AG:n osake-enemmistön osto huhtikuussa ja Metsäkemia-tulosyksikköön kuuluneen Enso Paperikemia Oy:n liiketoiminnan myynti helmikuussa. Holtzmannin osuus konsernin liikevaihdosta oli 1 433 Mmk ja Enso Paperikemia Oy:n 51 Mmk. Edellisvuonna konsernin liikevaihtoon sisältyi metsäkemian liikevaihtoa 676 Mmk. Konsernin liikevaihtoa kasvattivat edellisvuodesta 17 % lisääntyneet toimitusmäärät. Konsernin markkinasellutoimitukset olivat 484 000 tonnia, paperi- ja kartonki-toimitukset 5 670 000 tonnia ja sahatavaratoimitukset 1 786 000 kuutiometriä. Tuotteiden keskimääräiset myyntihinnat nousivat perusteellisudessa sekä hienopapereissa ja laskivat puupitoisissa painopapereissa ja pakkaukaskartongeissa.

LIKEVAIHTO TULOSRYHMITÄIN

● Puupitoiset painopaperit	27 %
● Hienopaperit	24 %
● Pakkaukaskartongit	24 %
● Perusteellisuus	20 %
● Markkinointi- ja muut yhtiöt	5 %

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

● EU ilman Suomea	61 %
● Suomi	15 %
● Kaukoitää ja Kaakkois-Aasia	9 %
● Muut	7 %
● Muu Eurooppa	5 %
● Pohjois-Amerikka	3 %

Valuuttojen vahvistuminen Suomen markkaan nähden 5 % kasvatti suojauskuluilla netotettuna liikevaihtoa 800 Mmk.

Vuoden viimeisen neljänneksen liikevaihto oli 8 132 Mmk, kasvua 26 % edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta. Kolmanteen neljännekseen verrattuna liikevaihto kasvoi 776 Mmk.

Perusteellisuuden liikevaihto oli 6 626 Mmk, joka on 15 % edellisvuotta suurempi. Tulosryhmän liikevaihtoon sisältyvän markkinasellun liikevaihto oli 1 353 Mmk, edellisvuodesta kasvua 17 %. Liikevaihtoa kasvattivat myyntihintojen nousu ja toimitusmäärien lisäys.

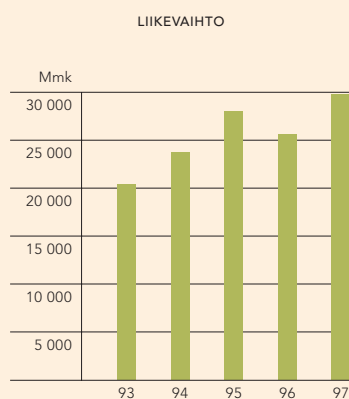
Tuotteiden myyntihinnat nousivat. Toimitusmäärät lisääntyivät myös sahateollisuudessa, jonka liikevaihto oli 3 108 Mmk. Liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 13 %. Sahatavaran tarjonta ylitti loppuvuodesta kysynnän, ja Skandinavian varastojen kasvun seurauksena hinnat lähtivät voimakkaaseen laskuun.

Perusteellisuuden liikevaihtoon sisältyy puun myynnistä saatuja tuloja 758 Mmk, 5 % edellisvuotta enemmän. Energian myynti pysyi edellisvuoden tasolla ja oli 461 Mmk.

Pakkauskartonkien liikevaihto oli 8 067 Mmk, 13 % edellisvuotta suurempi. Lisääntyneet toimitusmäärät kasvattivat liikevaihtoa. Tuotteiden myyntihinnat laskivat. Aaltopahvin raaka-aineiden kohonneet hinnat aiheuttivat nousupaineita osaltaan myös laatikoiden hintoihin.

Hienopapereiden liikevaihto oli 8 090 Mmk, joka on 18 % edellisvuotta suurempi. Liikevaihtoa kasvatti Oulun uuden tuotantolinjan käynnistyminen huhtikuussa. Uuden linjan tuotanto vuoden 1997 aikana oli 160 000 tonnia. Hienopaperin hyvän markkinatilanteen ansiosta toimitusmäärät kasvoivat 24 % ja tuotteiden markkamääräiset hinnat vahvistuivat edellisvuodesta.

Puupitoisten painopapereiden liikevaihto oli 9 101 Mmk, joka on 22 % enemmän kuin edellisvuonna. Liikevaihtoa kasvatti 1 433 Mmk:lla E. Holtzmann & Cie. AG:n osakeenemistön osto 28.4.1997. Ilman Holtzmannia tulosryhmän liikevaihto olisi kasvanut 3 %. Puupitoisten painopapereiden markkinatilanne oli hyvä lähes koko vuoden ja toimitusmäärät kasvoivat edellisvuodesta. Vuoden 1996 loppupuolella alkanut hintojen lasku pysähtyi ja loppuvuonna hinnat nousivat asteittain. Keskihinnat jäivät edellisvuotta alhaisemmiksi.

<i>Konsernin liikevaihdon jakauma, Mmk</i>	1997	1996
Perusteellisuus	6 626	5 727
Pakkauskartongit	8 067	7 142
Hienopaperit	8 090	6 865
Puupitoiset painopaperit	9 101	7 482
Markkinointi- ja muut yhtiöt	1 363	1 854
-Sisäisten myyntien eliminointi	-3 983	-3 410
Yhteensä	29 264	25 660

LIIKEVOITTO

Konsernin liikevoitto oli 3 102 Mmk, 10,6 % liikevaihdosta. Vuoden 1996 liikevoitto oli 2 706 Mmk, 10,5 % liikevaihdosta. Lähinnä toimitusmäärien lisääntymisen vuoksi tuloryhmien liikevoitto kasvoi lukuunottamatta puupitoisia painopapereita, joissa tuotteiden alhaisemmat keskihinnat laskivat kannattavuutta edellisvuodesta. Liikevoittoa kasvatti myös E. Holtzmann. Metsäkemian liiketoiminnan myynti vähensi konsernin liikevoittoa 102 Mmk vuoteen 1996 verrattuna.

Vuoden 1997 viimeisen neljänneksen liikevoitto oli 984 Mmk eli 12 % liikevaihdosta.

Henkilöstökuluihin sisältyvät konsernin uuden tulospalkkiojärjestelmän perusteella maksettavat palkkiot 60 Mmk.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyy käyttöomaisuuden myynneistä saatuja myyntivoittoja 92 Mmk, joka on 20 Mmk edellisvuotta pienempi. Konsernin osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista oli 82 Mmk, kasvua edellisvuodesta 29 Mmk. Tulosvaikutuksiltaan merkittävimmät osakkuusyhtiöt ovat Sunila Oy ja Steveco Oy. Muut toiminnot sisältää vaihto-omaisuuden sisäisten katteiden kasvusta johtuvan eliminoinnin 47 Mmk.

Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat edellisvuodesta 306 Mmk 2 117 Mmk:aan. Poistoja kasvattivat Holtzmannin ja Oulun PK 7:n poistot.

<i>Konsernin liikevoiton jakauma, Mmk</i>	1997	1996
Perusteellisuus	765	256
Pakkauskartongit	1 212	984
Hienopaperit	438	-61
Puupitoiset painopaperit	704	1 268
Muut toiminnot ja eliminoinnit	-17	259
Yhteensä	3 102	2 706

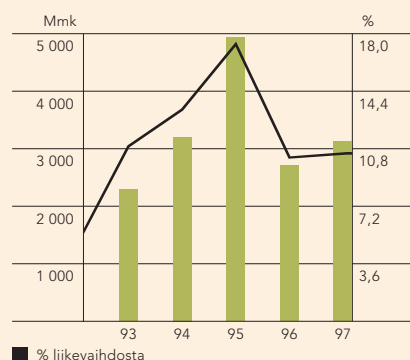
TULOS

Tulos rahoituserien jälkeen oli 2 288 Mmk, joka on 623 Mmk edellisvuotta suurempi. Tilikauden nettokorot olivat 983 Mmk, 3,4 % liikevaihdosta. Oulun investointiin liittyviä rakennusaikaisia korkoja aktivoitiin käyttöomaisuuteen 39 Mmk. Vuonna 1996 nettokorot olivat vastaavasti 1 056 Mmk ja 4,1 %. Nettokorkoihin vaikutti positiivisesti korkotason lasku edellisvuodesta. Korkokuluja kasvattivat investointien myötä lisääntyneet korolliset velat. Tulokseen on kirjattu rahoituksen kurssivoittoja 136 Mmk, kun edellisvuonna syntyi kurssitappioita 11 Mmk. Osinkotuotot kasvoivat 32 Mmk:aan edellisvuoden 26 Mmk:sta.

Tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 2 692 Mmk, johon sisältyy satunnaisia tuottoja 449 Mmk ja satunnaisia kuluja 44 Mmk. Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu metsäkemian liiketoiminnan myyntivoitto ja satunnaisiin kuluihin Silja Oy Ab:n osakkeista tehty poisto. Tilinpäätössiirtoina purettiin konsernissa siirtymävaraukset 397 Mmk ja kirjattiin suunnitelman ylittäviä poistoja 2 046 Mmk. Tilikauden verot olivat 401 Mmk ja vähemmistöosuus 62 Mmk. Vähemmistöosuutta kasvatti Holtzmannin konsolidointi.

Konsernin sijoitetun pääoman tuotto nousi edellisvuodesta 1,1 %-yksikköä ja oli 9,3 %. Oman pääoman tuotto oli 10,9 % ja nousi edellisestä vuodesta 2 %-yksikköä. Tulos osaketta kohti oli 5,87 mk ja verovelka huomioiden 5,02 mk.

LIIKEVOITTO

INVESTOINNIT

Konsernin investoinnit olivat 4 187 Mmk, josta yritysostot 1 912 Mmk. Suurimmat kohteet olivat E. Holtzmann & Cie. AG:n osakkeiden osto, Oulun LUMI 7 -tuotantolinja, Kemijoki Oy:n osakkeiden osto, Berghuizerin paperikone 8:n soft-kalanteri ja aaltopahvitehtaan rakentaminen Venäjälle.

E. Holtzmann & Cie. AG:n osakkeista ostettiin 50,4 % ja niiden kauppahinta oli 1 818 Mmk. Konsernin tuotevalikoima täydentyi Holtzmannin oston myötä päällystämättömillä aikakauslehtipapereilla (SC), mikä vahvisti konsernin asemaa puupitoisen painopapereiden toimittajana. Yhtiön integrointi Enso-konserniin on sujunut suunnitelmien mukaan.

Oulun LUMI 7 -tuotantolinja käynnistyi huhtikuussa. Tuotantolinjan käynnistymisen myötä Oulun hienopaperikapasiteetti kasvoi 360 000 tonnia. Investoinnin kokonaiskustannukset olivat 2 411 Mmk, ja ne alittivat yli 200 Mmk:lla alkuperäisen kustannusarvion.

Kemijoki Oy:n osakkeita hankittiin lisää 56 Mmk:lla, mikä lisää Enson omistuksen 0,6 %:iin osakkeista.

RAHOITUS

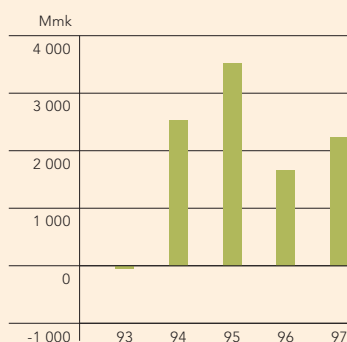
Korolliset nettovelat kasvoivat tilikauden aikana 237 Mmk ja olivat 17 600 Mmk. Velkaantumisaste tilikauden lopussa oli 95,6 %, kun se edellisvuonna oli 106,1 %. Velkaantumisaste laskennallinen verovelka huomioiden oli 109,2 %. Enso Oyj:n pitkäaikaisten lainojen keskiporko 31.12.1997 oli 5,7 %.

Konsernin omavaraisuus oli tilikauden lopussa 44,2 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 42,1 %. Omavaraisuus laskennallinen verovelka huomioiden oli 38,7 %. Konsernin oma pääoma osaketta kohden oli 57,46 mk, kun se edellisvuonna oli 52,20 mk. Konsernin oma pääoma verovelka huomioiden oli 50,08 mk osaketta kohden.

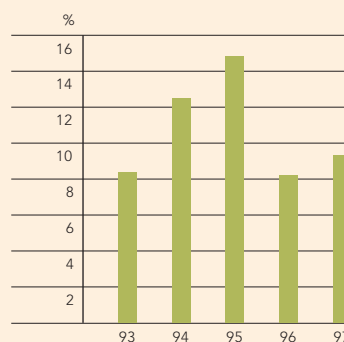
Enson alkuvuonna tekemästä sarjalainasta järjestettiin kaksi huutokauppaa 6.2. ja 4.6.1997, joissa laskettiin liikkeeseen yhteensä 868 Mmk. Syyskuussa lainaohjelman enimmäismäärä korotettiin 2 000 Mmk:aan. Lokakuussa Enso sopi kansainvälisen pankkikonsortion kanssa DEM 1 500 milj. suuruisesta pankkilainasta. Laina käytetään Holtzmannin osakkeiden oston rahoittamiseen ja pitkäaikaisen rahoituksen uudelleenjärjestelyyn.

Tilikauden päättyessä konsernin kassavarat ja käyttämättömät luottolimitit olivat yhteensä 11 Mrd mk.

TULOS RAHOITUSERIEN JÄLKEEN

SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO

OSAKEPÄÄOMA

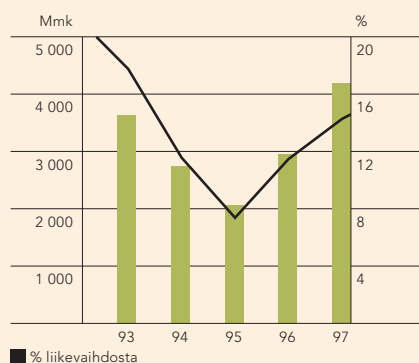
Yhtiökokous päätti 7.4.1997 johdon optiolainasta, jonka enimmäismäärä on 1 000 000 mk, laina-aika on 5 vuotta ja korko 4 %. Jokaiseen 1 000 mk:n arvoiseen velkakirjaan liittyy yksi optiotodistus, jolla voi merkitä 3 000 Enson R-sarjan osaketta. Optiolainan perusteella osakepääomaa voidaan korottaa enintään 30 Mmk:lla. Merkintähinta on 45,57 mk. Osakkeet voi merkitä 1.12.1998–31.3.2004 välisenä aikana. Optiolaina merkittiin täysimääräisesti.

Ylimääräinen yhtiökokous päätti 13.11.1997 valtuutuksen antamisesta hallitukselle osakepääoman korottamisesta enintään 10 000 000 mk:lla tarjoamalla merkittäväksi 1 000 000 kappaletta uusia 10 mk:n nimellisarvoisia R-sarjan osakkeita. Valtuutus on voimassa seuraavaan yhtiökokoukseen saakka tai maaliskuun 1998 loppuun. Valtuutusta ei ole käytetty. Valtuutus oikeuttaa poikkeamaan osakkeenomistajan etuoikeudesta siten, että oikeus osakkeiden merkintään on ensisijaisesti henkilöstöllä ja

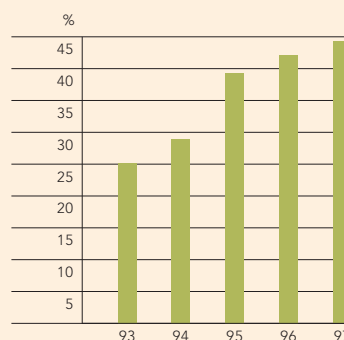
toissijaisesti Enson eläkesäätiöllä. Merkintähinta on R-osakkeen keskimääräinen kaupantekokurssi Helsingin Arvopaperipörssissä osakeantipäätöstä edeltävän kalenterikuukauden aikana vähennettynä 10 %:lla. Eläkesäätiön merkintä ei oikeuta 10 %:n vähennykseen merkintähinnasta. Hallituksella ei ole voimassa olevaa muuta osakeantivaltuutusta tai valtuutusta vaihtovelkakirjalainan tai optiolainan liikkeeseenlaskemisesta.

Samassa yhtiökokouksessa päätettiin myös, että A-sarjan osakkeita voidaan muuntaa R-sarjan osakkeiksi vuosittain osakkeenomistajan vaatimuksesta hallituksen erikseen päättäminä aikoina. Kaikki A-sarjan osakkeet muunnetaan R-sarjan osakkeiksi, mikäli A-sarjan osakkeiden lukumäärä laskee muuntojen seurauksena alle 15 %:n kaikkien osakkeiden lukumäärästä. Ensimmäinen muuntoaika oli 17.11.–21.11.1997, minä aikana 63 040 305 A-osaketta muunnettiin R-osakkeiksi.

INVESTOINNIT

OMAVARAISUUSASTE

MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA

Enso luopui metsäkemiasta. Enso Paperikemia Oy:n liiketoiminta myytiin helmikuussa 1997 ja Tecnal Corporation myytiin vuoden 1997 lopulla.

Huhtikuussa ostettiin saksalaisen sanoma- ja aikakauslehtipaperia valmistavan E. Holtzmann & Cie. AG:n osakkeista 50,4 %.

Moskovan alueelle Balabanovoon päätettiin rakentaa aaltopahvitehdas, jonka kokonaiskustannusarvio on noin 200 Mmk. Tuotannon on tarkoitus käynnistyä vuoden 1998 lopulla.

Enso myi lokakuussa Enso Timber Oy Ltd:n täysin omistaman tytäryhtiön Ulea Oy:n sahausliiketoiminnan Taivalkoskella.

Vuoden aikana emoyhtiöön fuusioitiin kahdeksan Enso-konserniin kuuluvaa varsinaista liiketoimintaa harjoittamatonta tytäryhtiötä, jotka ovat Oy Gross-Holding Ab, Arkitus Oy, Veitsiluodon Hienopaperit Oy, Lumi-Hamina Oy, Esmex Oy, Ensobox Oy, Oy Pernå Shipbroker Ab

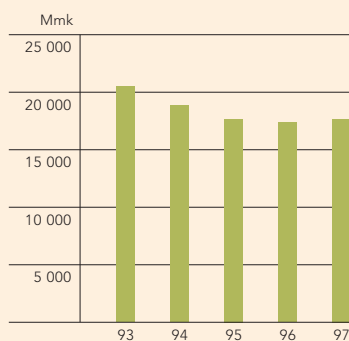
ja Oy Pernå Stevedoring Ab. Vuoden 1998 alussa fuusioitiin vastaavasti Scanbois Oy emoyhtiöön, Imprex Products Baltic Oy Laminating Papers Oy:öön ja Tambox Oy Pakenso Oy:öön.

EUROON 1.1.1999

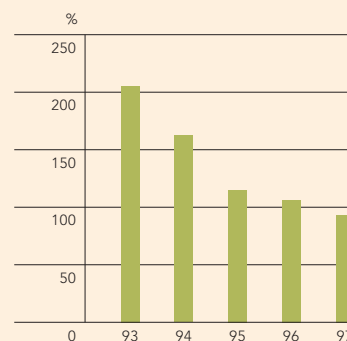
Mikäli Suomi liittyy EMU:n kolmanteen vaiheeseen Enson kotivaluutta eli kirjanpitovaluutta muuttuu euroksi 1.1.1999. Vuodesta 1999 alkaen osavuositarkastukset ja vuosikertomus julkistetaan euroissa.

Tällä hetkellä Enson laskutuksesta noin 60 % on EMU-alueella. Rahaliiton seuraavassa vaiheessa, jos Englanti ja Ruotsi liittyvät mukaan, tulee laskutuksen osuus kasvamaan noin 80 %:iin. Tulevalla euroalueella Enson mahdollisuudet aktiiviseen korkoriskien hallintaan paranevat merkittävästi korkovirtojen keskittyessä euroon ja Yhdysvaltain dollariin. Euroalueesta muodostunee likvidi ja tehokas markkina, mikä pienentää konsernin transaktiokustannuksia nykytilanteeseen verrattuna.

KOROLLINEN NETTOVELKA

VELKAANTUMISASTE

HENKILÖSTÖ

Konsernin palveluksessa oli vuonna 1997 keskimäärin 19 870 henkilöä, joista emoyhtiön palveluksessa keskimäärin 4 217 henkilöä. Enson Suomen yksiköiden henkilöstömäärä oli 15 847. Henkilöstön määrä kasvoi kertomusvuoden aikana 776 ja oli tilikauden lopussa 19 659. Henkilöstön vaihtuvuus oli 2,8 %.

Emoyhtiön johdolle maksettiin palkkoja 8,5 Mmk, johon sisältyy osapalkkioita 0,3 Mmk. Emoyhtiön muulle henkilöstölle maksettiin palkkoja yhteensä 725,2 Mmk. Konserniyhtiöiden toimitusjohtajille ja hallitusten jäsenille maksettiin palkkoja yhteensä 59,4 Mmk, josta osapalkkioita oli 2 Mmk. Muulle henkilöstölle maksettiin palkkoja ja palkkioita 3 405,8 Mmk.

Vuonna 1997 laadittiin Enson henkilöstöstrategia, jossa määriteltiin tärkeimmät tavoitteet, toimenpideohjelmat ja menestystekijät. Vuoden aikana käynnistettiin myös liikkeenjohdon koulutusohjelmat.

Konsernissa tehtiin Enso-Team-työtyytyväisyystutkimus. Kyselyyn vastasi 11 762 henkilöä. Tutkimustulosten pohjalta laadittiin toimenpidesuositus konserniyksiköitä varten.

Koko henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä otettiin vuoden aikana käyttöön.

Enson Suomen työterveydenhuoltoyksikölle myönnettiin ISO 9001 -laatusertifikaatti.

TUTKIMUS JA KEHITYS

Konsernin T & K -kulut olivat 195 Mmk (lisäystä 25 %), josta tutkimuskeskuksen osuus investoinnit mukaan lukien oli 60 Mmk.

Tutkimuskeskuksen laajennuksen ohella T & K -panosta nosti merkittävästi Oulun tuotekehitystä palveleva painokone.

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Enson ympäristönsuojelun rahankäyttö oli vuonna 1997 437 Mmk eli 1,5 % liikevaihdosta. Lukuun sisältyvät sekä investointikustannukset että käyttö- ja kunnossapitokustannukset ilman korkoja ja poistoja.

Enso investoi viime vuonna 164 Mmk ympäristönsuojeluun. Niiden osuus investointien kokonaismäärästä oli 3,9 %. Lähivuosina Enson ympäristönsuojelun investointitarve on arvioitu pienemmäksi kuin kertomusvuonna.

Konserni on tehnyt 40 Mmk:n pakollisen varauksen ympäristövastuista (1996: 4 Mmk). Varauksen kasvu johdetaan pääosin Imatrankosken metsäkemian tehtaan maaperän puhdistustöistä ja rakennusten purkukustannuksista ja Oulun metsäkemian tehtaiden ympäristövastuista.

Enso pidensi Karjalan tasavallan ja Murmanskin alueen puutavaran ostorajoitusta vuoden 1998 loppuun tai kunnes riittävä yhteisymmärrys alueiden käytöstä on saavutettu.

Enson tuotantoyksiköiden tavoitteena on saavuttaa EMAS-sertifiointivalmius vuoden 1998 loppuun mennessä. EMAS-sertifikaatti oli myönnetty vuoden 1997 lopussa Enocell Oy:lle, Berghuizer Papierfabriek N.V:lle sekä Veitsiluodon ja Imatran tehtaille. Tammikuussa 1998 EMAS-sertifikaatti myönnettiin Sachsen Papier Eilenburg GmbH:lle.

<i>Henkilöstö keskimäärin</i>	1997	1996
Suomi	15 847	16 134
Saksa	1 272	477
Ruotsi	555	519
Hollanti	591	554
Iso-Britannia	511	397
Espanja	397	406
Muut maat	697	607
Yhteensä	19 870	19 094

LAATUJOHTAMINEN

Kokonaisvaltaista laatujohtamista toteutetaan vuonna 1995 aloitetun ENSO STAR -laatujohtamismallin avulla. Tavoitteena on systemaattisen arvioinnin ja jatkuvan parantamisen avulla lisätä koko konsernin kilpailukykyä, kannattavuutta, asiakastyytyvyyttä ja -tuntemusta, henkilöstön osallistumista sekä yhtenäistä johtamiskäytäntöä.

Vuonna 1997 ENSO STAR -prosessiin osallistui 33 yksikköä, joista 24 tuotannollista ja 9 palveluyksikköä. Tulos- ja tuotantoyksiköiden sarjan paras oli Pakenso Oy:n Aaltopahviliiketoiminta ja palveluyksiköiden Imatran tehtaiden Tehdaspalvelut-osasto. Eniten toimintaansa parantaneen yksikön kunniamaininnan sai Henkilöstöhallintoyksikkö.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Enso osti tammikuussa 39,5 % E. Holtzmann & Cie. AG:n osakkeista. Kaupan jälkeen Enson osuus Holtzmannin osakkeista on 89,9 %. Kauppahinta oli noin 1 450 Mmk.

Enson Veitsiluodon ja Imatran tehtaita päätettiin uudistaa noin 395 Mmk:lla.

Imatran tehtaiden pitkän tähtäyksen kannattavuutta ja kilpailukykyä kehitetään VISIO 2005 -ohjelmalla. Ohjelmaan liittyen päätettiin 24 Mmk:n esisuunnittelumäärärahasta kartonkikapasiteetin lisäämiseksi Imatralla.

Enson 2 000 Mmk:n sarjalainasta järjestettiin 10.2. kolmas huutokauppa, jossa lainaa merkittiin 401 Mmk. Lainan liikkeessä oleva kokonaismäärä on kolmannen huutokaupan jälkeen 1 269 Mmk.

LÄHIAJAN NÄKYMÄT

Enson päämarkkinoilla Euroopassa taloudelliset tunnusluvut osoittavat kasvun jatkuvan tasaisena huolimatta Aasian maiden taloudellisista ongelmista. Paperikoneiden tilauskanta on hyvä. Aasian paikallisen kysynnän vähentyminen on korvautunut lisääntyneillä tilauksilla lähinnä Euroopasta. Myös Pohjois-Amerikan talous jatkaa kasvuaan, mikä yhdessä vahvistuneen dollarin kanssa tukee eurooppalaisen paperiteollisuuden kilpailukykyä. Aasian tilanteen heijastumana raaka-aineiden, lähinnä sellun ja keräyspaperin hinnat ovat viime kuukausina laskeneet.

Kustannuskehityksen arvioidaan olevan maltillista. Enson päätuotteiden hintoja on korotettu vuoden alussa muutamalla prosentilla. Vuoden 1998 tuotantovolyymi tulee nousemaan verrattuna vuoteen 1997, koska Oulun PK 7 ja E. Holtzmann & Cie. AG ovat mukana koko vuoden. Mikäli maailmanmarkkinatilanteessa ei tapahdu olennaista käännettä huonompaan, arvioidaan Enson tuloksen paranevan vuonna 1998.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

Mmk	Viite	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996
			Proforma
			1.1.-31.12.1996
Liikevaihto	1.	29 263,9	25 660,2
Valmiste- ja puolivalmistevarastojen lisäys (+)		- 52,2	+ 70,5
Valmistus omaan käyttöön		55,8	78,6
Osuus osakkuusyritysten voitoista		+ 81,9	+ 53,1
Liiketoiminnan muut tuotot	2.	295,0	282,5
Kulut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		13 270,0	11 461,4
Varastojen vähennys (+)		+ 470,6	+ 111,4
Ulkopuoliset palvelut		4 914,5	4 423,6
Henkilöstökulut	3.	4 679,2	4 343,8
Vuokrat		345,3	290,3
Muut kulut		745,9	998,3
		- 24 425,5	- 21 628,8
Suunnitelman mukaiset poistot	4.1.	- 2 116,7	- 1 810,4
Liikevoitto		3 102,2	2 705,7
Rahoitustuotot ja -kulut			
Osinkotuotot		31,9	26,2
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		19,9	41,9
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista		45,8	68,7
Muut rahoitustuotot		57,5	58,7
Kurssierot		+ 136,3	- 10,9
Korkokulut		- 1 087,5	- 1 187,3
Muut rahoituskulut		- 18,5	- 38,3
Poistot sijoituksista		- 0,0	- 0,2
		- 814,6	- 1 041,2
Voitto rahoituserien jälkeen		2 287,6	1 664,5
Satunnaiset tuotot ja kulut	6.		
Satunnaiset tuotot		448,8	173,2
Satunnaiset kulut		- 44,4	- 0,0
		404,4	173,2
Voitto ennen varauksia ja veroja		2 692,0	1 837,7
Poistoeron lisäys (-)	4.2.	- 2 046,0	- 731,8
Vapaaehtoisten varausten vähennys (+)		+ 395,4	+ 192,2
Välittömät verot			
Tilikaudelta		- 408,2	- 271,6
Aikaisemmilta tilikausilta		7,6	24,2
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta		640,8	1 050,7
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta		- 61,9	- 17,4
Konsernin tilikauden voitto		578,9	1 033,3

KONSERNITASE

VASTAAVAA

Mmk	Viite	31.12.1997	31.12.1996
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	7.-9.		
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		117,1	82,8
Liikearvo		17,0	20,7
Konserniliikearvo		629,2	131,8
Muut pitkävaikutteiset menot		80,5	70,7
		843,8	306,0
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		4 106,7	4 015,9
Rakennukset ja rakennelmat		5 348,2	4 665,1
Koneet ja kalusto		16 893,0	14 769,0
Muut aineelliset hyödykkeet		772,5	724,2
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		367,1	1 585,5
		27 487,5	25 759,7
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet, osakkuusyhtiöt		1 735,9	1 716,3
Osakkeet ja osuudet, muut yhtiöt		383,9	404,9
Lainasaamiset		196,0	268,9
Omat osakkeet		0,1	0,1
		2 315,9	2 390,1
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		30 647,2	28 455,8
Arvostuserät			
Aktivoidut korot	10.	312,0	328,9
Vaihto- ja rahoitusomaisuus	11.		
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		1 540,7	1 910,9
Keskeneräiset tuotteet		111,3	110,5
Valmiit tuotteet		1 967,5	1 953,5
Ennakkomaksut		142,2	113,9
		3 761,7	4 088,8
Saamiset			
Myyntisaamiset		4 557,1	3 671,6
Lainasaamiset		22,0	306,7
Siirtosaamiset		943,9	280,4
Muut saamiset		517,6	574,4
		6 040,6	4 833,1
Rahoitusomaisuusarvopaperit			
Osakkeet ja arvopaperit		32,5	32,5
Muut arvopaperit		318,3	354,2
		350,8	386,7
Rahat ja pankkisaamiset		588,4	731,8
Vastaavaa yhteensä		41 700,7	38 825,1

KONSERNITASE

VASTATTAVAA

Mmk	Viite	31.12.1997	31.12.1996
Oma pääoma	13.		
Sidottu oma pääoma			
Osakepääoma		3 110,9	3 110,9
Vararahasto		2 250,8	2 231,3
Omien osakkeiden rahasto		0,1	
Arvonkorotusrahasto		1 450,0	1 460,4
		6 811,8	6 802,6
Vapaa oma pääoma			
Muu oma pääoma		752,1	752,2
Edellisten tilikausien voitto		1 747,0	1 309,4
Tilikauden voitto		578,9	1 033,3
		3 078,0	3 094,9
Oma pääoma yhteensä		9 889,8	9 897,5
Vähemmistöosuus		540,3	119,7
Varaukset	14.		
Kertynyt poistoero		7 653,2	5 605,2
Vapaaehtoiset varaukset			
Investointivaraus		322,9	332,2
Siirtymävaraus		–	396,5
Muu vapaaehtoinen varaus		8,3	7,1
		331,2	735,8
Pakolliset varaukset		90,1	40,0
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen	16.		
Joukkovelkakirjalainat		4 732,2	3 125,1
Vaihtovelkakirjalaina		1,0	
Lainat rahoituslaitoksilta		4 586,7	5 822,0
Eläkelainat		2 872,7	2 939,5
Muut pitkäaikaiset velat		740,5	467,1
		12 933,1	12 353,7
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		4 241,0	5 777,5
Eläkelainat		164,5	171,1
Saadut ennakot		4,3	8,1
Ostovelat		1 795,8	1 570,1
Siirtovelat		1 941,8	1 445,5
Muut lyhytaikaiset velat		2 115,6	1 100,9
		10 263,0	10 073,2
Vastattavaa yhteensä		41 700,7	38 825,1

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

Mmk	1.1.-31.12.1997	Proforma 1.1.-31.12.1996
Liiketoiminta		
Tulorahoitus		
Liiketulos ¹⁾	3 010,6	2 613,5
Poistot	2 116,7	1 810,4
Rahoitustuotot ja -kulut	- 797,7	- 1 036,3
Verot	- 400,6	- 247,4
Osakkuusyhtiöoikaisu	- 40,4	- 44,7
	3 888,6	3 095,5
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus, vähennys (+)	+ 327,0	+ 337,6
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-)	- 1 492,1	- 282,8
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+)	+ 708,2	- 320,2
	- 456,9	- 265,4
Liiketoiminnan kassavirta	3 431,7	2 830,1
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 4 186,9	- 2 962,3
Käyttöomaisuuden myyntitulot ml. kurssierot	694,1	1 046,5
	- 3 492,8	- 1 915,8
Kassavirta ennen rahoitusta	- 61,1	+ 914,3
Rahoitus		
Pitkäaikaisten saamisten vähennys (+)	+ 357,4	- 78,8
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	- 598,1	- 1 496,2
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+)	+ 709,1	+ 436,5
Osingot	- 560,0	- 629,5
Osakeanti	- 2,5	-
	- 94,1	- 1 768,0
Laskelman mukainen likvidien varojen vähennys (-)	- 155,2	- 853,7
Oikaisuerät	- 24,2	+ 36,5
Taseen mukainen likvidien varojen vähennys (-)	- 179,4	- 817,2
Taseen mukaiset likvidit varat 1.1.	- 1 118,6	- 1 935,8
Taseen mukaiset likvidit varat 31.12.	939,2	1 118,6
	- 179,4	- 817,2

¹⁾ Käyttöomaisuuden myyntivoitot sisältyvät käyttöomaisuuden myyntituloihin.

Tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain ja tilinpäätöstä koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös esitetään Suomen markoissa ja konsernin tilikausi on kalenterivuosi.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön lisäksi ne yhtiöt, joissa emoyhtiö omistaa suoraan tai välillisesti enemmän kuin puolet kaikkien osakkeiden äänimäärästä tai joissa sillä on määräysvalta. Konsernitilinpäätös sisältää myös tärkeimmät osakkuusyhtiöt. Asunto- ja kiinteistöyhtiöitä ei ole otettu mukaan konsernitilinpäätökseen. Pois jätetyillä yhtiöillä ei ole vaikutusta konsernin vapaaseen omaan pääomaan.

Tilivuoden aikana hankitut yhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien ja myydyt yhtiöt myyntihetkeen saakka. Konserniin kuuluvista tytär- ja osakkuusyhtiöistä on luettelo liitetietojen kohdassa 18.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernin keskinäinen omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä lukuunottamatta Vakuutusosakeyhtiö Pankavaraa, joka on yhdistetty pääomaosusmenetelmällä poikkeavan toimialan vuoksi. Tytäryhtiöiden osakkeiden hankintamenon ja hankintahetken oman pääoman välinen ero esitetään pääsääntöisesti konsernilikearvona. Konsernilikearvoa laskettaessa varauksia ei ole luettu omaan pääomaan Pakenso Sweden AB:n konsernitilinpäätöstä lukuunottamatta. Konsernilikearvot poistetaan 5–10 vuodessa lukuunottamatta E. Holtzmann & Cie. AG:tä ja Pakenso Sweden AB:tä, joissa poistoajat ovat 15 ja 20 vuotta. E. Holtzmann & Cie. AG:n käyttöomaisuuteen on kohdennettu osa hankinnasta syntynyttä goodwilliä. Tältä osin poistoissa käytetään kyseessä olevan käyttöomaisuuserän jäljellä olevaa taloudellista pitoaikaa. Konsernireservit on pääosin tuloutettu hankittujen yhtiöiden tappioita vastaan.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja taseiden yhdistelmänä. Ulkomaiset tytäryhtiöt on yhdistetty konserniin yhdenmukaisin laskentaperiaattein. Yhdistelyssä on eliminoitu konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, realisoitumattomat sisäiset katteet ja konsernin sisäinen voitonjako. Vähemmistöosuudet on erotettu omistussosuutta vastaavana osuutena tuloksista ja omista pääomista ja ne esitetään tuloslaskelmassa ja taseessa omana eränään.

Osakkuusyhtiöt on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosusmenetelmällä. Konsernin omistuksen mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta oikaistuna hankinnassa

syntyneen liikearvon poistoilla sisältyy liikevoittoon. Osakkuusyhtiöiltä saadut osingot on eliminoitu konsernin osinkotuotoista. Osakkeiden arvo taseessa on konsernin osuus osakkuusyhtiön omasta pääomasta liikearvo ja siitä tehdyt poistot huomioiden. Osakkuusyhtiöiden laskennassa otetaan huomioon kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset verovelalla vähennettynä.

Enso-Gutzeit Oy ja Veitsiluoto Oy fuusioituivat 1.5.1996 Enso Oy:ksi. Enso-konsernin proforma-konsernitilinpäätös vuodelta 1996 on laadittu Enso Oy:n, Enso-Gutzeit Oy:n ja Veitsiluoto Oy:n virallisten konsernitilinpäätösten yhdistelynä. Yhdisteltävien konsernitilinpäätösten laadinnassa ei ole olennaisia eroavaisuuksia.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Suomalaisissa yhtiöissä valuuttamääräiset saamis- ja velkaerät on arvostettu tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keski-kurssiin. Saamisten ja velkojen arvostamisesta syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan niiden luonteen mukaisesti joko myynnin tai ostojen oikaisueriksi tai rahoituksen kurssieroksi.

Tasesuojaukseen käytetyt eräänymättömät suojausinstrumentit arvostetaan tilinpäätöskurssiin. Tulevien tilikausien kassavirran suojaustarkoituksessa tehtyjen eräänymättömien suojausinstrumenttien kurssierot kirjataan niiden eräännyessä.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätösluvut on muunnettu Suomen markoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keski-kurssiin. Omien pääomien eliminoinnissa syntyneet muuntoerot on kirjattu taseen omaan pääomaan hankintahetkellä olleen vapaan ja sidotun oman pääoman suhteessa. Ulkomaisten tytäryhtiöiden omien pääomien suojausten kurssierot on kirjattu vastaavasti omaan pääomaan.

VEROT

Konsernin tuloslaskelmaan sisältyvät verot ovat konserni-yhtiöiden tulosten, osingonjaon tai paikallisten säännösten perusteella määräytyvät suoriteperusteiset verot. Tehdyistä tilinpäätössiirroista ei ole laskettu tulokseen laskennallista verovelkaa. Laskennallinen verovelka on otettu huomioon eräitä avaintunnuslukuja laskettaessa. Vuodesta 1998 laadittavissa välitilinpäätöksissä ja tilinpäätöksessä tullaan laskennallinen verovelka ottamaan huomioon. Muutoksen perusteena on uusi kirjanpitolainsäädäntö.

Tilikauden veroihin on emoyhtiössä kirjattu osingonjakoehdotusta vastaava vero.

Tytäryhtiöiden osingonjakoon liittyvä yhtiöveron hyvitys kirjataan konsernitilinpäätöksessä verojen vähennykseksi.

ENSO OYJ:N TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

TULOSLASKELMA			
Mmk	Viite	1.1.-31.12.97	1.5.-31.12.96
Liikevaihto	1.	11 148,6	7 054,7
Valmiste- ja puolivalmiste- varastojen vähennys (-)	-	74,3	186,4
Valmistus omaan käyttöön		15,5	20,3
Liiketoiminnan muut tuotot	2.	278,7	292,0
Kulut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	6	393,7	4 034,3
Varastojen vähennys (+)	+	450,8	171,0
Ulkopuoliset palvelut		1 723,2	1 098,8
Henkilöstökulut	3.	1 000,3	726,8
Vuokrat		155,2	104,6
Muut kulut		288,8	170,5
		- 10 012,0	- 6 306,0
Suunnitelman mukaiset poistot	4.1.	- 381,4	- 267,8
Liikevoitto		975,1	606,8
Rahoitustuotot ja -kulut	5.		
Osinkotuotot		73,7	14,2
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		694,8	506,7
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista		53,7	50,7
Muut rahoitustuotot		16,3	26,7
Kurssierot	+	127,1	49,4
Korkokulut	-	941,1	657,0
Muut rahoituskulut	-	8,8	9,0
Poistot sijoituksista	-	-	47,7
	+	15,7	66,0
Voitto rahoituserien jälkeen		990,8	540,8
Satunnaiset tuotot ja kulut	6.		
Satunnaiset tuotot		957,3	907,0
Satunnaiset kulut		1 631,8	780,0
		- 674,5	+ 127,0
Voitto ennen varauksia ja veroja		316,3	667,8
Poistoeron lisäys (-)	4.2.	+ 169,7	+ 41,0
Vapaaehtoisten varausten vähennys (+)	+	348,0	134,0
Välittömät verot			
Tilikaudelta	-	248,6	227,3
Aikaisemmilta tilikausilta	+	7,2	9,6
Tilikauden voitto		+ 592,7	+ 625,1

RAHOITUSLASKELMA			
Mmk	Viite	1.1.-31.12.97	1.5.-31.12.96
Liiketoiminta			
Tulorahoitus			
Liiketulos ¹⁾		907,0	530,4
Poistot		381,4	267,8
Rahoitustuotot ja -kulut	+	25,1	- 11,3
Satunnaiset erät	-	674,5	+ 127,0
Verot	-	241,4	- 215,3
		397,6	698,6
Käyttöpääoman muutos			
Vaihto-omaisuus, vähennys (+)	+	490,0	+ 463,4
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-)	-	806,1	+ 685,9
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+)	+	670,4	- 568,5
	+	354,3	+ 580,8
Liiketoiminnan kassavirta		751,9	1 279,4
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	771,6	- 314,4
Käyttöomaisuuden myyntitulot ml. kurssierot		120,8	1 275,4
	-	650,8	+ 961,0
Kassavirta ennen rahoitusta		101,1	2 240,4
Rahoitus			
Pitkäaikaisten saamisten vähennys (+)	+	1 201,6	- 1 628,5
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	-	2 611,5	- 1 255,3
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+)	+	1 797,7	- 705,0
Osingonjako	-	560,0	
Siirto hallituksen käyttövaroihin	-	2,5	
	-	174,7	- 3 588,8
Taseen mukainen likvidien varojen vähennys (-)		- 73,6	- 1 348,4
Taseen mukaiset likvidit varat 1.1.		- 969,9	- 2 318,3
Taseen mukaiset likvidit varat 31.12.		896,3	969,9
		- 73,6	- 1 348,4

¹⁾ Käyttöomaisuuden myyntivoitot sisältyvät käyttöomaisuuden myyntituloihin.

ENSO OYJ:N TASE

VASTAAVAA				VASTATTAVAA			
Mmk	Viite	31.12.97	31.12.96	Mmk	Viite	31.12.97	31.12.96
Käyttöomaisuus ja muut				Oma pääoma 13.			
pitkäaikaiset sijoitukset 7.-9.				Sidottu oma pääoma			
Aineettomat hyödykkeet				Osakepääoma		3 110,9	3 110,9
Aineettomat oikeudet		51,0	28,6	Vararahasto		2 186,3	2 186,3
Liikearvo		5,2	6,6	Arvonkorotusrahassto		1 426,1	1 437,2
Muut pitkävaikutteiset menot		3,8	4,7			6 723,3	6 734,4
		60,0	39,9	Vapaa oma pääoma			
Aineelliset hyödykkeet				Muu oma pääoma		752,0	752,0
Maa- ja vesialueet		3 604,8	3 576,8	Edellisten tilikausien voitto		1 837,7	1 775,0
Rakennukset ja rakennelmat		1 007,2	1 042,5	Tilikauden voitto		592,7	625,1
Koneet ja kalusto		2 827,4	3 024,4			3 182,4	3 152,1
Muut aineelliset hyödykkeet		293,9	282,8				
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		119,6	69,3	Oma pääoma yhteensä		9 905,7	9 886,5
		7 852,9	7 995,8	Varaukset 14.			
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				Kertynyt poistoero		1 070,2	1 240,0
Osakkeet ja osuudet, konserniyhtiöt	18.	6 315,9	5 842,8	Vapaaehtoiset varaukset			
Osakkeet ja osuudet, osakkuusyhtiöt		1 401,0	1 409,0	Siirtymävaraus			348,0
Osakkeet ja osuudet, muut yhtiöt		351,9	368,0	Pakolliset varaukset		19,8	0,3
Lainasaamiset		7 686,6	7 950,3	Vieras pääoma			
		15 755,4	15 570,1	Pitkäaikainen	16.		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		23 668,3	23 605,8	Joukkovelkakirjalainat		4 732,2	3 125,1
Arvostuserät				Vaihtovelkakirjalaina		1,0	-
Aktivoidut korot	10.	42,2	51,6	Lainat rahoituslaitoksilta		3 349,2	4 415,7
Vaihto- ja rahoitusomaisuus 11.				Eläkelainat		2 690,2	2 743,2
Vaihto-omaisuus				Muut pitkäaikaiset velat		322,2	343,2
Aineet ja tarvikkeet		453,9	904,7			11 094,8	10 627,2
Valmiit tuotteet		294,0	368,3	Lyhytaikainen			
Ennakkomaksut		139,6	112,0	Lainat rahoituslaitoksilta		2 029,2	5 436,8
		887,5	1 384,9	Eläkelainat		150,7	156,3
Saamiset				Saadut ennakot		1,9	2,6
Myyntisaamiset		1 240,9	1 230,4	Ostovelat		580,3	559,1
Lainasaamiset		1 263,2	2 201,1	Siirtovelat		1 458,8	641,5
Siirtosaamiset		1 803,6	323,9	Muut lyhytaikaiset velat		3 534,3	1 589,6
Muut saamiset		43,7	720,3			7 755,2	8 385,9
		4 351,4	4 475,7				
Rahoitusomaisuusarvopaperit							
Osakkeet ja arvopaperit		32,5	32,5				
Muut arvopaperit		789,1	610,3				
		821,6	642,8				
Rahat ja pankkisaamiset		74,7	327,1				
Vastaavaa yhteensä		29 845,7	30 487,9	Vastattavaa yhteensä		29 845,7	30 487,9

LIKEVAIHTO JA LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT
 Liikevaihtoon luetaan tuotemyynti, raaka-aine- ja tarvikemyynti sekä energian myynti. Liikevaihdosta on vähennetty välilliset verot, alennukset ja myynnin kurssierot.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyvät vuokratulot, saadut avustukset, vakuutuskorvaukset ja käyttöomaisuuden myyntivoitot (lukuunottamatta satunnaisia myyntivoittoa).

PAKOLLISET VARAUKSET

Pakollisina varauksina esitetään taseessa ne vastaiset menot, joihin on sitouduttu ja joista ei todennäköisesti kerry tuloa sekä vastaiset menetykset, joiden toteutumista voidaan pitää ilmeisenä.

KÄYTTÖOMAISUUS JA POISTOT

Käyttöomaisuus on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla tasa-poistoilla. Maa-alueiden arvoihin sisältyy arvonkorotuksia. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat seuraaviin arvioihin taloudellisista pitoajoista:

- rakennukset, rakennelmat ja vesivoimalaitokset 20–40 vuotta
- koneet ja laitteet 10–20 vuotta
- liikkuva kalusto ja konntorikoneet 5 vuotta
- muut aineelliset hyödykkeet 10–20 vuotta
- aineettomat oikeudet 5–10 vuotta

Kirjanpidossa on mahdollista tehdä verotussyistä suunnitelman ylittäviä ja alittavia poistoja. Kirjanpidossa tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen ero tilikaudella esitetään tilinpäätössiirroissa ja kumulatiivinen poistoero esitetään taseen varauksissa.

Rahoitusleasing-sopimuksilla vuokratut hyödykkeet esitetään käyttöomaisuutena ja sopimusten veloitteet korollisena vieraana pääomana. Käyttöleasing-sopimusten vuokramaksut kirjataan vuokrakuluksi eikä hyödykkeitä esitetä käyttöomaisuutena.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan FIFO-perusteiseen hankintamenuon, johon luetaan hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen lisäksi siihen kohdistuva osuus kiinteistä menoista. Vaihto-omaisuus arvostetaan kuitenkin enintään todennäköiseen jälleenhankintahintaan tai luovutushintaan.

ARVOSTUSERÄT

Arvostuseriin on aktivoitu suurten investointihankkeiden rakennusaikaisia korkoja. Aktivoitujen korot poistetaan tasapoistoin kymmenessä vuodessa. Aktivoitujen korkojen poisto kirjataan korkokuluihin.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Konsernin kotimaisissa yhtiöissä työskentelevän henkilöstön eläketurva on järjestetty osittain omissa eläkelaitoksissa ja osittain kotimaisissa vakuutusyhtiöissä.

Ulkomaisten konserniyhtiöiden eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisten säännösten ja käytännön mukaisesti. Konsernin eläkevastuut on täysin katettu, lukuunottamatta valtioneuvoston päätöksen mukaista pakollista vastuuvajasta. Omien eläkelaitosten pakollinen vastuuvajaus on esitetty vastuusitoumuksissa.

Eläkekustannukset sisältyvät henkilöstökuluihin ja yhtiön omalla vastuulla oleva eläkevastuu on kirjattu pakollisiin varauksiin.

TUTKIMUS JA TUOTEKEHITYS

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan kuluksi niiden syntymisvuonna. Tutkimus- ja kehitystoimintaan liittyvät laitehankinnat sisältyvät käyttöomaisuuteen.

SATUNNAISET ERÄT

Satunnaiset erät sisältävät varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomia poikkeuksellisia ja merkittäviä voittoja ja tappioita.

POISTOERON JA VAPAAEHTOISTEN

VARAUSTEN MUUTOS

Tilinpäätössiirtoina esitetään poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos. Suomen ja eräiden maiden maiden verolainsäädännön mukaan voidaan tilinpäätöksessä tehdä verotuksessa vähennyskelpoisia tilinpäätössiirtoja. Verovähennyskelpoisuuden edellytyksenä on tilinpäätössiirtojen kirjaminen tilinpäätökseen. Kumulatiiviset tilinpäätössiirrot esitetään taseessa omina erinä. Konsernin tuloslaskelmassa on esitetty tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja.

OSINGOT

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottaman osingon osalta ei ole tehty kirjausta tilinpäätökseen, vaan osingot kirjataan maksuvuonna.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

Mmk	1997	Proforma 1996	Emoyhtiö 1997	Emoyhtiö 1.5.-31.12.96
1.1. LIIKEVAIHTO MAITTAIN				
Suomi	4 270,6	4 301,0	7 349,0	4 845,0
Saksa	3 910,5	2 976,4	620,9	368,1
UK	4 135,5	3 756,6	255,3	146,5
Alankomaat	1 749,5	1 397,3	395,2	176,7
Espanja	1 535,5	1 364,6	442,0	309,1
Ranska	2 289,6	2 075,1	111,7	54,8
Italia	978,6	668,3	152,9	102,0
Muu EU	3 273,1	2 959,3	340,2	241,4
Muu Eurooppa	1 523,0	1 440,9	291,0	186,4
Pohjois-Amerikka	797,2	473,8	75,4	22,6
Kaukoit ja Kaakkois-Aasia	2 626,0	2 368,2	805,8	435,3
Muut	2 174,8	1 878,7	309,2	166,8
	29 263,9	25 660,2	11 148,6	7 054,7
1.2. LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN				
Perusteollisuus	6 626,1	5 727,1	6 514,9	3 807,9
Pakkauskartongit	8 067,1	7 142,3	4 592,4	2 778,5
Hienopaperit	8 090,2	6 864,7		-13,3
Puupitoiset painopaperit	9 101,1	7 482,0		481,6
Markkinointi- ja kuljetusyhtiöt	1 362,7	1 783,7	41,3	
Eliminoinnit	- 3 983,3	-3 339,6		
	29 263,9	25 660,2	11 148,6	7 054,7
2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	91,6	111,3	68,1	76,4
Vuokratuotot	45,0	43,1	60,4	31,4
Vakuutuskorvaukset	23,0	8,8	1,3	
Avustukset	18,3	18,2	7,9	6,6
Muut	117,1	101,1	141,0	177,6
	295,0	282,5	278,7	292,0
3. HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat	3 621,1	3 366,9	731,8	534,6
Eläkekulut	596,9	542,7	150,5	104,2
Muut henkilösivukulut	461,2	434,2	118,0	88,0
	4 679,2	4 343,8	1 000,3	726,8
Luontoisedut	13,2	22,9	3,3	2,1
	4 692,4	4 366,7	1 003,6	728,9
4.1. SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT				
Aineettomat oikeudet	21,4	15,8	6,1	3,4
Liikearvo	4,0	3,3	1,4	0,5
Muut pitkävaikutteiset menot	37,6	31,6	1,4	1,0
Rakennukset ja rakennelmat	239,3	200,2	41,0	35,9
Koneet ja kalusto	1 689,1	1 459,0	308,1	207,3
Muut aineelliset hyödykkeet	74,0	71,7	23,4	19,7
Konserniaktiivapoisto	51,4	29,2		
Konsernireservin tuloutus	-0,1	-0,4		
	2 116,7	1 810,4	381,4	267,8
4.2. POISTOERON MUUTOS				
Aineettomat oikeudet	-20,9	-2,6	-20,8	-2,6
Liikearvo	+0,4	-0,2	-0,0	-0,5
Muut pitkävaikutteiset menot	+3,3	-0,8	+2,0	-1,8
Rakennukset ja rakennelmat	-93,3	+15,4	+36,8	+9,5
Koneet ja kalusto	-1 912,5	-732,3	+157,8	+45,2
Muut aineelliset hyödykkeet	-23,0	-11,3	-6,1	-8,8
	-2 046,0	-731,8	+169,7	+41,0

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

Mmk	1997	Proforma 1996	Emoyhtiö 1997	Emoyhtiö 1.5.-31.12.96
5. KONSERNIN SISÄISET RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot				
Osinkotuotot			19,6	9,6
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista			676,3	481,9
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista			18,5	13,9
			714,4	505,1
Konserniyhtiöille suoritettavat rahoituskulut				
Korkokulut			-54,4	-17,8
6. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot				
Enso Paperikemia Oy:n ja Tecnal Corporationin myyntivoitto	448,8		4,7	
Forchem Oy:n myynti		173,2		189,1
Saadut konserniavustukset			952,6	717,9
	448,8	173,2	957,3	907,0
Satunnaiset kulut				
Oy Silja Ab:n osakkeista tehty poisto	-44,4		-44,4	
Fuusiotappiot			-2,0	
Annetut konserniavustukset			-1 585,4	-780,0
	-44,4		-1 631,8	-780,0

7. AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET								
	Konserniliikearvo	Konsernireservi	Muut aineettomat oikeudet ja liikearvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet
KONSERNI 1.1.-31.12.1997								
Hankintameno 1.1.	414,6	137,1	164,4	168,9	4 011,4	5 547,9	20 769,6	1 069,9
Lisäys	548,7	0,1	59,7	49,7	103,2	973,2	4 034,9	133,1
Vähennys			-1,0	-2,8	-7,9	-72,4	-364,0	-26,8
Hankintameno 31.12.	963,3	137,2	223,1	215,8	4 106,7	6 448,7	24 440,5	1 176,2
Kertyneet poistot 31.12.	-334,1	-137,2	-89,0	-135,3		-1 100,5	-7 547,5	-403,7
Kirjanpitoarvo 31.12.97	629,2	0,0	134,1	80,5	4 106,7	5 348,2	16 893,0	772,5
Kirjanpitoarvo 31.12.96	131,8	0,0	103,5	70,7	4 015,9	4 665,1	14 769,0	724,2
Poistojen kertynyt erotus 31.12.96								
			5,3	5,3	-	1 391,1	4 103,3	100,2
Lisäys			22,4			135,7	2 072,9	26,2
Vähennys			-1,7	-3,3		-42,3	-158,6	-3,3
Poistojen kertynyt erotus 31.12.97			26,0	2,0	-	1 484,5	6 017,6	123,1
EMOYHTIÖ 1.1.-31.12.1997								
Hankintameno 1.1.			63,0	17,6	3 572,7	1 410,9	5 313,5	474,7
Lisäys			28,5	0,5	34,8	8,1	132,2	35,1
Vähennys				-0,2	-2,7	-5,5	-71,6	-2,5
Hankintameno 31.12.			91,5	17,9	3 604,8	1 413,5	5 374,1	507,3
Kertyneet poistot 31.12.			-35,3	-14,1		-406,3	-2 546,7	-213,4
Kirjanpitoarvo 31.12.97			56,2	3,8	3 604,8	1 007,2	2 827,4	293,9
Kirjanpitoarvo 31.12.96			35,2	4,7	3 576,8	1 042,5	3 024,4	282,8
Poistojen kertynyt erotus 31.12.96								
			5,8	2,1	-	167,4	1 021,5	43,2
Lisäys			21,7	0,4		2,9	10,3	9,3
Vähennys			-1,0	-2,5		-39,8	-168,0	-3,1
Poistojen kertynyt erotus 31.12.97			26,5	0,0	-	130,5	863,8	49,4

Konsernin ja emoyhtiön koneiden ja kaluston 31.12.1997 kirjanpitoarvoon sisältyy 340,9 Mmk leasingomaisuutta.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

Mmk	1997	Proforma 1996	Emoyhtiö 1997	Emoyhtiö 1.5.-31.12.96
8. KÄYTTÖOMAISUUDEN VEROTUSARVOT				
Maa-alueet	2 101	1 896	1 695	1 704
Rakennukset ja rakennelmat	3 902	2 465	332	469
Osakkeet ja osuudet	1 256	1 244	8 627	7 244
Mikäli verotusarvoa ei ole ollut käytettävissä on esitetty kirjanpitoarvo.				
Tytäryhtiöosakkeiden verotusarvo ei sisälly konsernin osakkeiden verotusarvoon.				
9. PITKÄAIKAISIIN SIOITUKSIIN KUULUVAT OSAKKEET, OSUUDET JA LAINASAAMISET				
Konserniyritykset				
Osakkeet			6 315,9	5 842,8
Lainasaamiset			7 528,6	7 730,3
Yhteensä			13 844,5	13 573,1
Osakkuusyrietykset				
Osakkeet			1 401,0	1 413,3
Lainasaamiset			151,2	202,4
Yhteensä			1 552,2	1 615,7
10. ARVOSTUSERÄT				
Aktivoidut korot 1.1.	328,9	333,6	51,6	61,0
Lisäys 1.1.-31.12.	39,0	48,9		
Vähennys 1.1.-31.12.	-55,9	-53,6	-9,4	-9,4
Aktivoidut korot 31.12.	312,0	328,9	42,2	51,6
11. VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Saamiset, jotka erääntyvät maksettavaksi yhdessä vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluessa				
Myyntisaamiset	3,4	0,7	0,1	
Saamiset ja velat/konserni- ja osakkuusyhtiöt				
Myyntisaamiset/konserniyhtiöt			625,3	634,2
Myyntisaamiset/osakkuusyhtiöt			71,3	67,0
Lainasaamiset/konserniyhtiöt			1 248,9	1 896,5
Lainasaamiset/osakkuusyhtiöt			6,8	296,4
Siirtosaamiset/konserniyhtiöt			983,7	143,7
Siirtosaamiset/osakkuusyhtiöt			-	0,1
Muut saamiset/konserniyhtiöt			2,0	610,4
Muut saamiset/osakkuusyhtiöt			3,8	1,2
Muut arvopaperit/konserniyhtiöt			524,2	288,5
Muut arvopaperit/osakkuusyhtiöt			-	46,0
Saamiset yhteensä			3 466,0	3 984,0
Pitkäaikaiset velat/konserniyhtiöt				
Ostovelat/konserniyhtiöt			128,2	123,2
Ostovelat/osakkuusyhtiöt			90,7	99,1
Siirtovelat/konserniyhtiöt			772,1	10,5
Muut lyhytaikaiset velat/konserniyhtiöt			1 997,2	753,5
Muut lyhytaikaiset velat/osakkuusyhtiöt			2,5	-
Velat yhteensä			2 990,7	986,3
Enso Oyj:n rahoitusomaisuuteen kuuluu 2 110 601 kpl Meritan A-sarjan osaketta ja 920 000 kpl Meritan B-sarjan osaketta. Erän kirjanpitoarvo on 32,5 Mmk ja markkina-arvo oli 31.12.1997 88,7 Mmk.				
12. JOHDON ELÄKESITOUKSET JA JOHDOLLE TAI OSAKKEENOMISTAJILLE MYÖNNETYT LAINAT				
Yhtiön hallituksen jäsenet voivat siirtyä eläkkeelle täytettyään 60 vuotta.				
Emoyhtiön johdolta ei ollut lainasaatavia 31.12.1997.				

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

Mmk	1997	Proforma 1996	Emoyhtiö 1997	Emoyhtiö 1.5.-31.12.96
13. OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma 1.1.	3 110,9	3 110,9	3 110,9	3 110,9
Vaihtovelkakirjojen vaihto osakkeisiin				
Osakepääoma 31.12.	3 110,9	3 110,9	3 110,9	3 110,9
Vararahasto 1.1.	2 231,3	2 196,7	2 186,3	2 186,3
Vararahaston lisäys		20,3		
Muuntoeron muutos	19,5	14,3		
Vararahasto 31.12.	2 250,8	2 231,3	2 186,3	2 186,3
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	-			
Siirto vapaasta omasta pääomasta	0,1			
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	0,1			
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 460,4	1 470,4	1 437,2	1 449,8
Vähennys, käyttöomaisuuden myynti	-11,5	-12,7	-11,1	-12,6
Muuntoeron muutos	1,1	2,7		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 450,0	1 460,4	1 426,1	1 437,2
Vapaa oma pääoma 1.1.	3 094,9	2 701,4	3 152,1	2 527,0
Osingonjako	-560,5	-629,5	-559,9	
Siirto hallituksen käyttövaroihin	-2,5		-2,5	
Veitsiluoto Oy:n lahjoitus Enso-konsernin 100-vuotissäätiölle		-3,0		
Siirto omien osakkeiden rahastoon	-0,1			
Muuntoeron muutos	-32,7	-7,3		
Tilikauden voitto	578,9	1 033,3	592,7	625,1
Vapaa oma pääoma 31.12.	3 078,0	3 094,9	3 182,4	3 152,1

Vapaasta omasta pääomasta on 2 996,7 Mmk jakokelpoista.

Osakepääoman jakautuminen osakelajeittain 31.12.1997		osakkeita	ääniä
A-sarja	kpl	116 729 125	116 729 125
R-sarja	kpl	194 361 705	19 436 170
Yhteensä	kpl	311 090 830	136 165 295
A-sarja (1 ääni/osake)	Mmk		
R-sarja (1 ääni/10 osaketta, väh. 1 ääni)	Mmk		
Yhteensä	Mmk	1 167,3	1 943,6
		3 110,9	

Enso Oyj:n osakepääoma muodostui fuusiossa seuraavasti:	Vaihtosuhte	Osakkeiden lkm
Enso-Gutzeit Oy:n osakkeenomistajat	1 / 1	242 853 378
Veitsiluoto Oy:n osakkeenomistajat	3 / 5	95 799 055
Enso-Gutzeit Oy:n omistamat Veitsiluoto Oy:n osakkeet	3 / 5	-27 561 603
Yhteensä		311 090 830

Tytäryhtiöiden hallussa on R-sarjan osakkeita 5 601 kpl nimellisarvoltaan 50 409,00 markkaa.

Yhtiön hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja omistivat 31.12.1997 yhtiön A-sarjan osakkeita 7 205 kpl ja R-sarjan osakkeita 4 019 kpl, yhteensä 11 224 kpl, joka on 0,0 % äänivallasta.

14. VARAUKSET

Kertynyt poistoero käyttöomaisuusryhmittäin				
Aineettomat oikeudet	25,7	4,6	25,5	4,6
Liikearvo	0,3	0,7	1,0	1,1
Muut pitkävaikuttiset menot	2,0	5,3	0,0	2,1
Rakennukset ja rakennelmat	1 484,5	1 391,1	130,5	167,4
Koneet ja kalusto	6 017,6	4 103,3	863,8	1 021,6
Muut aineelliset hyödykkeet	123,1	100,2	49,4	43,2
Yhteensä	7 653,2	5 605,2	1 070,2	1 240,0

Investointivaraukseen on kirjattu Sachsen Papier Eilenburg GmbH:n saamat investointiavustukset, jotka tuloutetaan käyttöomaisuuden pitoajan mukaisesti suunnitelman mukaisia poistoja vastaan.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

Mmk	1997	Proforma 1996	Emoyhtiö 1997	Emoyhtiö 1.5.–31.12.96
Vapaaehtoiset varaukset				
Investointivaraus	332,9	332,2		
Siirtymävaraus		396,5		348,0
Muut vapaaehtoiset varaukset	8,3	7,1		
Yhteensä	331,2	735,8	–	348,0
Pakolliset varaukset				
Varaus toiminnan sopeuttamiskuluihin	5,1	10,3		
Ympäristönsuojeluvuorotteet	39,9	4,0	13,6	
Muut pakolliset varaukset	45,1	25,7	6,2	0,3
Yhteensä	90,1	40,0	19,8	0,3
Vapaaehtoisten varausten muutos				
Siirtymävaraus	396,5	187,7	-348,0	-134,0
Muut varaukset	-1,1	4,5		
Yhteensä	395,4	192,2	-348,0	-134,0
15. LASKENNALLINEN VEROVELKA				
Verovelka vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta	+2 296,0		+1 825,0	
Laskennalliset verosaamiset vähennyskelpoisista tappioista, konsernieliminoinneista ja muista eristä	-429,0		-336,0	
Yhteensä	1 867,0		1 489,0	
16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	Saldo 31.12.1997	1998–2002	2003–	
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksuohjelma:				
Joukkovelkakirjalainat	4 732,2	3 083,7	1 648,5	
Vaihtovelkakirjalaina	1,0	1,0		
Lainat rahoituslaitoksilta	8 827,7	7 511,1	1 316,6	
Eläkelainat	3 037,2	810,3	2 226,9	
Muut pitkäaikaiset velat	1 082,1	549,5	532,6	
Yhteensä	17 680,3	11 955,6	5 724,6	
Obligaatiolainat				
7 % 1991–96				Milj. CHF
Maksettu pois 15.5.1996				
Yhteensä	–			1.5.–31.12.96
				368,8
				-368,8
				–
17. VASTUUSITOUMUKSET				
Omasta velasta				
Pantit	71,3	74,2	55,0	74,2
Kiinnitykset	5 338,7	5 656,3	4 921,5	3 609,5
Konserniyhtiön velasta				
Takaukset			3 501,2	1 914,5
Osakkuusyhtiöiden puolesta ¹⁾				
Kiinnitykset	56,0	6,0	50,0	
Takaukset	755,6	336,4	754,9	335,7
Muiden puolesta				
Takaukset	66,0	48,5	64,8	48,3
Muut omat vastuut				
Leasingvastuut ensi tilikaudella	95,8	67,8	2,3	2,3
Leasingvastuut ensi tilikauden jälkeen	382,8	274,2	3,7	3,5
Eläkevastuut	8,5	10,9	8,0	10,1
Muut vastuut	59,9	53,6		
Yhteensä				
Pantit	71,3	74,2	55,0	74,2
Kiinnitykset	5 394,7	5 662,3	4 971,5	3 609,5
Takaukset	821,6	384,9	4 320,9	2 298,5
Leasingvastuut	478,6	342,0	6,0	5,8
Eläkevastuut	8,5	10,9	8,0	10,1
Muut vastuut	59,9	53,6		
Yhteensä	6 834,6	6 527,9	9 361,4	5 998,1

¹⁾ Sisältää Pohjolan Voima Oy:n tytäryhtiöiden Oulun Voima Oy:n ja Veitsiluodon Voima Oy:n puolesta annetut vastuusitoumukset.

Enso Oyj on sitoutunut vastaamaan Enso Española S.A.:n voimalaitoksiin liittyvistä leasing sopimuksista. Sitoumusten enimmäismäärä on 242 443 817,98 markkaa. Sitoumus on voimassa 23.12.2003 saakka.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Rahoituksellisella riskillä tarkoitetaan tulevaisuuden kassavirtoihin liittyvää epävarmuutta. Se voi olla mikä tahansa liiketoiminnallinen tapahtuma, joka johtaa yrityksen arvon laskuun. Konsernin keskitetty riskienhallinta paikallistaa ja arvioi valuutta- ja korkoriskit, jonka jälkeen niiltä suojaudutaan. Toiminnan tavoitteena on aktiivisen riskienhallinnan kautta rahoituskustannusten minimointi sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen konsernin tulosityhmille ja -yksiköille.

Konsernin hallituksessa vahvistetun valuuttapolitiikan mukaisesti yksiköt vastaavat omista transaktioriskeistään. Tytäryhtiöt hoitavat lähes kaikki riskien hallintaan liittyvät rahoitustapahtumansa keskitetyn konsernirahoituksen kautta. Riskit jaetaan markkina-, luotto- ja likviditeettiriskeihin.

MARKKINARISKI liittyy muutoksiin markkinatekijöissä esimerkiksi valuutoissa ja koroissa. Markkinariskiä seurataan kolmella eri tavalla. *Todennäköisyyksiin perustuvassa mittauksessa* markkinariskille lasketaan arvo historiallisiin volatiliitteihin ja korrelaatioihin perustuvalla VAR-menetelmällä, jolla voidaan tuottaa yhtiön ylimmälle johdolle arvio yrityksen kokonaismarkkinariskistä. *Herkkyysmittauksessa* positioiden herkkyyttä mitataan eri markkinariskitekijöiden suhteen. *Stressitestauksessa* voidaan määrittellä epänormaalien tai odottamattomien tapahtumien vaikutukset yrityksen positiioihin sekä arvioida VAR-mallien todennäköisyysjakaumien ulkopuolelle jääviä tapahtumia. Esimerkinä stressitestauksesta voidaan mainita markkinavolatiliitteiden kaksinkertaistumisen vaikutus yrityksen riskiasemaan.

LUOTTORISKIÄ minimoidaan tekemällä sopimuksia ainoastaan hyvän luottokeelpoisuuden omaavien koti- ja ulkomaisten pankkien kanssa, sekä sijoittamalla likvidit kassavarat ainoastaan limiittilistalla oleviin riittävän vakavaraisiin vakuutus- ja rahoituslaitoksiin sekä yrityksiin. Velvoitteiden laininlyöntejä ei ole odotettavissa.

LIKVIDITEETTIRISKILLÄ tarkoitetaan yrityksen mahdollisuutta ylläpitää riittävää kassaa menojensa kattamiseksi, saada pitkäaikaista rahoitusta sekä pienentää tai sulkea markkinapositionaan. Konsernin likviditeettiasema on varmistettu pitkäaikaisilla limiittisopimuksilla, joista käyttämättömien limiittien yhteismäärä vuoden 1997 lopussa oli 11 990 Mmk. Yhtiöllä ei ollut samaan aikaan merkittäviä likviidejä kassavaroja.

VALUUTTARISKIEN HALLINTA

Enso-konsernissa valuuttaposition koostuu virtariskistä ja taseriskistä. Tytäryhtiöillä on lähinnä virtariski, koska niiden rahoitus tapahtuu kotivaluutassa ja rahoitukseen liittyvän valuuttariskin kantaa emoyhtiö. Vahvistetun politiikan mukaisesti virtariskin määrittelyssä on otettava huomioon myös valuuttamääräiset menot.

Tytäryhtiöt päättävät hedging-operaatioistaan itsenäisesti omien valuuttapolitiikkojensa määrittämien riskirajojen mukaisesti. Valuuttasuojausoperaatiot hoidetaan pääasiassa sisäisin termiini-kaupoin. Termiinisopimusten maturiteetti vaihtelee merkittävästi yhtiöittäin ja valuutoittain, mutta vuonna 1997 sopimusten keskimääräinen maturiteetti on ollut noin kolme kuukautta ja keskimääräinen suojautumisaste 30 – 70 % vuoden budjetoidusta nettovaluuttavirrasta. Emoyhtiön valuuttapositiona raportoidaan emoyhtiön omat sitoumukset eli valuuttamääräiset saamiset, velat, sisäiset termiinit sekä suojausinstrumentit (termiinit, swapit ja optiot). Lisäksi positiioon lasketaan ulkomaisten tytäryhtiöiden omat pääomat. Merkittävimmät tytäryhtiöt sijaitsevat Saksassa, Ranskassa, Espanjassa ja Hollannissa. Kaikki tasepositioon sisältyvät erät arvostetaan kirjanpidossa markkinahintaan ja siihen sisältyviä riskejä arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti VAR-menetelmän riskiluvuilla.

KORKORISKIEN HALLINTA

Korkoriskien hallinta on keskitetty. Riskien hallinnassa käytettäviä instrumenttejä ovat swapit, FRA-sopimukset, korko-optiot, sekä bondifutuurisopimukset. Korkoriskien analysoinnissa käytettäviä mittareita ovat kiinteän ja vaihtuvan koron välinen suhde sekä modifioitu duraatio, joita seurataan valuutoittain. Vuoden 1997 lopussa konsernin lainakannasta kiinteäkorkoista oli noin 25 % ja vaihtuvakorkoista noin 75 %. Konsernin merkittävimmät lainavaluutat ovat FIM, DEM ja USD.

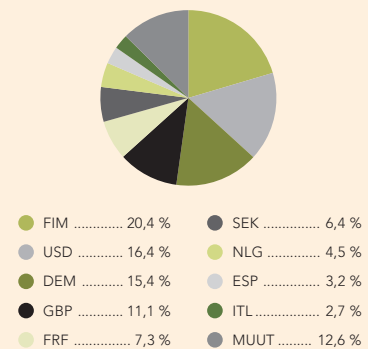
A VOIMET RISKIENHALLINTAAN

KÄYTETYT SOPIMUKSET

31.12.1997, Mmk

	Käyvät arvot ¹⁾		Kohde-etuuksien arvot	
	31.12.1997	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1996
Korkojohdannaiset				
Termiinisopimukset	0,3	2,3	3 600,0	2 540,0
Koronvaihtosopimukset	-111,5	-136,8	1 770,0	2 407,4
Korkojohdannaiset yhteensä	-111,2	-134,5	5 370,0	4 947,4
Valuuttajohdannaiset				
Termiinisopimukset	94,5	123,7	10 280,2	1 758,6
Optiosopimukset				
Ostetut	0,7	0,2	301,8	1 770,5
Asetetut	-3,8	-15,9	1 087,2	1 890,0
Valuuttanvaihtosopimukset	581,0	15,0	5 964,4	8 035,4
Valuuttajohdannaiset yhteensä	672,4	123,0	17 633,6	13 454,5

MYYNNTI VALUUTOITTAIN 1997

¹⁾ Käyvän arvon määrittämisessä on käytetty tilinpäätöshetken markkinahintaa niiden sopimusten arvostuksessa, jotka ovat julkisen kaupankäynnin kohteena. Muut sopimukset on arvostettu tulevien kassavirtojen nykyarvoon. Optioiden arvostus perustuu hinnoittelulaskelmiin.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

	Konsernin omistus- ja äänivalta- osuus-%	Emoyhtiön omistus- osuus-%	Emoyhtiön omistamien osakkeiden		
			Kpl	Nimellis- arvo	Kirjanpito- arvo, 1 000 mk
18. OSAKKEET JA OSUUKSET					
TYTÄRYHTIÖT, ULKOMAISET					
Caribbean International Holdings Ltd, Cayman Islands	100,0	100,0	10 000	1	42
Enso-Eurocan Asia Pacific Ltd, Hongkong	100,0	100,0	539 999	10	1 264
Enso Danmark A/S, Kööpenhamina	100,0	100,0	600	1 000	2 995
Enso (Deutschland) Verwaltungs GmbH, Hampuri	100,0	100,0	1	20 000 000	766 288
Enso Finance B.V., Amsterdam	100,0	100,0	500	1 000	1 038
Enso Fibres AG, Zürich	99,9	99,9	3 995	1 000	7 781
Enso (France) S.A., Pariisi	100,0	100,0	10 150	200	30 158
Enso (Holland) B.V., Amsterdam	100,0	100,0	174	1 000	6 907
Enso Iberica S.A., Madrid	99,9	99,9	1 398	100 000	4 151
Enso International Inc., Stamford	100,0	100,0	100	400	155
Enso Italia S.r.l., Milano	100,0	100,0	199 900	1 000	716
Enso Norge AS, Oslo	100,0	100,0	400	1 000	282
Enso West N.V., Bryssel	100,0	99,9	999	1 250	164
Enso Polska Sp.z o.o. Varsova	100,0	100,0	1 000	100	161
Enso Portugal Lda, Lissabon	100,0	1,0	1	185 000	5
Enso Schweiz AG, Zürich	100,0	100,0	500	1 000	1 839
Enso Sverige AB, Uppsala	100,0	100,0	1 000	100	43
Enso Trading Handelsgesellschaft mbH, Wien	100,0	100,0	1	500 000	111
Enso (UK) Ltd, Orpington	100,0	100,0	2 900 000	1	24 084
AS Lumiforest, Tallinna	100,0	100,0	2 126	1 000	9 416
SIA Lumiforest, Riika	100,0	100,0	200	100	182
Nordic Forest Development Holdings Pte Ltd, Singapore	100,0	100,0	100 000	1	299
ZAO Enso Moscow, Moskova	100,0	100,0	300 000	1 000	266
Woodpax Nederland B.V., Emmeloord	100,0	100,0	1 150	1 000	0
Muut ulkomaiset tytäryhtiöt					7
					858 355
TYTÄRYHTIÖT, KOTIMAISET					
Corenso United Oy Ltd, Helsinki	71,0	71,0	110 760	1 000	154 699
Enocell Oy, Eno	98,4	98,4	25 200	10 000	1 196 000
Enso Alueverkko Oy, Helsinki	100,0	100,0	50	1 000	50
Enso Cartonboards Oy Ltd, Anjalankoski	100,0	100,0	2 000 000	100	470 000
Enso Fine Papers Oy, Kemi	100,0	100,0	500 000	1 000	968 304
Enso Forest Development Oy Ltd, Imatra	100,0	100,0	10 000	100	2 000
Enso Paperikemia Oy, Oulu	100,0	100,0	20 000	1 000	80 000
Enso Publication Papers Oy Ltd, Helsinki	100,0	100,0	8 000 000	100	1 110 000
Enso Timber Oy Ltd, Helsinki	100,0	100,0	150 000	1 000	450 000
Enso-Yhteispalvelut Oy, Anjalankoski	100,0	100,0	100 000	100	40 000
Fortek Oy, Kemi	75,0	75,0	22 500	1 000	22 500
Kemijärven Sellu Oy, Kemijärvi	100,0	100,0	50 000	1 000	170 000
Keräyskuitu Oy, Helsinki	57,2	57,2	17 231	1 000	12 782
Laminating Papers Oy Ltd, Helsinki	100,0	100,0	60 000	1 000	120 000
Lumi Shipping Oy, Kemi	100,0	100,0	480	10 000	4 800
Merivienti Oy, Imatra	100,0	100,0	100	10	1
Oulun Pakkauslava Oy, Oulu	100,0	100,0	1 000	1 000	1 000
Pakenso Oy, Heinola	100,0	100,0	5 500 000	20	115 590
Pakkaus-Piste Oy, Helsinki	100,0	100,0	13 600	150	1 000
Tornator Oy, Helsinki	80,7	75,6	1 014 100	100	237 625
Tervakoski Oy, Janakkala	100,0	100,0	1 000 000	100	200 000
Tornion Pakkauslava Oy, Tornio	100,0	100,0	400	5 000	2 000
Varenso Oy, Varkaus	100,0	100,0	10 000	1 000	30 000
Vakuutusosakeyhtiö Pankavara, Helsinki	100,0	100,0	219 999	100	34 245
Veitsiluodon Kiinteistönhuolto Oy, Kemi	99,9	99,9	7 496	100	750
Asunto- ja kiinteistöyhtiöosakkeita					34 217
					5 457 563

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

Alakonsernien merkittävimmät tytäryhtiöomistukset	Konsernin omistus-%		Konsernin omistus-%
Oy Borgå Stuveri Ab, Porvoo	100,0	Lumipaper Limited, Mendlesham	100,0
Berghuizer Papierfabriek N.V., Wapenveld	100,0	Lumipaper NV, Antwerpen	100,0
Cie Brand & Ass. SA, Evry	100,0	Pakense Baltika Sia, Riika	100,0
Cartiberia SA, Barcelona	51,0	ZAO Pakense Moscow, Moskova	100,0
Corenso France S.A., Saint-Seurin-sur-l'Isle	100,0	Pakense Eesti AS, Tallinna	100,0
E. Holtzmann & Cie. AG, Karlsruhe	50,8	Pakense Sweden Holding AB /	
Elfes GmbH & Co (KG), Krefeld	47,3	Pakense Tambox AB, Jönköping	100,0
Enso Española SA, Martorell	100,0	Pankakoski Boards Oy Ltd, Lieksa	100,0
Enso Papier Format GmbH, Lyypekki	100,0	Puumerkki Oy, Helsinki	100,0
Expopak Oy, Ruovesi	100,0	RA Brand & Co. Ltd, Rugby	100,0
Imprex Products Baltic Oy, Helsinki	100,0	Sachsen Papier Eilenburg GmbH, Eilenburg	100,0
Kittilä Wood Oy, Kittilä	75,0	Oy Uni-Pak Ab, Kristiinankaupunki	100,0
Koillis-Pohjanpuu Oy, Taivalkoski	100,0		

	Konsernin omistus- ja äänivaltaisuus, %	Konsernin osuus omasta pääomasta, Mmk	Emoyhtiön omistusosuus, %	Emoyhtiön omistamat osakkeet, kpl	Emoyhtiön omistamien osakkeiden nimellisarvo	Emoyhtiön omistamien osakkeiden kirjanpitoarvo, 1 000 mk	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen voitto/tappio, Mmk
OSAKKUUSYHTIÖT, ULKOMAISET							
Ladenso Oy, Pitkäranta	49,0	-	49,0	490		0	-
Greenforest Ltd, Riika	49,0	-	49,0	49	1	0	-
P.R.INT. Paper Recovery International GmbH, Hampuri	22,2	-	22,2	2	24 000	162	-
						162	
OSAKKUUSYHTIÖT, KOTIMAISET							
EHK Marketing Services Oy, Helsinki	30,0	0,5	30,0	36	500	18	0,5
Golfimatra Oy, Imatra	28,6	3,1	28,6	291	10 000	3 413	-0,2
Herman Andersson Oy, Oulu	50,0	3,5	50,0	3 000	10	657	0,0
Oy Holy Ab, Helsinki	47,0	1,1	47,0	7 047	10	421	0,3
Kemi Shipping Oy, Kemi	50,0	7,7	50,0	140 000	10	1 394	3,4
Oy Keskuslaboratorio, Helsinki	30,3	7,4	30,0	1 642 329	1	2 593	4,9
Metsäteho Oy, Helsinki	24,0	0,5	24,0	40	5 000	400	0,1
Paperinkeräys Oy, Helsinki	30,4	13,7	30,4	27 372	10	198	3,7
Pohjolan Voima Oy, Oulu	20,1	837,7	20,1	6 768 539	10	1 339 471	49,1
Steveco Oy, Hamina	36,7	104,0	36,7	11 017	1 000	14 848	97,5
Sunila Oy, Kotka	50,0	156,5	50,0	76 500	500	22 525	57,1
Suomen NP-Kierrätys Oy, Helsinki	25,0	0,0	25,0	10	1 000	25	0,0
Suomen Puututkimus Oy, Helsinki	24,0	-	24,0	12	25 000	307	-
Vaakamitta Oy, Kemi	50,0	0,0	50,0	50	1 000	50	0,0
Asunto- ja kiinteistöyhtiöosakkeita						14 518	
						1 400 837	
ALAKONSERNIEN OSAKKUUSYHTIÖOMISTUKSET							
Abzac Iberica S.A., San Andrés de la Barca	49,0	0,9					0,5
AS Imavere Saeveski, Imavere	23,7	5,7					12,7
Paperi-Dahlberg Oy Ab, Vantaa	35,0	14,1					14,6
Rauma-Enso Timber Sales Oy Ltd, Helsinki	50,0	4,7					5,7
WKC De Grift BV, Wapenveld	50,0	29,2					2,6
Österbergs Förpackningsmaskiner AB, Göteborg	50,0	1,0					1,6

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

	Emoyhtiön omistamien muiden osakkeiden			
	Omistus- osuus-%	Kpl	Nimellis- arvo	Kirjanpito- arvo, 1000 mk
MUUT YHTIÖT				
Ekokem Oy Ab, Riihimäki	0,6	106	2 000	212
Finnlines Oy, Helsinki	5,8	1 104 670	10	11 424
Finnair Oy, Helsinki	0,0	14 400	5	644
Indekon Oy, Lappeenranta	3,1	10 000	100	1 250
Kemijoki Oy, Rovaniemi	0,6	14 517	100	152 837
Merita Foresta, Helsinki	4,3	5 000 000	1	5 000
Pamilo Oy, Eno	2,0	10 840	100	11 197
Silja Oy Ab, Helsinki	6,7	1 467 847	20	13 560
OKR-Liikkeeseenlaskijat Osuuskunta, Helsinki	3,6	20	70 000	1 050
Teollisuuden Sähkönmyynti Oy, Helsinki	19,0	532	1 000	532
Tornion Golf Oy, Tornio	1,6	5	1 000	101
Oy Transfennica Ab, Helsinki	16,6	16 568	100	4 180
Vakuutusosakeyhtiö Sampo, Turku	2,9	412 331	5	118 238
Muut yhtiöt				4 687
Asunto- ja kiinteistöyhtiöosakkeita				24 181
Puhelin- ja sähkölaitososakkeita				807
Liittymismaksut				2 024
				351 924

Enso Oyj:n omistamien pörssiosakkeiden ja sijoitusrahasto-osuuden markkina-arvo 31.12.1997 oli 658,6 Mmk ja kirjanpitoarvo 181,4 Mmk.

Enso-konsernin omistamien pörssiosakkeiden ja sijoitusrahasto-osuuden markkina-arvo 31.12.1997 oli 742,3 Mmk ja kirjanpitoarvo 217,7 Mmk.

Yksityiskohtainen luettelo emoyhtiön osakkeista ja osuuksista on tilinpäätöksen tase-erittelyn liitteenä.

EMOYHTIÖN VOITONJAKOEHDOTUS

Vapaa oma pääoma konsernitaseen 31.12.1997 mukaan on 3 078 061 540,95 markkaa. Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.1997 on 3 182 359 860,99 markkaa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden voitto 592 732 165,91 markkaa siirretään kertyneisiin voittovaroihin ja osinkoa jaetaan seuraavasti:

Edellisten tilikausien voittovarot	1 837 627 695,08
Tilikauden voitto	592 732 165,91
Jaetaan osinkoa 2,20 mk osakkeelta	684 399 826,00
Kertyneet voittovarot	
osingonjaon jälkeen	mk 1 745 960 034,99

Helsingissä, helmikuun 23. päivänä 1998

Jukka Härmälä
hallituksen puheenjohtaja
toimitusjohtaja

Juhani Pohjolainen
hallituksen varapuheenjohtaja
varatoimitusjohtaja
toimitusjohtajan sijainen

Kimmo Kalela

Pekka Laaksonen

Esko Mäkeläinen

Paavo Pitkänen

Jouko Taukojärvi

Paavo Uronen

TILINTARKASTUSKERTOMUS

ENSO OYJ:N OSAKKEENOMISTAJILLE

Olemme tarkastaneet Enso Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Tilikauden aikaisesta jatkuvasta tarkastuksesta on huolehtinut KHT-yhteisö SVH Coopers & Lybrand Oy yhdessä Enso Oyj:n sisäisen tarkastuksen kanssa. Olemme perehtyneet tästä työstä annettuihin kertomuksiin.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka emoyhtiön osalta osoittaa voittoa 592 732 165,91 markkaa, on laadittu kirjanpitolain ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin ja emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa. Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle voidaan myöntää vastuuvapaus tarkastamaltamme tilikaudelta.

Hallituksen esitys voittovarojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilivuoden aikana julkistettuihin osavuositarkastuksiin. Käsityksemme mukaan ne on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Helsingissä, maaliskuun 2. päivänä 1998

SVH Coopers & Lybrand Oy
KHT-yhteisö

Pekka Nikula, KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Enso Oyj:n hallintoneuvosto on tutustunut yhtiön tilinpäätökseen ja konsernitalinpäätökseen sekä tilintarkastuskerromukseen tilikaudelta 1.1.–31.12.1997. Hallintoneuvosto ilmoittaa lausuntonaan maaliskuun 26. päivänä 1998 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, ettei sillä ole huomauttamista tilinpäätöksen ja konsernitalinpäätöksen johdosta.

Samalla hallintoneuvosto ilmoittaa yhtyvän hallituksen ehdotukseen vuosivoiton käytöstä.

Erovoorossa ovat vuoden 1998 varsinaisessa yhtiökokouksessa hallintoneuvoston jäsenet Krister Ahlström, Pekka Morri, Markku Mäkinen ja Sisko Seppä.

Helsingissä, maaliskuun 2. päivänä 1998

Jukka Mikkola
puheenjohtaja

Matti Väistö
varapuheenjohtaja

Krister Ahlström

Carl-Olaf Homén

Ulla Lähteenmäki

Pekka Morri

Markku Mäkinen

Kauko Mäkivuoti

Tuija Nurmi

Pekka Ruotsalainen

Sisko Seppä

Ben Zyskowitz

PERUS- TEOLLISUUS

- *Kestävän kehityksen mukainen raaka-ainehuolto*
- *Tuotelähtöinen puuraaka-aineen hankinta ja tehokas hankintaketjun logistiikka*
- *Biopolttoaineiden ja kotimaisten polttoaineiden osuuden kasvattaminen ja energiaomavaraisuuden lisääminen*

Juhani Pohjolainen
Tulosryhmän johtaja

Perusteellisuus vastaa Enson resursseista. Se jakautuu puunhankintaan, selluun, energiaan ja sahteellisuuteen.

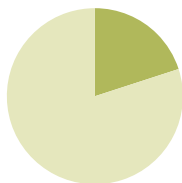
Enson Suomen puunhankinnasta vastaa Metsäosasto, joka on jaettu viiteen hankinta-alueeseen. Lisäksi tuontipuun hankinnasta vastaa oma yksikkö. Enson puunhankinnan tavoitteita ovat puuraaka-aineen kustannuskilpailukyvyyn parantaminen, tuotelähtöinen raaka-aineen hankinta sekä edelleen tehostuva hankintaketjun logistiikka. Enson puunhankinta on kestävän kehityksen mukaista ja luonnon monimuotoisuutta kunnioittavaa.

Sellun tuotanto tapahtuu pääosin integroiduissa tuotantolaitoksissa. Lisäksi Ensolla on kaksi markkinasellutehdasta Enocell Oy ja Kemijärven Sellu Oy, joiden yhteenlaskettu tuotantokapasiteetti on 790 000 tonnia.

AVAINLUKUJA

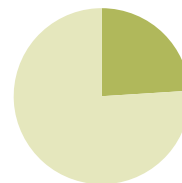
<i>Mmk</i>	1997	1996	1995
Liikevaihto	6 626	5 727	6 468
Liikevoitto	765	256	1 082
Sijoitettu pääoma (ml. metsät)	10 309	10 301	10 293
Investoinnit	167	407	295
Henkilöstö 31.12.	3 172	3 369	3 664

PERUSTEOLLISUUDEN OSUUS
KONSERNIN LIIKEVAIHDOSTA

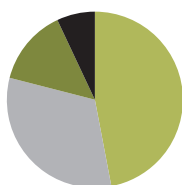
● Osuus 20 %

PERUSTEOLLISUUDEN OSUUS
KONSERNIN LIIKEVOITOSTA

● Osuus 24 %

LIIKEVAIHTO
TOIMINNOITTAIN

● Sahat 47 %
● Sellu 32 %
● Puunhankinta 14 %
● Energia 7 %

Enson Suomen tehtaiden sähkötarpeesta katetaan noin 95 % omissa tai osakkuusvoimaloissa tuotetulla sähköllä. Ulkomaiset yksiköt ovat lähes omavaraisia energian suhteen. Konserni pyrkii strategiansa mukaisesti lisäämään energiaomavaraisuutta. Biopolttoaineiden sekä kotimaisten polttoaineiden osuutta pyritään kasvattamaan sekä hyödyntämään vastapainesähköä.

Enson sahateollisuudesta vastaa täysin omistettu tytäryhtiö Enso Timber Oy Ltd. Enso kuuluu Euroopan kolmen suurimman sahatavaratuottajan joukkoon. ■

PUUNHANKINTA

Enson Suomen yksiköiden puuraaka-aineen käyttö oli 20,3 milj. kuutiometriä.

Konserni omistaa noin 600 000 hehtaaria metsää, jonka puustomäärä on 44,5 milj. kuutiometriä. Omista metsistä hakattiin puuta kertomusvuoden aikana 0,5 milj. kuutiometriä, mikä on 1,0 milj. kuutiometriä alle kestävän hakkuusuunnitteen. Kantoraha oli arvoltaan 80 Mmk.

Puuraaka-aineen käyttömäärät nousivat 10 % edellisestä vuodesta. Vuoden aikana toteutettu sellupuuvarastojen supistusohjelma aiheutti keväällä ajoittaista niukuutta sahapuutoimituksissa.

Kotimaan puukauppa oli vilkasta yrityskohtaisen puukaupan hintatasosta saavutetun yhteisymmärryksen jälkeen. Yksityismetsistä hankittiin kertomusvuonna 10 milj. kuutiometriä puuraaka-ainetta. Sahatukin hinta nousi keväällä 5 % ja kuusikuitupuun 1 %. Sellupuun hinnat pysyivät edellisvuoden tasolla.

Sellupuuvaretojen supistamisohjelma pienensi tuontimääriä edellisvuodesta. Varasto- ja varantotilanne oli vuoden vaihteessa suunnitelmien mukainen.

Suomessa saavutettiin kertomusvuoden aikana yhteisymmärrys metsien sertifiointikriteereistä. Sertifiointijärjestelmää testattiin käytännössä kolmella alueella eri puolilla maata. Alustavien tulosten mukaan kriteeristö on tarkoituksenmukainen, mutta niiden soveltuvuutta käytäntöön on edelleen kehitettävä. Enso on aktiivisesti mukana sertifiointin testaus- ja kehittämistyössä.

Enso jatkoi Karjalan tasavallan ja Murmanskin alueen puutavaran ostarajoituspäätöstä vuoden 1998 loppuun saakka, koska alueen luontoarvojen kartoitus on vielä kesken. Puuta ei ostettu vuoden 1997 aikana noin 2 milj. hehtaarin alueelta Karjalan tasavallassa.

Karttatietojärjestelmä antaa tarkat tiedot sekä metsien puustosta että avainbiotoopeista.

Puunhankintaa on vuoden aikana kehitetty asiakas-keskeisempään suuntaan. Erityisesti tiimityötä kehitettiin kaikilla toiminnan tasoilla. Näiden tavoitteiden toteutumiseksi jatkettiin organisaation kehittämistä.

Operatiivisen toiminnan keskeisinä kehitystyön kohteina olivat tietojärjestelmien laaja uudistus ja laatujohtamisen viimeistely. Työt valmistuvat vuoden 1998 aikana.

ENSON PUURAAKA-AINEEN HANKINTA JA KÄYTTÖ SUOMESSA 1996–1997

TAULUKKO 3

<i>Puuraaka-aineen hankinta, milj. m³</i>	1997	1996
Yksityismetsistä	10,0	9,3
Omilta sahoilta	1,8	1,6
Omista metsistä	0,5	1,1
Muista kotimaisista lähteistä	4,7	4,7
Tuonti	3,9	4,4
Yhteensä	20,9	21,1

<i>Puuraaka-aineen käyttö, milj. m³</i>	1997	1996
Omat tehtaat	4,3	4,3
Tytäryhtiöt	16,0	14,0
Osakkuusyhtiöt	0,8	0,7
Toimitukset vieraille	2,2	2,2
Yhteensä	23,3	21,2

SELLU

Enson sellutuotanto oli yhteensä 2,5 milj. tonnia, mikä on 15 % enemmän kuin edellisvuonna. Tästä konsernin paperi- ja kartonkitehtaat käyttivät 2,0 milj. tonnia. Markkinasellutoimitukset Enocell Oy:stä, Kemijärven Sellu Oy:stä ja Enson Oulun sellutehtaalta olivat yhteensä 0,5 milj. tonnia. Havusellutoimitukset Holtzmannin paperitehtaille aloitettiin vuoden lopulla.

Enocell Oy:n sellutuotanto oli 563 000 tonnia ja ylitti 90 000 tonnia edellisen vuosituotantoennätyksen. Kemijärven Sellu Oy:n tuotanto oli 175 000 tonnia, 29 % enemmän kuin edellisvuonna. Havusellun markkinatilanteen vuoksi tuotantoa jouduttiin rajoittamaan useita kertoja. Tehtaiden tuotantokapasiteetin käyttöaste oli 94 %.

Enocell Oy:n ja Kemijärven Sellu Oy:n yhteenlaskettu liikevaihto oli lähes 2 000 Mmk, mikä on 24 % edellisvuoden liikevaihtoa suurempi. Myynnin voimakas kasvu, sellun hinnan nousu ja valuuttakurssien vahvistuminen paransivat merkittävästi toiminnan kannattavuutta.

Kertomusvuoden ensimmäisellä neljänneksellä havusellun hinta putosi tasolle 520 USD/t ja lyhytkuitusellun hinta alle 400 ECU/t.

Ensimmäisen vuosipuoliskon toimitukset Kaukoitään, erityisesti Kiinaan, olivat normaalia suuremmat. Markkinasellun tuottajavarastot lähtivät kevään aikana laskuun ja huhtikuussa hinnat kääntyivät nousuun. Eräiden markkina-

sellun valmistajien kesällä alkaneet sekä lakoista että teknisistä ja taloudellisista syistä johtuneet pitkäaikaiset seiso-
kit vähensivät sellutuotantoa noin 5 %, mikä tasapainotti markkinatilannetta merkittävästi. Sellun hinta nousi tasaisesti lokakuun puoliväliin saakka, jolloin havusellun hinta oli 610 USD/t ja lyhytkuitusellun hinta 510 ECU/t.

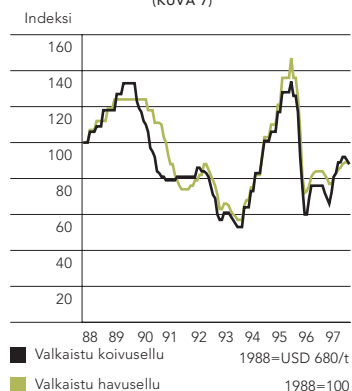
Kaukoidän maiden taloudellinen tilanne heikkeni syksyllä voimakkaasti, jolloin sellun kysyntä laski ja tuottajavarastot lähtivät marraskuussa nopeaan kasvuun huolimatta Euroopan ja Pohjois-Amerikan hyvästä kysynnästä. Joulukuussa hinnat lähtivät laskuun ja vuoden lopussa havusellun hinta oli 580 USD/t.

Metsäteollisuuden ensimmäinen tuhkarakeistamo Enotuhka Oy aloitti syksyllä toimintansa. Rakeistettu kuorituuhka käytetään metsien lannoitukseen.

Selluteollisuuden toimintaa, tuotantoa ja laatua kehitetään asiakaslähtöiseen suuntaan. Painopapereiden valmistukseen sopivien armeeraussellujen kehittämistä jatkettiin. Muita tutkimuskohteita ovat klooridioksidin käytön korvaaminen happipohjaisilla kemikaaleilla ja keittomenetelmien kehittämällä. Lisäksi tavoitteena on prosessivesien käytön ja hajurikkijyhdisteiden päästöjen vähentäminen edelleen.

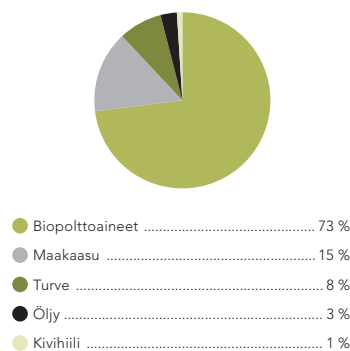
Selkiintymätön markkinatilanne luo epävarmuutta vuoden 1998 alun sellun markkinahinnan kehittymiselle.

MARKKINASELLUN HINTAKEHITYS
LÄNSIEUROOPAN MARKKINOILLA
(KUVA 7)

Lähde: Metsäteollisuus r.y.

ENSON POLTTOAINEIDEN HANKINTA
VUONNA 1997 SUOMESSA
YHTEENSÄ 28,7 TWH (KUVA 8)

ENERGIA

Enson sähkönhankinta Suomessa oli 9 747 GWh, josta yhtiön teollisuudessa käytettiin 7 617 GWh eli 5 % edellisvuotta enemmän. Kulutusta lisäsivät Oulun paperikoneen käynnistyminen ja parantunut markkinatilanne. Enson hallinnassa olevilla voimalaitoksilla ja voimaosakkuuksilla tuotettiin sähköä yhteensä 7 144 GWh, mikä on 94 % sähkön tehdaskulutuksesta. Ulkopuolelle myytiin 2 130 GWh. Valtaosan myydystä sähköstä välitti Teollisuuden Sähkönmyynti Oy, josta Enso omistaa vajaat 20 %.

Tärkein osakkuus on Pohjolan Voima Oy:ssä, jossa Enson 20,1 % omistusosuus vastaa 810 MW:n teho-osuutta.

Enson ulkomaisissa yksiköissä käytettiin sähköä 1 576 GWh ja tehtailla tuotettiin 1 195 GWh. Sähkön kulutus lähes kolminkertaistui edellisvuoteen verrattuna Holtzmannin yritysoston myötä.

Enson polttoaineiden käyttö Suomessa oli 28 700 GWh, josta biopolttoaineiden osuus oli 73 % ja kotimaisten polttoaineiden 81 %.

Enson ulkomaisten yksiköiden lämmönkäyttö oli 2 800 GWh. Polttoaineiden käytöstä maakaasun osuus oli 90 %.

Kertomusvuoden aikana Oulun tehtaille valmistui uusi vastapainevoimalaitos, jonka sähköteho on 63 MW ja lämpöteho 246 MW. Vesisähköä hankittiin lisää 23 MW,

joka vastaa 30 GWh/a Kemijoella ja Pamilossa. Hankkeet vähentävät ympäristökuormitusta.

Energian hinnat nousivat kertomusvuoden aikana maltillisesti edellisvuoteen verrattuna. Erityisesti hiilisähkön tuotantokustannukset laskivat energiaverotuksessa toteutetun rakennemuutoksen johdosta.

Vuonna 1997 Enso maksoi energiaveroja Suomeen 159 Mmk, 34 % edellisvuotta enemmän.

Sähkön siirtokustannuksien odotetaan laskevan uuden kantaverkkoyhtiön Fingrid Oy:n aloitettua toimintansa. Tällä hetkellä Enso maksaa siirtokustannuksia yhteensä noin 100 Mmk/vuosi. Konsernin alueverkot siirrettiin täysin omistettuun Enso Alueverkko Oy:öön, jolla on verkkolupa.

Enson energianhallinta- ja raportointijärjestelmän uusinta käynnistettiin kesällä. Uusinnalla tehostetaan yhtiön energiaresurssien käyttöä ja lisätään valmiuksia hyödyntää vapautuvia energiemarkkinoita.

Valtakunnallisen energiastrategian uudet linjaukset ohjaavat lähivuosina myös Enson energiapolitiikkaa. Energiantuotannossa syntyvien haitallisten päästöjen rajoittaminen, energiansäästötoiminnan tehostaminen, valmistautuminen vapautuville energiemarkkinoille ja energiaomavaraisuuden pitäminen korkealla tasolla ovat Enson energiatoiminnan painopistealueita.

TAULUKKO 4

	Sähkön hankinta GWh 1997	Hankinta- osuus %	Sähkön hankinta GWh 1996	Hankinta- osuus %	Kapasiteetti MW 31.12.1997
A. SUOMESSA					
Tehdasvoimalaitokset	3 494	36	3 395	37	823
Vesivoima	961	10	931	10	200
Ydinvoima	1 168	12	1 055	12	140
Lämpövoima	1 853	19	1 694	18	300
Ulkopuolinen osto	2 271	23	2 060	23	207
Yhteensä	9 747	100	9 135	100	1 670
B. KESKI-EUROOPASSA					
Tehdasvoimalaitokset	1 195	65	468	79	
Ulkopuolinen osto	656	35	124	21	
Yhteensä	1 851	100	592	100	
	Sähkön käyttö GWh 1997	Käyttö- osuus %	Sähkön käyttö GWh 1996	Käyttö- osuus %	
A. SUOMESSA					
Tehdaskäyttö	7 617	78	7 245	79	
Myynti	2 130	22	1 890	21	
Yhteensä	9 747	100	9 135	100	
B. KESKI-EUROOPASSA					
Tehdaskäyttö	1 576	85	474	80	
Myynti	275	15	118	20	
Yhteensä	1 851	100	592	100	

SAHATEOLLISUUS

Enso Timber Oy Ltd on Enson kokonaan omistama alikonserni, johon kuuluu yhdeksän mänty- ja kuusisahatavaraa tuottavaa ja jalostavaa yksikköä sekä Suomen tukkumyynnistä vastaava Puumerkki Oy.

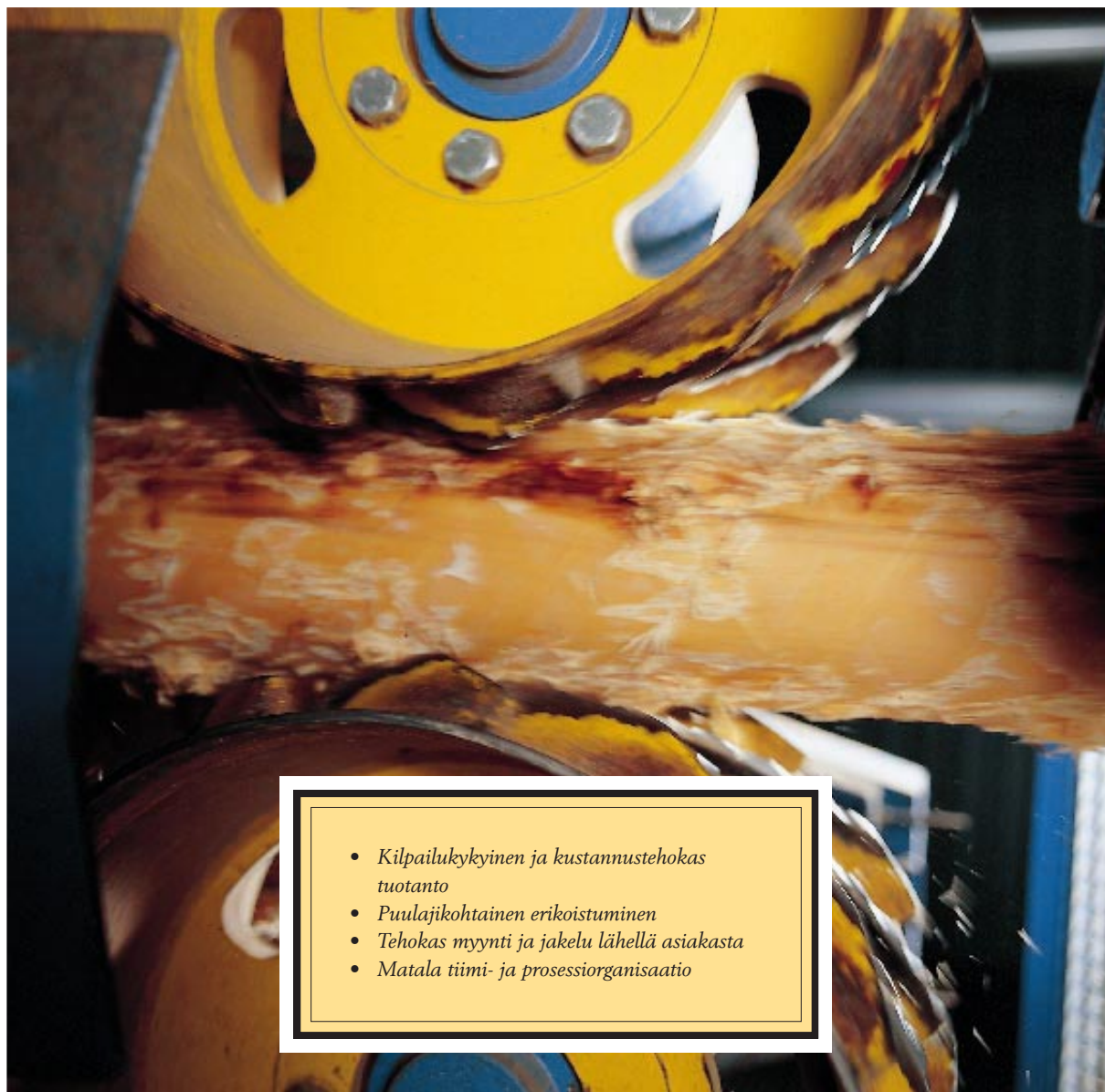
Enson sahateollisuus kuuluu Euroopan kolmen suurimman tuottajan joukkoon. Päämarkkina-alueet ovat Suomi, EU ja Japani. Toiminnan tavoitteena on tuottaa lisäarvoa asiakkaille ja tukea konsernin kuituhuoltoa

kustannustehokkaalla toiminnalla ja innovatiivisilla prosesseilla. Markkinoilla tunnettuja tuotemerkkejä ovat Enso, Aunus, Fennia ja HC.

Jakeluverkkoa vahvistettiin katsausvuonna perustamalla Ranskaan maahantuonti- ja jakeluyritys Enso Bois S.A. Suomen jakelua kehitetään valtakunnallisen tukkukaupan suuntaan ja omasta vähittäiskaupasta on vähitellen luovuttu.

AVAINLUKUJA

<i>Mmk</i>	1997	1996	1995	<i>Tuotanto, 1000 m³</i>	1997	1996	1995
Liikevaihto	3 108	2 735	2 521	Kuusisahatavara	910	927	720
Liikevoitto	290	8	231	Mäntysahatavara	921	919	975
Investoinnit	85	89	60				
Henkilöstö 31.12.	1 342	1 502	1 443				

- *Kilpailukykyinen ja kustannustehokas tuotanto*
- *Puulajikohtainen erikoistuminen*
- *Tehokas myynti ja jakelu lähellä asiakasta*
- *Matala tiimi- ja prosessiorganisaatio*

TULOSKEHITYS JA MARKKINATILANNE

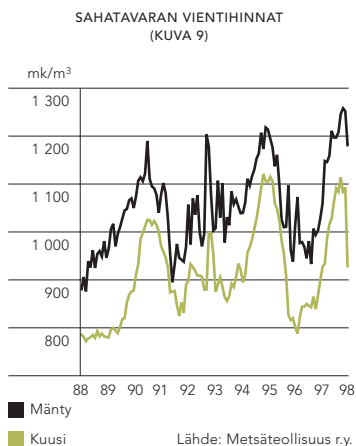
Sahateollisuuden liikevaihto oli 3 108 Mmk ja kasvoi vertailuvuodesta 13 %. Tulos oli hyvä.

Sahatavaran markkinatilanne oli vahva kolmannen vuosineljänneksen loppuun asti, jonka jälkeen kuusisahatavaran hinnat laskivat ja kannattavuus heikkeni. Mäntysahatavaran markkina pysyi vahvana vuoden loppuun asti. Puumerkki Oy:n liikevaihto parani ja tulos oli hyvä.

Vuonna 1996 alkanut markkinoiden ylikuumeneminen jatkui pitkälle kevääseen 1997 ja sahatavaran hinnat nousivat vuositasolla 20–25 %. Vastaavana aikana sahatavaran tuotanto nousi Suomessa ja Ruotsissa yli 10 %. Venäjän ja erityisesti Baltian maiden vienti vilkastui 1996–1997 ja Keski-Euroopan tuotanto kasvoi lähes 5 % vuonna 1997. Samaan aikaan sahatavaran kulutus päämarkkinoilla kasvoi ainoastaan 3 %, mikä aiheutti kysynnän ja tarjonnan epätasapainon syksyllä. Tilannetta vaikeutti lisäksi Yhdysvaltain pitkään jatkuneen rakennussuhdanteen nousun katkeaminen ja Japanin markkinatilanteen heikkeneminen keväällä 1997. Syksyn ajan sahatavaran tarjonta ylitti kysynnän ja varastot kasvoivat sekä Suomessa että Ruotsissa, mikä johti lopulta hintojen laskuun.

INVESTOINNIT JA T & K

Tuotantorakennetta ja tuottavuutta vahvistavaan kehitysohjelmaan kuuluva vuonna 1996 aloitettu Kotkan sahan uudistusinvestointi saatiin päätökseen alkuvuonna 1997. Lisäksi Uimaharjun sahalinja uusittiin ja Varkauden sahalinjan toinen kone vaihdettiin. Investointien kokonaiskustannus oli 85 Mmk.

Yhtiörakennetta selkeytettiin myymällä Ulea Oy:n Taivalkosken saha lokakuussa 1997.

Kehitysohjelma jatkuu myös vuonna 1998. Veitsiluodon sahan jälkikäsitteilyn uudistamisella lisätään tuottavuutta ja kilpailukykyä. Tolkisten sahan vuosiin 1998–1999 ajoittuvilla uudistuksilla parannetaan tuotannon joustavuutta ja kustannuskilpailukykyä. Meneillään olevien uudistusinvestointien kokonaiskustannus on 100 Mmk.

Keskeisiä kehitysprojekteja ovat tomografian käyttöönotto tukkilajittelussa, sahatavaran lajittelun automatisoiminen ja kuivausmenetelmien parantaminen sekä puun modifiointi.

LÄHIAJAN NÄKYMÄT

Vuoden 1997 lopun ylitarjontatilanne johti alenevaan hintakehitykseen, minkä seurauksena ensin kuusisahatavaran ja alkukeväästä 1998 myös mäntysahatavaran kannattavuus heikkeni. Ylitarjontatilanne purkautunee, kun sahatavaran tuotanto laskee kysyntää vastaavaksi. Oleellista paranemista markkinatilanteeseen voitaneen kuitenkin odottaa vasta vuoden 1998 jälkimmäisellä puoliskolla. Sahateollisuuden koko vuoden tuloksen arvioidaan olevan välttävä.

Kotkan saha käynnistyi modernisoinnin jälkeen vuoden 1997 alussa.

PAKKAUS- KARTONGIT

- *Nestepakkauskartonkien valmistusta 40 vuoden kokemuksella*
- *Aaltopahvimarkkinan kasvun hyödyntäminen Itä-Euroopassa*
- *Hylsykartonkituotannon integraatioasteen nostaminen*

Pekka Laaksonen
Tulosryhmän johtaja

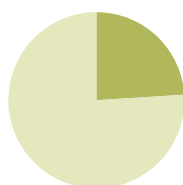
Enso on perinteisesti kuulunut maailman johtaviin pakkauskartonkien valmistajiin. Kuluttajapakkausissa erikoisalueena ovat muovipäällystetyt kartongit. Toukokuussa 1997 tuli kulu-neeksi 40 vuotta ensimmäisestä nestepakkauskartonkitoimituksesta. Ensimmäinen asiakas oli saksalainen PKL, nykyinen SIG Combibloc, joka on edelleen suuri Enson aseptisten nestepakkauskartonkien käyttäjä. Enso toimittaa kartonkia kaikkiin johtaviin nestepakkausjärjestelmiin.

Kuluttajapakkauskartonkien lisäksi Ensolla on merkittävä asema aaltopahvin valmistajana Pohjois-Euroopassa sekä korkealaatuisen hylsykartongin valmistajana maailmanlaajuisesti. Enso pyrkii hyödyntämään aaltopahvimarkkinan kasvua erityisesti Venäjällä ja Baltian maissa. Hylsykartonkituotannon tärkein tavoite on integraatioasteen nostaminen lisäämällä omaa hylsynvalmistusta erityisesti Euroopassa. ■

AVAINLUKUJA

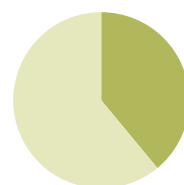
<i>Mmk</i>	1997	1996	1995	<i>Tuotanto, 1 000 t</i>	1997	1996	1995
Liikevaihto	8 067	7 142	7 286	Kuluttajapakkauskartongit	1 142	1 066	1 052
Liikevoitto	1 212	984	1 294	Aaltopahvit, milj. m ²	341	306	293
Sijoitettu pääoma	6 971	7 155	6 839	Fluting	249	228	234
Investoinnit	322	489	590	Hylsy ja hylsykartongit	259	238	218
Henkilöstö 31.12.	5 555	5 203	5 061				

PAKKAUSKARTONKIEN OSUUS
KONSERNIN LIIKEVAIHDOSTA

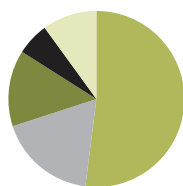
● Osuus 24 %

PAKKAUSKARTONKIEN OSUUS
KONSERNIN LIIKEVOITOSTA

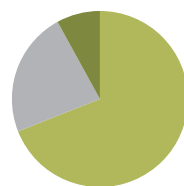
● Osuus 39 %

PAKKAUSKARTONKIEN LIIKEVAIHTO
MARKKINA-ALUEITTAIN

● EU ilman Suomea 52 %
● Suomi 18 %
● Kaukoita ja Kaakkois-Aasia 14 %
● Muu Eurooppa 6 %
● Muut 10 %

LIIKEVAIHTO
TUOTERYHMITÄIN

● Kuluttajapakkauskartongit 69 %
● Aaltopahvi ja aaltopahviraaka-aineet 23 %
● Hylsy ja hylsykartongit 8 %

TULOSKEHITYS JA MARKKINATILANNE

Tulosryhmän liikevaihto oli 8 067 Mmk. Edellisvuoteen verrattuna se oli 13 % suurempi. Liikevoitto oli 1 212 Mmk, mikä oli 228 Mmk enemmän kuin edellisenä vuonna. Huippuvuodesta 1995 jäätin jälkeen vain 82 Mmk. Tulosryhmän tulos oli hyvä. Tulosta paransivat lähinnä voimakkaasti kasvaneet myyntimäärät sekä vahvistuneet Yhdysvaltain dollari ja Englannin punta. Tulosryhmän sijoitettu pääoma laski 6 971 Mmk:aan.

Tuotteiden kysyntä oli koko vuoden voimakasta, ja kaikki tuotantolaitokset toimivat täydellä kapasiteetilla. Kartonkien kokonaistuotanto kasvoi 7 % 1 650 tonniin. Aaltopahvin tuotanto nousi 12 % 341 milj. neliometriin. Hyvän markkinatilanteen seurauksena korotettiin useimpien tuotteiden hintoja maltillisesti toisen

vuosipuoliskon aikana. Vuonna 1998 kysynnän odotetaan pysyvän nykyisellä hyvällä tasolla. Syksyllä alkanut Kaakkois- ja Itä-Aasian talouskriisi voi jatkuessaan kiristää hylsykartonkien sekä osittain kuluttajapakkauskartonkien markkinatilannetta. Kriisin jatkumiseen mahdollisesti liittyvät valuuttakurssien heilahtelut voivat heikentää vuoden 1998 tulosta. Aasian ja Tyynenmeren alueen osuus tulosryhmän liikevaihdosta on noin 12 %. Tärkein yksittäinen markkina on Japani.

KULUTTAJAPAKKAUSKARTONGIT

Kuluttajapakkauskartonkeja valmistavat emoyhtiöön kuuluva Enso Paperboards -tulosyksikkö sekä tytäryhtiö Enso Cartonboards Oy Ltd. Kahdeksasta kartonkikoneesta neljä sijaitsee Imatralla, kaksi Pankakoskella sekä yksi Inkeröisissä ja Martorellissa. Tulosryhmän neljä muovipäällystyskonetta ovat Imatralla ja Karhulassa. Kartonkipakkauksia valmistavat tytäryhtiö Pakenso Oy Lahden tehtaat ja tytäryhtiö Ensopack Ltd Barbadosella.

Enson kuluttajapakkauskartonkeja käytetään mm. neste-pakkausten, kartonkikuppien sekä elintarvike- ja lääkepakkausten valmistamiseen. Kaikkien tuotealueiden kysyntä oli koko vuoden hyvä ja liiketoiminta kehittyi suotuisasti. Lähes kaikki kartonkikoneet saavuttivat uudet vuosituotantonnäytökset. Tehtaiden kilpailukyky pysyi hyvänä.

Keväällä lunastettiin tulosryhmän suurimmalta asiakkaalta Tetra Pakilta takaisin Imatran muovipäällystyslinja PE 2.

Vuonna 1996 valmistuneella PE 5:llä oli ensimmäinen täysi käyntivuosi. Oman muovipäällystysosuuksensa osuus nousi noin 40 %:iin Imatran koko kartonkituotannosta.

Pakenso Oy:n Lahden tehtailla käynnistyi kesällä uusi Flexo-painolinja, jolla voidaan valmistaa myös 1 1/2-litran maito- ja mehupakkauksia. Tehdas toimii pitkäaikaisen yhteistyösopimuksen puitteissa Elopak Oy:n kanssa. Tuotannosta vapautunut vanha painokone siirrettiin Ensopack Ltd:n Barbadosen tehtaalle.

Martorellin tehtaalla uudella kaasukombivoimalalla oli ensimmäinen täysi käyntivuosi. Laitos täytti sille asetetut odotukset.

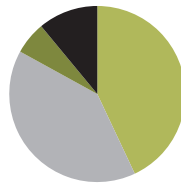
Tulevan vuoden toiminnan painopistealueina ovat edelleen tuotannon tehostaminen sekä uusien elintarvikekartonkien kehittäminen. Kuluttajapakkausten lähi-

ajan näkymät ovat vakaat.

AALTOPAHVI

Aaltopahvin raaka-ainemarkkina oli suhteellisen tasainen koko vuoden. Hinnat nousivat vuoden toisella puoliskolla, mikä paransi Heinolan flutingtehtaan kannattavuutta. Hintojen korotukset nostivat myös aaltopahvilaatikoiden hintoja. Aaltopahvin kysyntä oli koko vuoden erittäin vahva Pakenon toiminta-alueella Pohjois-Euroopassa. Tehtaat olivat kesällä ja syksyllä ajoittain ylikuormitettuja.

PAKKAUSMATERIAALIEN OSUUS
MAAILMAN PAPERI- JA
KARTONKITUOTANNOSTA 1997 (KUVA 10)

● Paino-, kirjoitus- ja sanomalehtipaperit	43 %
● Pakkausmateriaalit	40 %
● Pehmopaperit	6 %
● Muut	11 %

PE 5 on nostanut muovipäällystysosuuksensa osuuden 40 %:iin Imatran kartonkituotannosta.

Kesäkuussa ostettiin Ruotsista June Emballage AB:n arkkijalostuslaitos, joka sijaitsee lähellä Pakenso Tambox AB:n Jönköpingin tehdasta. Syyskuussa päätettiin rakentaa Moskovan eteläpuolelle Balabanovoon aaltopahvitehdas. Investoinnin arvo on noin 200 Mmk. Rakennustyöt käynnistyivät lokakuussa ja tehdas valmistuu vuoden 1998 lopulla.

Esisuunnittelu Eilenburgiin Saksaan mahdollisesti rakennettavasta Testliner-koneesta saatiin aikataulun mukaisesti valmiiksi ja paikalliset viranomaiset ovat myöntäneet kaikki tehtaaseen rakentamiseen tarvittavat luvat.

HYLSYT

Corenso United Oy Ltd:n hylsykartonkitehtaat Suomessa ja Ranskassa toimivat täydellä kapasiteetilla koko vuoden. Kysyntä oli hyvä ja hinnat nousivat syksyllä.

Vuoden lopulla Aasian talouskriisi aiheutti epävarmuutta erityisesti Taiwanin ja Etelä-Korean tekstiiliteollisuudessa.

Kesällä Corenso United Oy Ltd osti Milton Keynesissa Englannissa sijaitsevan Board Packaging (UK) Ltd:n koko

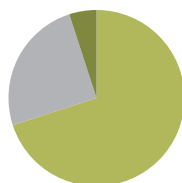
osakekannan. Yhtiön nimi muutettiin Corenso UK Ltd:ksi. Tehtaaseen päätettiin investoida uusi raskashylsylinja. Joulukuussa ostettiin 66 %:n osuus Saksassa Krefeldissä sijaitsevasta Elfes GmbH & Co:sta. Näillä toimenpiteillä vahvistettiin Corenson asemaa sen päämarkkinoilla. Samalla taataan Corenson omistajayhtiöiden paperitehtaille kilpailukykyiset hylsytoimitukset.

Corenson tutkimus- ja kehitystoiminnan painopiste oli Varkauden tehtailla nestepakkausten kierrätyksessä syntyvän rejektin käsittely. Vuoden kuluessa saavutettiin merkittäviä edistysaskeleita ja muovin kaasutukseen perustuva koelaitos on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 1998 alussa.

Myös Condebelt-tekniikan tuotekehityksessä edistyttiin. Pankakosken ja Loviisan tehtaat kehittivät yhteistyös-

sä uuden sukupolven hylsyjä.

PAKKAUSMATERIAALIEN TUOTANNON JAKAUTUMINEN MAAILMASSA 1997 (KUVA 11)

Aaltopahvin raaka-aineet	70 %
Kuluttajapakkauskartongit	25 %
Säkkipaperit	5 %

Pakenson uusi Flexo-linja valmistaa 1 1/2-litran nestepakkausia.

ENSO PAPERBOARDS

Liikevaihto	4 099 Mmk
Tuotanto	Kartonki 735 000 t Sulfaattisella 713 000 t
Tehtaat	Imatra, Karhula

ENSO CARTONBOARDS OY LTD

Liikevaihto	1 685 Mmk
Tuotanto	Kartonki 407 000 t
Tehtaat	Inkeroinen, Pankakoski, Martorell

HEINOLAN FLUTINGTEHDAS

Liikevaihto	494 Mmk
Tuotanto	SC fluting 249 000 t
Tehtaat	Heinola

PAKENSO OY

Liikevaihto	1 456 Mmk
Tuotanto	Aaltopahvi 341 milj. m ² Nestepakkausia ja munakennoja
Tehtaat	Lahti, Heinola, Varkaus, Kristiinankaupunki, Ruovesi, Jönköping, Skene, Vikingstad, Riika, Tallinna

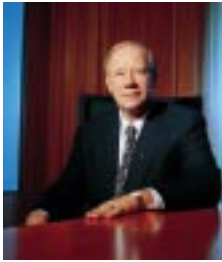
CORENISO UNITED OY LTD

Liikevaihto	647 Mmk
Tuotanto	Kartonki 226 000 t Hylsy 33 000 t
Tehtaat	Pori, Varkaus, Loviisa, Imatra, Saint-Seurin-sur-l'Isle, Milton Keynes, Krefeld

HIENO- PAPERIT

- *Innovatiiviset ratkaisut graafisen viestintäteollisuuden muuttuviin tarpeisiin*
- *Huippumoderni teknologia ja logistiikka*
- *Kestävän kehityksen mukaiset tuotteet ja tuotanto*

Jouko Taukojärvi
Tulosryhmän johtaja

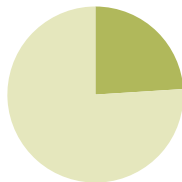
Enson Hienopaperit-tulosryhmään kuuluvat Enso Fine Papers Oy, Berghuizer Papierfabriek N.V., Tervakoski Oy, Lumipaper Ltd ja Fortek Oy. Tulosryhmällä on kuusi tuotantolaitosta, joilla valmistetaan päällystettyä ja päällystämätöntä hienopaperia. Tuotealueet ovat graafiset painopaperit (LUMI), toimistopaperit (Berga) ja erikoispaperit (TER). Uusin toimistopaperihin kuuluva tuoteryhmä on volyymiltaan vielä pieni, mutta nopeasti kasvava digitaaliset paperit (4CC).

Kahden miljoonan tonnin tuotantokapasiteetillaan tulosryhmä on Euroopan suurimpia hienopaperivalmistajia. Keskeisiä markkina-alueita ovat Eurooppa, Amerikka ja Aasia. ■

AVAINLUKUJA

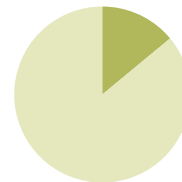
<i>Mmk</i>	1997	1996	1995	<i>Tuotanto, 1 000 t</i>	1997	1996	1995
Liikevaihto	8 090	6 865	8 273	Graafiset paperit	595	508	409
Liikevoitto	438	-61	1 263	Toimistopaperit	856	684	610
Sijoitettu pääoma	9 480	7 773	7 642	Erikoispaperit ja digitaaliset painopaperit	105	98	92
Investoinnit	1 320	1 378	523				
Henkilöstö 31.12.	4 581	4 517	4 586				

HIENOPAPERIEN OSUUS
KONSERNIN LIIKEVAIHDESTA

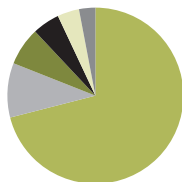
Osuus 24 %

HIENOPAPERIEN OSUUS
KONSERNIN LIIKEVOITOSTA

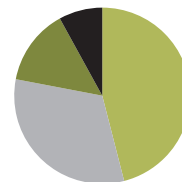
Osuus 14 %

HIENOPAPERIEN LIIKEVAIHTO
MARKKINA-ALUEITTAIN

EU ilman Suomea 71 %
Suomi 10 %
Kaukoitã ja Kaakkois-Aasia 7 %
Muu Eurooppa 5 %
Pohjois-Amerikka 4 %
Muut 3 %

LIIKEVAIHTO
TUOTERYHMITÄIN

Toimistopaperit 46 %
Graafiset paperit 32 %
Erikoispaperit 14 %
Muut 8 %

TULOSKEHITYS JA MARKKINATILANNE

Tulosryhmän liikevaihto kasvoi 17,8 % ja oli 8 090 Mmk. Kasvu perustui pääasiassa toimitusmäärien lisääntymiseen. Hienopapereiden kysyntä kasvoi Euroopassa päällystämättömissä laaduissa 2,5 % ja päällystetyissä 5 %. Oulun uusi PK 7 kasvatti liikevaihtoa noin 6 %. Liikevoitto kehittyi positiivisesti. Tulosryhmän tulos oli välttävä johtuen Oulun investoinnin aiheuttamista pääomakustannuksista. Vuoden aikana markkinoille tuli noin miljoona tonnia uutta kapasiteettia, joista merkittävimpänä LUMI 7 -tuotantolinjan käynnistymisen lisäämä 360 000 tonnin kapasiteetti Oulun tehtailla. Osa jo päätetyistä alalla tehtävistä paperikoneinvestoinneista on vielä toteutumatta, ja ne tulevat valmistuttuaan kasvattamaan erityisesti päällystettyjen hienopapereiden kapasiteettia.

Enson hienopaperitehtaiden käyntiaste oli yli 95 %. Graafisten papereiden ja toimistopapereiden kysyntä oli koko vuoden hyvä, mutta erikoispapereiden markkinat vaihtelivat. Vakaa markkinatilanne ei kuitenkaan heijastunut toivotulla tavalla hintoihin. Hinnankorotukset saatiin läpi vasta vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Vuoden lopulla alkanut sellun hinnan lasku ja Aasian maiden talouksien taantuma eivät vaikuttaneet hienopapereiden hintoihin Euroopassa vuoden 1997 aikana. Paikallinen kysyntä alkoi Kaakkois-Aasian, Kiinan ja Korean markkinoilla kuitenkin selvästi heiketä talouskriisin puhjettua.

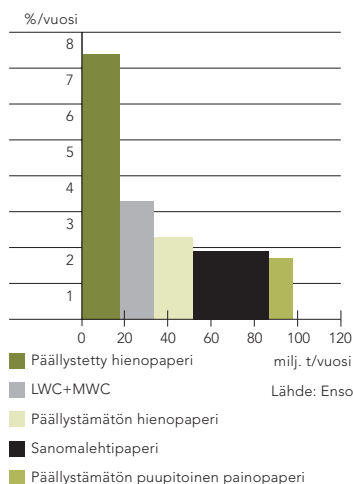
GRAAFISET PAPERIT

Graafisten papereiden markkina oli edellisvuotta parempi ja kysyntä hyvä. Oulun uuden kapasiteetin vienti markkinoille onnistui hyvin huolimatta vuoden aikana käynnistyneiden uusien koneiden tuomasta ylikapasiteetista. Arkkituotteiden hinnat pysyivät melko vakaina, mutta rullatuotteiden hinnat laskivat kevään ja alkukesän aikana. Hinnat nousivat vasta syksyllä. Graafisten papereiden kysynnän arvioidaan pysyvän tyydyttävällä tasolla myös vuonna 1998. Tämän hetken suurin epävarmuustekijä on Aasian maiden taloudellisen taantuman syvyys ja kesto sekä sen mahdollinen heijastuminen läntisiin kansantalouksiin ja sitä kautta paperin kysyntään.

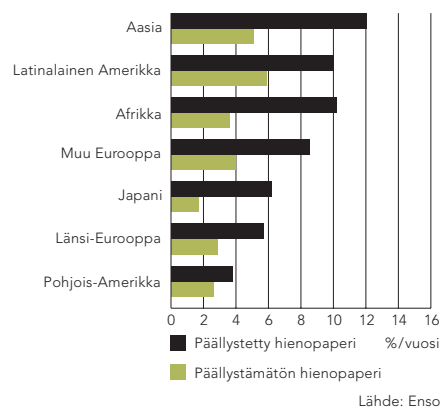
TOIMISTOPAPERIT

Toimistopapereiden kysyntä oli koko vuoden hyvä ja se kasvoi vuoden aikana 2,5 % Euroopassa. Kustannusten nousuun perustuvista hinnankorotuksista saatiin syksyllä läpi vain osa, mikä kuitenkin kohensi tuoteryhmän kannattavuutta. Lähiaikojen markkinatilanteen arviointia vaikeuttaa Aasian talouden tilanne. Uutta toimistopaperikapasiteettia ei ole merkittävässä määrin rakenteilla Eurooppaan.

MAAILMAN GRAAFISTEN PAPERIEN KULUTUS- JA KASVUARVIO 1997-2000

PÄÄLLYSTÄMÄTTÖMÄN JA PÄÄLLYSTETYN HIEPOPAPERIN KYSYNNÄN KASVUARVIO 1997-2000

ERIKOISPAPERIT JA DIGITAALISET PAINOPAPERIT
Tuoteryhmään kuuluvien ohkopainopapereiden ja savuke-teollisuuden papereiden kysyntä jatkui vahvana ja markkinatilanne pysyi hyvänä koko vuoden. Myös hinnat olivat vakaat. Sen sijaan muiden erikoispapereiden kysynnässä oli suuria vaihteluja. Ylikapasiteetti johti kovaan kilpailuun joillakin markkinoilla.

Digitaalisten painopapereiden kysyntä kasvoi odotettua hitaammin. Tuoteryhmän myynti ja markkinointi keskitettiin Berghuizer Papierfabriek N.V:n tehtaalte Hollantiin osana markkinointi- ja jakelukeskuksen kehittämistä.

INVESTOINNIT

Tulosryhmän investoinnit olivat yhteensä 1 320 Mmk. Investoinneista merkittävin oli Oulun LUMI 7 -tuotantolinja, joka käynnistyi huhtikuussa ja alkuperäinen kokonaiskustannusarvio alittui 200 Mmk:lla. Projektin viimeisenä osana valmistunut arkittamon laajennus otettiin käyttöön joulukuussa. Muista investoinneista tärkein oli Berghuizerin PK 8:n soft-kalanteri. Veitsiluodon sellutehtaalte hankittiin sulatuskuljetin, ja se otettiin käyttöön vuoden 1998 alussa.

Vuoden 1998 suurin investointi tulee olemaan Veitsiluodon tehtaiden hienopaperikone PK 2:n uudistusinvestointi, jonka kokonaiskustannusarvio on noin 280 Mmk. Kopiopaperin valmistuskapasiteetti nousee 70 000 tonnilla, mikä varmistaa tulosryhmän aseman Euroopan markkinajohtajana.

Oulun uusi LUMI 7 -tuotantolinja valmisti ensimmäisenä toimintavuotenaan 160 000 tonnia hienopaperia.

ENSO FINE PAPERS OY¹⁾

Liikevaihto	6 914 Mmk
Tuotanto	Toimistopaperit 856 000 t Graafiset paperit 595 000 t Erikoispaperit 28 000 t
Tehtaat	Imatra, Oulu, Varkaus, Veitsiluoto, Wapenveld

TERVAKOSKI OY

Liikevaihto	567 Mmk
Tuotanto	Erikoispaperit 77 000 t
Tehtaat	Tervakoski

¹⁾ Sisältää Berghuizer Papierfabriek N.V:n luvut

PUUPITOISET PAINOPAPERIT

- *Voimakkaan kasvun synergiaedut asiakkaiden parhaaksi*
- *Painoviestinnän tarpeet kattava tuoteisto*
- *Tuoteryhmäkohtainen organisaatio*

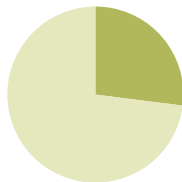
Kimmo Kalela
Tulosryhmän johtaja

Puupitoiset painopaperit -tulosryhmä on yksi Enson kolmesta päätoimialasta. Painopaperit on jaettu sanomalehti-, aikakauslehti- ja erikoispapereihin, ja niiden päämarkkina-alueet ovat Suomi ja Keski-Eurooppa. Puupitoisia painopapereita valmistavat Suomessa Enso Publication Papers Oy Ltd sekä Saksassa Sachsen Papier Eilenburg GmbH ja keväällä tulosryhmään liitetty E. Holtzmann & Cie. AG. Kolmen miljoonan tonnin kokonaiskapasiteetillaan tulosryhmä on maailman neljänneksi ja Euroopan kolmanneksi suurin puupitoisten painopapereiden valmistaja. Saksan yksiköiden tuotanto perustuu pääasiassa kierrätyskuidun käyttöön. Tulosryhmään kuuluu myös laminaattipapereita ja -kalvoja valmistava Laminating Papers Oy, jonka tuotteita käytetään pääasiassa rakennusteollisuudessa. ■

AVAINLUKUJA

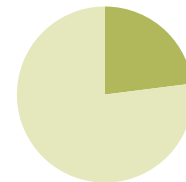
<i>Mmk</i>	1997	1996	1995	<i>Tuotanto, 1 000 t</i>	1997	1996	1995
Liikevaihto	9 101	7 482	7 970	Sanomalehtipaperit	1 034	854	848
Liikevoitto	704	1 268	1 101	Aikakauslehtipaperit	1 006	614	722
Sijoitettu pääoma	10 066	8 017	7 685	Erikoispaperit	281	233	233
Investoinnit	365	416	362	Laminaattipaperit ja -kalvot	156	129	136
Henkilöstö 31.12.	5 230	4 053	3 920	Siistattu massa	113	54	30

PUUPITOISTEN PAINOPAPEREIDEN
OSUUS KONSERNIN LIIKEVAIHDOSTA

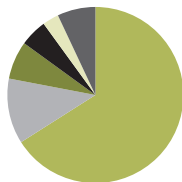
Osuus 27 %

PUUPITOISTEN PAINOPAPEREIDEN
OSUUS KONSERNIN LIIKEVOITOSTA

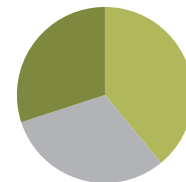
Osuus 23 %

PUUPITOISTEN PAINOPAPEREIDEN
LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

EU ilman Suomea 66 %
Suomi 12 %
Kaukoitää ja Kaakkois-Aasia 7 %
Muu Eurooppa 5 %
Pohjois-Amerikka 3 %
Muut 7 %

LIIKEVAIHTO
TUOTERYHMITÄIN

Sanomalehtipaperit 39 %
Aikakauslehtipaperit 31 %
Erikoispaperit 30 %

TULOSKEHITYS JA MARKKINATILANNE

Tulosryhmän liikevaihto oli 9 101 Mmk, joka on 20 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Liikevoitto oli 704 Mmk eli 8 % liikevaihdosta, kun se edellisenä vuonna oli 17 %. Liikevaihtoa kasvatti saksalaisen E. Holtzmann & Cie. AG:n osake-enemmistön osto keväällä 1997. Holtzmannin luvut sisältyvät tulosryhmän lukuihin toukokuun alusta.

Puupitoisten painopapereiden markkinatilanne oli hyvä lähes koko vuoden, koneiden käyntiasteet pysyivät korkeina, tuotantoennätyksiä tehtiin useilla koneilla ja edellisen vuoden myyntimäärät ylittyivät. Vuoden 1996 toisella puoliskolla tapahtuneen voimakkaan laskun jälkeen hinnat pysyivät vuonna 1997 alhaisina asteittaisista hinnankorotuksista huolimatta, mikä johti kannattavuuden heikkenemiseen.

Tulosryhmän tuotevalikoima täydentyi Holtzmannin myötä päällystämättömällä aikakauslehtipaperilla (SC) vahvistaen merkittävästi Enson asemaa puupitoisten painopapereiden toimittajana. Kysyntä on voimistunut ja hinnat ovat nouseet kertomusvuoden lopussa ja vuoden 1998 alussa.

SANOMALEHTIPAPERIT

Enso on kasvanut standardisanomalehtipaperin ohella merkittäväksi erikoissanomalehtipapereiden kuten Hifi- ja värillisten laatujen toimittajaksi, ja myyntimäärien kehitys on ollut suotuisa. Sanomalehtipaperin kulutus on kasvanut viime vuosina Länsi-Euroopassa 1,5 % vuodessa. Kysynnän ja tarjonnan uskotaan pysyvän lähivuosina tasapainossa, sillä kapasiteetin kasvu on päämarkkinoilla maltillista. Aasian heikentynyt taloudellinen tilanne saattaa kuitenkin ohjata väliaikaisesti pohjoisamerikkalaista tarjontaa Eurooppaan.

Myös luettelopaperit kuuluvat tulosryhmän kattavaan tuotevalikoimaan.

Keräyspaperin Euroopan markkina on tasapainossa ja hinnat ovat vakaat. Aasian heikentyneen kysynnän vuoksi tilanteen uskotaan pysyvän hyvänä myös vuonna 1998.

AIKAKAUSLEHTIPAPERIT

Päällystettyjen aikakauslehtipapereiden hinnat laskivat alkuvuonna ja myös kysyntä kasvoi hitaasti. Vuoden toisella puoliskolla tilanne parani nopeasti ja hinnat kääntyivät nousuun. Kulutuksen kasvuksi vuonna 1998 arvioidaan 10–12 %. Hyvän kysynnän uskotaan jatkuvan vuoden 1998 ensimmäisen puoliskon.

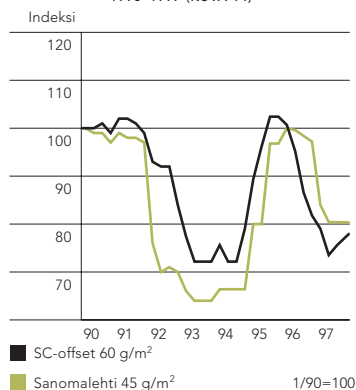
Päällystämättömän aikakauslehtipaperin kysyntä kasvoi vuonna 1997 Länsi-Euroopassa 4 %. Päällystettyjen aikakauslehtipapereiden alkuvuoden hintojen laskun ja pitkien toimitusaikojen seurauksena SC:n kysyntä voimistui nopeasti ja aiheutti syksyllä erittäin kireän toimitus-tilanteen. Markkina on tällä hetkellä tasapainossa.

Aikakauslehtipapereiden kannattavuus ei ollut tyydyttävä, mutta hintojen nousun myötä sen odotetaan paranevan oleellisesti vuonna 1998.

ERIKOISPAPERIT

Enson luettelopaperitoimitukset ovat kehittyneet markkinoiden muutaman prosentin vuosikasvun vauhtia. Hinnat laskivat selvästi edellisvuodesta seuraten sanomalehtipaperin hintakehitystä. Varkauden PK 4:lle asennetaan vuonna 1998 uusi kalanteri, joka parantaa tuotteen laatua. Vuoden 1998 kysynnän uskotaan pysyvän vahvana ja hintojen nousevan jonkin verran.

SANOMALEHTIPAPERIN JA SC-OFFSET-PAPERIN HINTAKEHITYS SAKSASSA 1990-1997 (KUVA 14)

Kirjapapereiden kysyntä oli hyvä ja kapasiteetin käyntiaste korkea. Markkinaosuus kasvoi päämarkkinoilla, mutta hintojen lasku johti vain tyydyttävään taloudelliseen tulokseen. Markkinoille lanseerattu uusi erittäin vaalea kirjapaperi EnsoClassic otettiin hyvin vastaan. Vuonna 1998 toimitusmäärien uskotaan kasvavan ja Enson aseman Euroopan johtavana kirjapaperin tuottajana vahvistuvan edelleen.

Holtzmann-kaupan myötä Ensosta tuli yksi johtavista tapettipapereiden valmistajista. Markkinatilanne oli vakaa vuonna 1997 ja kannattavuus hyvä. Tilanteen uskotaan pysyvän hyvänä myös vuonna 1998.

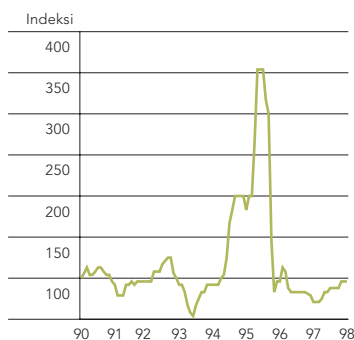
LAMINATING PAPERS OY

Laminating Papers Oy:n myynti kasvoi selvästi edellisvuoteen verrattuna, ja tulos oli tyydyttävä. Vuoden alussa käynnistettiin Malesiassa uusi pinnoituskalvotehdas. Kaukoidän talouksien häiriöt eivät kertomusvuonna juurikaan vaikuttaneet laminaattipapereiden liiketoimintaan. Vuoden 1998 tuloksesta ennakoitaan tyydyttävää, mutta yhtiölle tärkeän markkina-alueen Aasian talouskriisin mahdollinen jatkuminen ja syveneminen saattaa pienentää myyntimääriä ja -hintoja.

Holtzmannin ja Sachsen Papierin tehtaat tuottavat yhdessä merkittäviä synergiahyötyjä sekä raaka-aineen hankinnassa että tuotteiden markkinoinnissa ja jakelussa.

KERÄYSPAPERIN HINTAKEHITYS
SAKSASSA (KUVA 15)

1/90=100

Lähde: Euwid

ENSO PUBLICATION PAPERS OY LTD¹⁾

Liikevaihto	8 080 Mmk
Tuotanto	Sanomalehtipaperit 1 034 000 t Aikakauslehtipaperit 1 006 000 t Erikoispaperit 281 000 t
Tehtaat	Anjala, Kotka, Summa, Varkaus, Veitsiluoto, Eilenburg, Maxau, Wolfscheck

LAMINATING PAPERS OY

Liikevaihto	647 Mmk
Tuotanto	Laminaattipaperit 156 500 t
Tehtaat	Kotka, Imatra

¹⁾ Sisältää Sachsen Papier Eilenburg GmbH:n ja E. Holtzmann & Cie. AG:n luvut

Kansainvälisen ja nopeasti kasvavan Enso-konsernin keskeinen menestystekijä on kansainväliseen liiketoimintaan hyvin valmennettu henkilöstö. Enson henkilöstön kehittämissuunnitelmassa vuosille 1997–2002 on määritelty tärkeimmät tavoitteet ja toimenpideohjelmat.

Kehittämisohjelmat perustuvat henkilöstön osaamistarpeiden kartoitukseen ja ne ottavat huomioon yksilölliset kehittämistarpeet ja konsernin henkilöstön muuttuvan ikärakenteen. Johtamiskäytäntöjä uudistetaan ja kehitetään siten, että ne parantavat organisaation muutosvalmiutta ja mahdollistavat henkilöstön laajemman osallistumisen.

KOULUTUKSELLA TULOSSIIN

Henkilöstön kehittäminen tähtää koko organisaation suorituskyvyn sekä työilmapiirin parantamiseen.

Enson omat koulutusohjelmat ovat henkilöstön kehittämisen olennainen osa. Oman koulutustoiminnan ohella käytetään tarpeen mukaan konsernin ulkopuolista koulutusta. Enso järjesti 1 600 kurssia vuonna 1997 ja oppilaspäiviä kertyi 67 000.

Ensoilla on oma liikkeenjohdon koulutusohjelma. Enso Competence -kurssin tavoitteena on antaa liikkeenjohdon perusvalmiudet työuransa alkuvaiheessa oleville johtotehtävissä työskenteleville ensolaisille. Enso Executive -kurssi kouluttaa vaativimpiin johtotehtäviin johtamiskokemusta hankkineita ensolaisia. Sales Desk Enso -kurssi valmentaa kansainvälisen myynnin ja markkinoinnin tehtäviin ja Enso International -kurssi antaa perusvalmiudet toisessa maassa sijaitsevaan konserniyksikköön siirtymiselle.

Johtamisvalmennuksessa painotetaan erityisesti esimiehen muuttuvaa roolia ja tiimityöskentelyä.

Johdon koulutusta Enson omalle Executive-ryhmälle.

Enso tukee ammattitutkintojen suorittamista ja järjestää oppisopimuskoulutusta.

Avoimet toimet pyritään täyttämään ensisijaisesti sisäisesti. Sisäinen hakumenettely tukee osaltaan henkilöstön liikkuvuutta ja työnkiertoa.

Kesätyöntekijöitä ja opiskelijaharjoittelijoita oli vuonna 1997 Ensossa 486.

TYÖTYTYTYVÄISYYDELLÄ SUORITUSKYKYÄ

Enso-Team-kyselytutkimuksella kartoitettiin johtamiskäytäntöjä, henkilöstön kehittämistä, henkilöstön suorituskkyä sekä järjestelyjä työssä ja työpaikalla. Kyselyyn osallistui 11 762 ensolaista.

Tutkimuksen tuloksiin perustuen laadittiin toimenpidesuositus, jonka pohjalta yksiköt ovat käynnistäneet omat toimenpideohjelmansa.

Kehityskeskustelut laajennetaan koskemaan koko henkilöstöä. Henkilökohtaiset kehityssuunnitelmat luovat edellytykset jatkuvalla ammatilliselle kehittymiselle. Työtyytyväisyyttä arvioidaan vuotuisilla kyselyillä.

Paperikoulutusta Oulun digipainokoneella.

Biotooppikoulutusta Enson metsäosastolaisille.

Henkilöstöä kannustetaan eri tavoin työkykyä ylläpitävään ja parantavaan toimintaan mm. panostamalla aiempaa enemmän yrityслиikuntaan.

Työterveyshuollon laatu järjestelmä otettiin käyttöön ja konsernin Suomessa tuottamalle ja järjestämälle työterveyshuollolle myönnettiin ISO 9001 -laatusertifikaatti.

TULOSPALKKIO KÄYTTÖÖN

Konsernin Suomessa toimivissa yksiköissä otettiin käyttöön koko henkilöstön kattava tulospalkkiojärjestelmä.

Järjestelmä perustuu konsernin tai tytäryhtiön tulokseen ja tuloyksikön avaintavoitteiden saavuttamiseen.

IPE (International Position Evaluation) -järjestelmää käytetään Ensossa toimihenkilöiden työtehtävien vaatavuusarviointiin ja sen käyttöä on laajennettu koskemaan myös konsernin uusia yksiköitä.

Eurooppalainen konserniyhteistyö käynnistyi Ensossa vuonna 1997. Yhteistyön tavoite on konsernin sisäinen avoin ja luottamuksellinen tiedottamis- ja neuvottelumenettely.

TAULUKKO 5

<i>Henkilöstötunnusluvut</i>	1997	%	1996	%	1995	%
Henkilöstö keskimäärin						
– Suomessa	15 847	80	16 134	84	16 014	83
– muissa maissa	4 023	20	2 960	16	3 284	17
Yhteensä	19 870	100	19 094	100	19 298	100
Liikevaihto/henkilö (1000 mk)	1 473		1 344		1 452	
Henkilöstön vaihtuvuus (%)	2,8		3,7		2,7	
Koulutuspäivät/henkilö	4,39		3,93			

Enso on tietoinen toimintansa aiheuttamien ympäristövaikutusten merkityksestä yrityksen kokonaistulosta arvioitaessa. Vuonna 1997 yhtiön hallituksen vahvistaman ympäristöpolitiikan mukaisesti konserni on sitoutunut ympäristönsuojelun jatkuvaan parantamiseen sekä kestävä kehityksen edistämiseen metsänhoidossa, toiminnoissa ja tuotteissa.

Enson kuitustrategian mukaisesti tuotanto Suomessa perustuu pääasiassa ensikuituun ja Euroopan päämarkkinoilla kierrätyskuituun. E. Holtzmann & Cie. AG:n osake-enemistön hankinta toteuttaa konsernin kuitustrategiaa lisäämällä kierrätyskuidun käyttöä ja laajentamalla näin edelleen raaka-ainepohjaa. Vuonna 1997 Enso käytti 1,2 milj. tonnia keräyspaperia, mikä on noin 22 % Enson kuituraaka-aineen kokonaismäärästä.

Vajaa viidennes Enson käyttämästä raakapuusta tulee Venäjältä ja Baltian maista. Enso on panostanut merkittävästi viimeisten vuosien aikana Venäjän tuontipuun ympäristölaadun kehittämiseen, jolla varmistetaan laadukkaana raaka-ainehankinnan sujuva jatkuminen.

Ensolla on pysyvä järjestelmä tuontipuun alkuperän varmistamiseksi. Venäjällä ja Valkovenäjällä auditointiin vuoden 1997 aikana 565 leimikkoa.

Joulukuussa Enso pidensi Karjalan tasavallan ja Murmankin alueen vanhojen metsien ostarajoitusta vuoden 1998 loppuun tai kunnes riittävä yhteisymmärrys alueiden käytöstä on saavutettu. Enso on järjestänyt myös ympäristökoulutusta omalle henkilöstölle ja venäläisille yhteistyökumppaneille sekä lisännyt edelleen vuorovaikutusta venäläisten kansalaisjärjestöjen kanssa.

Energianhankinnan ympäristöstrategian mukaisesti Enson tavoitteena on energiaomavaraisuuden kasvattaminen. Biopoltoaineiden ja kotimaisten polttoaineiden osuutta pyritään lisäämään sekä hyödyntämään vastapainesähköä. Energiavalinnoissa painotetaan CO₂-päästöjä vähentäviä ratkaisuja. Enso arvioitutti ensimmäisten yhtiöiden joukossa oman hiilidioksiditaseensa. Tämä alustava selvitys tehtiin Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen VTT:n johdolla vuoden vaihteessa ja julkaistaan osana Enson ympäristövuosikertomusta.

YMPÄRISTÖNSUOJELUKUSTANNUKSET

Vuonna 1997 Enso käytti ympäristönsuojeluun yhteensä 437 Mmk eli 1,5 % liikevaihdosta (1996: 480 Mmk eli 1,9 % liikevaihdosta). Lukuun sisältyvät sekä investointikustannukset että käyttö- ja kunnossapitokustannukset ilman korkoja ja poistoja.

Ympäristöinvestointeihin käytettiin 164 Mmk (1996: 227 Mmk). Ympäristöinvestointien osuus konsernin tekemien investointien kokonaismäärästä oli 3,9 %. Lähivuosina Enson ympäristönsuojelun investointitarve on arvioitu pienemmäksi kuin kertomusvuonna.

Ensossa seurattavat ympäristönsuojelun investointikustannukset jaetaan ulkoisiin tai sisäisiin investointeihin. Ulkoisilla investoinneilla pyritään vähentämään ympäristön kuormitusta muulla tavoin kuin puuttamalla itse tuotantoprosessiin. Sisäisten investointien tarkoituksena puolestaan on vähentää ympäristökuormitusta tuotantoprosessien toimintaa parantamalla.

Ympäristönsuojelun käyttö- ja kunnossapitokustannuksiin käytettiin tarkastelukautena 273 Mmk (1996: 253 Mmk). Käyttö- ja kunnossapitokustannuksiin luetaan mukaan kaikki suoraan ja epäsuoraan ympäristönsuojelullisiin toimenpiteisiin kohdistettavissa olevat kustannukset.

Ympäristönsuojelun investoinneista tai kustannuksista ei voida rakentaa pitkän ajan vertailukelpoisia aikasarjoja, koska alalla käytettävät yhtenäiset laskentasaännökset ovat vasta vakiintumassa. Ympäristönsuojelun pitkän tähtäyksen kehitystyö ja sen tulokset, kuten jätteiden määrän väheneminen, resurssien tehostunut käyttö, toimiva logistiikka tai kestävä kehityksen mukainen metsävarojen hoito vaikuttavat myönteisesti konsernin rahavirtoihin.

ENSON YMPÄRISTÖTASE 1997

TAULUKKO 6

Raaka-aineet	
Puuraaka-ainetta	20 323 000 m ³
Keräyspaperia	1 173 651 t
Sähköenergian kulutus	
	9 319 GWh
Polttoaineiden kulutus	
	2 981 000 toe
Vedenkulutus	
	474 163 000 m ³
Päästöt veteen	
COD	92 278 t
P	114 t
Päästöt ilmaan	
CO ₂ uusiutumattomista polttoaineista	3 116 000 t
CO ₂ uusiutuvista polttoaineista	8 803 000 t
CO ₂ yhteensä	11 918 000 t
SO ₂	4 283 t
NO _x (NO ₂)	8 856 t
Jätettä kaatopaikalle	255 860 t
Myyntituotanto	
Markkinasellu	484 000 t
Paperi, kartonki ym.	5,7 milj. t
Sahatavara ja jalosteet	1,8 milj. m ³

INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA VARAUKSET

Suomalaisen vesilupamenettelyn mukaisesti tuotantolaitoksille myönnetään vesilupa määräajaksi, yleensä 5–10 vuodeksi. Vuonna 1997 jätettiin Enson tuotantolaitoksista Pankakoski Boards Oy Ltd:n sekä Enso Fine Papers Oy:n Veitsiluodon yksikköä koskevat vesilupa-anomukset. Vesiluvista vuosina 1998–2000 ovat uusintavuorossa Enocell Oy, Enso Fine Papers Oy:n Oulun tulosyksikkö sekä Enso Publication Papers Oy Ltd:n Anjalan tulosyksikkö. Lupauusintaan liittyen Anjalan tulosyksikössä on aloitettu puhdistamon parannustyöt, jotka ajoittuvat pääosin vuodelle 1998. Investoinnin arvo on noin 40 Mmk. Anjalan tulosyksikössä uusitaan myös kaasuturpiinilaitosta vuoteen 2000 mennessä, jolloin typpioksidipäästöjen arvioidaan alenevan oleellisesti. Pankakoski Boards Oy Ltd:n, Enso Fine Papers Oy:n Veitsiluodon yksikön sekä Oulun yksikön investointitarve on arviolta muutamia kymmeniä miljoonia markkoja.

Konserni on tehnyt 40 Mmk:n pakollisen varauksen ympäristövastuista. Vuonna 1996 varausta oli kirjattu 4 Mmk. Tervakosken maa-alueiden puhdistustöiden arvioimiseen käytettiin 0,3 Mmk vuonna 1997. Varauksen kasvu johtuu Imatrankosken metsäkemian tehtaan maaperän puhdistustöistä ja rakennusten purkukustannuksesta sekä Oulun metsäkemian tehtaiden ympäristövastuista.

Vuoden 1997 merkittävin muutos konsernirakenteessa oli saksalaisen puupitoisia painopapereita valmistavan E. Holtzmann & Cie. AG:n osake-enemmistön hankinta. Konsernirakenteessa tapahtuneet muutokset eivät vaikuta olennaisesti ympäristövastuisiin. Tällä hetkellä ei ole meneillään sellaisia oikeuskäsittelyjä, joilla on olennaisia taloudellisia vaikutuksia Enso-konsernille.

YMPÄRISTÖNHALLINTAJÄRJESTELMÄT

Ympäristönsuojelulle asetetaan eriasteisia tavoitteita, joiden toteutumista peilataan esimerkiksi tuotantolaitoskohtaisten päästötavoitteiden saavuttamista vasten. Tavoitteiden asettamisen ja seurannan työkaluna toimivat tavanomaisen liiketoimintaan liittyvien hallinnollisten ohjauskeinojen rinnalla ympäristöasioiden hallintajärjestelmät.

Ympäristönhallintajärjestelmillä vaikutetaan systemaattisesti koko tuotantoketjuun. Hallintajärjestelmät perustuvat joko EU:n EMAS-asetukseen tai kansainvälisen standardisoimisjärjestön ISO 14000 -järjestelmään. Edellä mainitut järjestelmät sisältävät ajatuksen niin ympäristön hallinnasta kuin taloudellisten riskien hallinnasta.

Enson jokaisen tuotantoyksikön tavoitteena on saavuttaa valmius EMAS-sertifiointiin vuoden 1998 aikana ja liittää johtamismenetelmä jo aiemmin käyttöön otettuihin laatu- ja ympäristöjärjestelmiin. Vuoden 1997 loppuun mennessä EMAS-sertifikaatti oli myönnetty Enocell Oy:lle, Berghuizer Papierfabriek N.V:lle sekä Enson Veitsiluodon ja Imatran tehtaalle. Tammikuussa 1998 EMAS-sertifikaatti myönnettiin Sachsen Papier Eilenburg GmbH:lle.

ISO 14001 -laatu- ja ympäristöjärjestelmän mukainen sertifikaatti oli vuoden 1997 loppuun mennessä myönnetty seuraaville Enson yksiköille: Veitsiluodon tulosyksiköt, Varkauden tulosyksiköt, Imatran tehtaat, Kotkan tehtaat, Berghuizer Papierfabriek N.V., Enocell Oy, sekä Sachsen Papier Eilenburg GmbH.

Metsäluonnon monimuotoisuus turvataan ympäristöarvot huomioonottavalla metsien käytöllä ja erityisten luonnonsuojelualueiden avulla.

Enson tutkimus- ja kehitystyön tavoitteena on resurssien ja raaka-aineiden minimointi (source reduction) eli tuotteen tarkoituksenmukaisen laadun saavuttaminen mahdollisimman vähäisellä resurssien ja materiaalien käytöllä.

Konsernin T & K -menot olivat 195 Mmk (lisäystä 25 %), josta tutkimuskeskuksen osuus investoinnit mukaan lukien oli 60 Mmk. Työpanos oli 236 henkilötyövuotta, josta tutkimuskeskuksen osuus oli 120. T & K -henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 211 henkilöä, joista tutkimuskeskuksessa työskenteli 127. Enson hallitus päätti kesäkuussa laajentaa Imatran tutkimuskeskusta. Uusia tiloja valmistuu 3 900 m² ja lisäksi ajanmukaistetaan vanhoja tiloja 2 000 m². Rakennus oli harjakorkeudessa vuoden lopussa ja toteutuneet kustannukset olivat 16 Mmk. Investointi luo edellytykset tutkia aktiivisesti uusia kuituraaka-aineisiin perustuvia investointimahdollisuuksia Euroopassa ja Aasiassa. Investoinnin avulla Enso voi lisätä ja tehostaa T & K -toiminnassaan partnership-yhteistyötä avainasiakkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Investoinnin kokonaiskustannus on noin 60 Mmk.

PERUSTEOLLISUUS

Resurssien ja raaka-aineiden käytön minimointi alkaa tuotteen elinkaaren alusta eli puunhankinnasta. Puunhankinnan logistiikkaa on tehostettu kehittämällä satelliittipohjainen ajosuunnittelujärjestelmä, jolla minimoidaan kuljetusvälineiden tyhjä ajot ja optimoidaan raaka-ainetoimitukset tehtaille.

Selluntuotannon prosessikehityksen tavoitteena on säilyttää kuidun alkuperäinen lujuus mahdollisimman vahingoittumattomana. Syrjäytyseräkeitto on entisestään parantanut sulfaattiprosessin suorituskykyä tässä suhteessa. Enso on tämän prosessin johtava soveltaja maailmassa.

Keskeinen osa source reduction -ajattelua on hyödyntää tehtaille kuljetettava puuaines mahdollisimman täydellisesti ja optimaalisesti erilaisiin käyttötarkoituksiin. Enso valmistaa sahanpurusta sellua ja jalostaa sen laminaattipaperiksi ja laminaateiksi. Näin sahateollisuuden sivutuotteesta syntyy pitkälle jalostettuja tuotteita, joiden käyttöikä on kymmeniä tai jopa satoja vuosia.

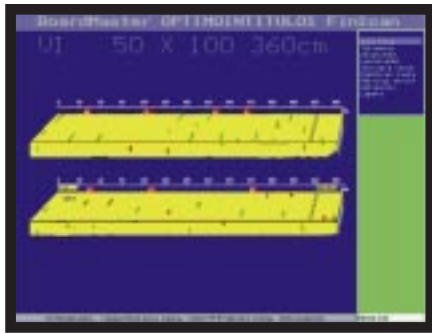
Suomalaisen paperiteollisuuden energiahuolto on jo vuosikymmenien ajan perustunut primäärienergiaa säästävän vastapainevoiman käyttöön. Lauhdevoiman tuotantoon verrattuna sen hyötysuhde on yli kaksinkertainen. Prosessitekniikan kehitys on vähentänyt olennaisesti lämpöenergian kulutusta sähkön kulutukseen verrattuna. Kombitekniikan avulla voidaan uudessakin tilanteessa säilyttää hyvä hyötysuhde ja erilaisten energiamuotojen tasapaino. Enso on ollut metsäteollisuudessa johtava yritys kombitekniikan soveltamisessa.

PAKKAUSKARTONGIT

Ensolla on monipuolinen tuotevalikoima kuluttajapakkaus-kartonkeja vaativiin käyttötarkoituksiin. Ensossa sovelletaan uutta kartongin valmistustekniikkaa ja kehitetään raaka-aineita ja muovipäällysteitä pakkausten painon alentamiseksi. Kuudesta valmistetut mekaaniset massat, sekä PGW että CTMP, ovat erinomaisia raaka-aineita monikerroskartongin keskikerrokseen. Niitä käyttämällä säästetään 10–20 % kuitua verrattuna vaihtoehtoisiin raaka-aineisiin. Lisäkevennystä pakkauksiin saadaan aikaan uusilla High Barrier -päällysteillä, jotka on patentoitu kaikilla Enson päämarkkinoilla sekä Yhdysvalloissa. Condebeltkuivatuksen avulla kartongille saadaan aikaan ainutlaatuisia ominaisuusyhdistelmiä.

Oulun nykyaikaisessa painolaboratoriossa tutkitaan sekä perinteistä että digitaalista painatusta.

Tomografialaite lajittelee sahatukit automaattisesti laadun, mitan ja oksaisuuden mukaan. Kuvassa tomografiatuloste.

Enso on valmistanut nestepakkaukset jo 40 vuoden ajan. Kartongista valmistettavat pakkaukset ovat kierrätettäviä. Käytetyille nestepakkauksille on hyvin toimiva keräysjärjestelmä ja niistä valmistetaan mm. kartonkihylsyjä. Kartonkipakkaukset aiheuttavat jakelujärjestelmässä vähemmän kuormitusta kuin kilpailevat materiaalit. Litran kartonkipakkaus painaa noin 25 g (litran lasipullo noin 350 g). Teknisen kehityksen avulla pakkauksen painoa on voitu alentaa yli 10 % laadun heikkenemättä.

HIENOPAPERIT JA PUUPITOISET PAINOPAPERIT

Painopapereiden neliömassan alentamista ja siis materiaalin käytön vähentämistä rajoittava tekijä on opasiteetti. Uusia teknologioita ja raaka-aineita käyttämällä voidaan kuidun määrää alentaa. PCC täyteaineena, filmipäällystys paperin pintakäsittelyssä ja soft-kalanterointi pinnan viimeistelyssä ovat uusia menetelmiä paperin neliömassan alentamisessa. Tutkimustyön kohteena on myös kokonaan uusia puulajeja, kuten Acasia Magnum, joiden kuituominaisuuksista etsitään ratkaisuja kopiopaperin ja muiden hienopaperilajien neliömassan alentamiseen.

Enso on johtava MFC-paperin kehittäjä ja valmistaja. Tämän paperilajin tuotettua painopintaa kohti laskettu puunkulutus on alhaisempi kuin minkään muun paperilajin.

Enso on mukana myös kehittämässä resursseja säästävää jatkojalostusta. On-demand-painatus digitaali-tekniikalla mahdollistaa kustannustehokkaat pienemmät sarjat, jolloin painotuotteiden kuljetus ja varastointi vähenee oleellisesti. Enson digitaalisen painopaperin 4CC:n markkinaosuus kasvaa nopeasti.

Puukuidun lisäksi paperinvalmistus vaatii runsaasti puhdasta vettä. Veden uudelleenkäyttö eli kierrätys valmistusprosessissa on aina ollut olennainen osa paperinvalmistusta. Nykyisin kierrätyksessä erotetaan vain suhteellisen karkea kiintoaine, jolloin puhdistettua vettä ei voida käyttää tuoreveden asemesta kaikissa käyttökohteissa. Enso on ensimmäisenä paperinvalmistajana maailmassa ottanut käyttöön haihdutuksen prosessiveden puhdistuksessa. Haihdutuksessa poistetaan myös liuenneet aineet, jolloin puhdistetulla vedellä voidaan korvata tuorevettä myös vaativimmissa kohteissa.

Enso Oyj:n hallitustyöskentely ja hallinnointimenettely noudattavat pääosin Keskuskauppakamarin ja Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton julkisten osakeyhtiöiden hallinnoinnista antamaa soveltamisohjetta, joka julkaisiin helmikuussa 1997. Hallinnon tarkastusta koskeva lausunto sisältyy tilintarkastuskertomukseen sivulla 43.

HALLINTONEUVOSTO, HALLITUS
JA TOIMITUSJOHTAJA

Enso Oyj:n hallintoneuvoston jäsenet valitsee varsinainen yhtiökokous kolmeksi vuodeksi kerrallaan siten, että vuosittain on erovuorossa kolmannes tai sitä lähinnä oleva määrä. Erovuorossa olevan hallintoneuvoston jäsenen toimikausi päättyy silloin, kun yhtiökokous suorittaa uuden vaalin. Hallintoneuvosto muodostuu vähintään kahdeksasta ja enintään kahdestatoista jäsenestä. Hallintoneuvoston jäseneksi ei saa valita henkilöä, joka on täyttänyt 67 vuotta. Hallintoneuvoston kokoonpano ja erovuoroi- set jäsenet on lueteltu sivulla 73.

Enso Oyj:n hallintoneuvoston tehtävänä yhtiöjärjes- tyksen mukaan on:

1. valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa;
2. vahvistaa hallituksen varsinaisten ja varajäsenten lukumäärä sekä valita ja vapauttaa tehtävistään hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muut varsinaiset ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa tai varatoimitusjohtaja sekä määrätä heidän palkkansa ja palkkionsa;
3. päättää asioista, jotka koskevat yhtiön toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista taikka yhtiön organisaation olennaista muuttamista;
4. antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laaja- kantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä;
5. antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilin- päätöksen ja tilintarkastuskertomuksen johdosta, sekä
6. päättää yhtiökokouksen koolle kutsumisesta.

Hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään yhdek- sän varsinaista jäsentä ja enintään kolme varajäsentä. Halli- tuksen varsinaisen jäsenen ja varajäsenen toimikausi päät- tyvä vaalin jälkeisen kolmannen tilikauden päättyessä, kuitenkin yhtiöön päätoimisuhteessa olevan varsinaisen ja varajäsenen osalta viimeistään silloin, kun hän täyttää 65 vuotta.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Enso Oyj:n hallituksen teh- tävänä on:

1. huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asian- mukaisesta järjestämisestä;
2. ottaa ja erottaa yhtiön tärkeimmät toimihenkilöt;
3. päättää luoton ottamisesta;
4. päättää kiinteän omaisuuden hankkimisesta, vuokralle antamisesta ja luovuttamisesta;
5. valmistella hallintoneuvoston kokouksissa käsiteltävät asiat, sekä
6. huolehtia muista osakeyhtiölain mukaan hallitukselle kuuluvista tehtävistä.

Toimitusjohtajan tehtävänä on, sen lisäksi mitä osake- yhtiölaissa on määrätty;

1. hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaan johtaa yhtiön harjoittamaa liiketoimintaa;
2. seurata talouselämän kehitystä kotimaassa ja ulko- mailla ja valvoa yhtiön toiminnan sopeuttamista muut- tuvien olosuhteiden asettamiin vaatimuksiin;
3. johtaa yhtiön tulevaisuuteen tähtäävää suunnittelua ja valvoa yhtiön toiminnan organisoinnin ja tehok- kuuden kehittämistä;
4. johtaa ja valvoa yritysten välisen yhteistyön tarjoamien kehitysmahdollisuuksien tutkimista ja toteuttamista yhtiön omilla ja niihin liittyvillä toimialoilla, sekä
5. esitellä hallituksen esitykset hallintoneuvoston kokouk- sissa.

Enso Oyj:n hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja sekä hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valittiin hallintoneuvoston kokouksessa 4.10.1995 ja heidät on esitelty sivulla 72. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy 31.12.1998.

Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeiset ehdot on määritelty kirjallisesti.

LIIKETOIMINTOJEN ORGANISOINTI
JA VASTUUNJAKO

Konsernin liiketoiminnot on jaettu neljään tulosryhmään, jotka jakautuvat edelleen tulosyksiköihin. Tehtäväjako ilmenee sivulla 75 olevassa organisaatiokaaviossa, joka on vahvistettu hallintoneuvoston kokouksessa 12.2.1996.

Tulosryhmän ylin vastuhenkilö on myös Enso Oyj:n hallituksen jäsen. Hallituksen kahdeksasta varsinaisesta jäsenestä kuusi sekä varajäsen ovat kokopäivätoimisia Enso Oyj:n johtajia ja kaksi varsinaista jäsentä asiantuntijajäseniä, jotka eivät ole Enson palveluksessa. Hallitus päättää konsernia ja konserniyhtiötä koskevista merkittävistä asioista. Se mm. hyväksyy ja vahvistaa konsernin liiketoimintastrategian, PTS-suunnitelmat lähivuosille, vuosibudjetin ja merkittävimmät investoinnit. Konsernin liiketoiminnan ja tuloksen kehitystä seurataan kuukausittain ja mahdollisista korjaavista toimenpiteistä päätetään tarpeen mukaan. Kuukausiraportit annetaan tiedoksi hallintoneuvostolle.

Taloudellisen informaation julkistamisaikataulu on esitetty sivulla 4.

Vastuu konsernihallinnon esikuntatoiminnoista on jaettu hallituksen jäsenten kesken sivulla 75 olevan Enson organisaatiokaavion osoittamalla tavalla.

TALOUS

Konsernin sisäisen ja ulkoisen laskennan vastuut on hajautettu liiketoimintayksiköihin ja tytäryhtiöihin, jotka vastaavat oman liiketoiminta-alueensa talousinformaation tuottamisesta ja sen oikeellisuudesta. Konsernihallinnon talousosasto määrittelee konsernin yhtenäiset laskentaperiaatteet ja tilinpäätöksen laadintaperiaatteet, jotka Enso Oyj:n hallitus vahvistaa. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa. Konsernihallinnon talousosasto ohjeistaa konsernin ylimmän johdon tarvitsemien taloudellisten raporttien, budjettisuunnitelmien ja tilinpäätösten laadinnan. Konsernihallinnon talousosasto vastaa emoyhtiön ja konsernitilinpäätösten laadinnasta sekä valvoo konsernin yhtenäisten laskentaperiaatteiden ja tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden noudattamista.

RAHOITUS

Konsernin pitkäaikainen rahoitus on pääsääntöisesti järjestetty emoyhtiön kautta ja tytäryhtiöt rahoitetaan konsernin sisäisillä lainoilla. Erilliset lainapäätökset konsernin ulkopuolisista lainoista tekee Enso Oyj:n hallitus. Lainojen hallinnoinnista ja rahoitussuunnittelusta vastaa rahoitusosasto.

Lyhytaikainen rahoitus: Likviditeetin kokonaishallinta on rahoitusosastolla. Tytäryhtiöt raportoivat kassabudjetit rahoitusosastolle. Kotimaisten yhtiöiden kassavarvoja hallinnoidaan konsernitilien avulla.

RAHOITUSRISKIENHALLINTA

Enso Oyj:n hallituksessa päätetyn politiikan mukaisesti kotimaiset yksiköt vastaavat itsenäisesti omista valuuttariskeistään siten, että suojausoperaatiot toteutetaan emoyhtiötä vastaan. Hallituksen päätöksen mukaan jokainen tulosryhmä on laatinut itselleen kirjallisen valuuttapolitiikan. Enso-konsernin valuuttaposition koostuu virtariskistä ja taseriskistä. Tytäryhtiöillä on lähinnä virtariski, koska niiden rahoitus tapahtuu kotivaluutassa ja rahoitukseen liittyvän valuuttariskin ottaa emoyhtiö. Taseposition lasketaan emoyhtiön omat valuuttamääräiset saatavat ja velat, sisäiset termit sekä kaikki suojausinstrumentit. Lisäksi erilliseen position lasketaan ulkomaisten tytäryhtiöiden oma pääoma. Taseposition liittyvistä korko- ja valuuttariskeistä vastaa rahoitusosasto.

TARKASTUS

Yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana toimii KHT-yhteisö SVH Coopers & Lybrand Oy, josta päävastuullisena tilintarkastajana on ekonomi Pekka Nikula, KHT. Voimassa olevien säännösten mukaisten tehtäviensä lisäksi hän raportoi tarkastushavainnoistaan konsernin hallitukselle tarpeen mukaan ja osallistuu Enso Oyj:n hallituksen kokouksiin vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Konsernin sisäisestä tarkastuksesta vastaa tarkastusosasto, joka kuuluu taloudesta ja rahoituksesta vastaavan hallituksen jäsenen vastuualueeseen. Tarkastushavainnoista koostuvat raportit mahdollisine toimenpide-ehdotuksineen toimitetaan konsernin hallituksen jäsenille ja tilintarkastajalle.

RISKIENHALLINTA

Enso-konsernin riskienhallinnalla pyritään henkilöstöön, omaisuuteen ja toimintaan kohdistuvien vahinkoriskien tunnistamiseen ja minimointiin. Riskienhallintavastuu on hajautettu paikallisyksiköihin, jotka huolehtivat siitä, että vakuutusten laajuus ja omavastuut ovat vakuutussojien mukaisia sekä vahinkotapausten ilmoittamisesta vakuutusyhtiölle. Vakuutuksista päätetään konsernihallinnossa.

Puheenjohtaja
Jukka Härmälä
s. 1946, ekonomi, vuorineuvos
Enso Oyj:n toimitusjohtaja

Varapuheenjohtaja
Juhani Pohjolainen
s. 1938, DI
Enso Oyj:n varatoimitusjohtaja
ja toimitusjohtajan sijainen

Pekka Laaksonen
s. 1956, KTM
Enso Oyj:n johtaja

Paavo Pitkänen
s. 1942, FK
Eläke-Varma
keskinäisen vakuutusyhtiön
toimitusjohtaja

Paavo Uronen
s. 1938, FK, TkT, professori
Helsingin teknillisen korkeakoulun
rehtori

Kimmo Kalela
s. 1941, DI
Enso Oyj:n johtaja

Esko Mäkeläinen
s. 1946, KTM
Enso Oyj:n johtaja

Jouko Taukojärvi
s. 1941, KTM
Enso Oyj:n johtaja

Varajäsen
Pentti Juvakka
s. 1938, DI
Enso Oyj:n johtaja

ENSO OYJ:N HALLINTONEUVOSTO JA TILINTARKASTAJAT

HALLINTONEUVOSTO

PUHEENJOHTAJA
JUKKA MIKKOLA,
s. 1943, varatuomari, kansanedustaja

VARAPUHEENJOHTAJA
MATTI VÄISTÖ,
s. 1949, agronomi, kansanedustaja

KRISTER AHLSTRÖM,
s. 1940, DI, vuorineuvos,
A. Ahlström Osakeyhtiön hallituksen puheenjohtaja

CARL-OLAF HOMÉN,
s. 1936, varatuomari

ULLA LÄHTEENMÄKI,
s. 1939, FT, professori, Mittatekniikan keskuksen johtaja

PEKKA MORRI,
s. 1939, VTK, Kansaneläkelaitoksen johtaja

MARKKU MÄKINEN,
s. 1945, OTL, Kauppa- ja teollisuusministeriön
kansliapäällikkö

KAUKO MÄKIVUOTI,
s. 1938, Puutyöväenliiton Oulun aluetoimiston toimitsija
(eläkkeellä)

TUIJA NURMI,
s. 1958, sotilaslääkäri, kansanedustaja

PEKKA RUOTSALAINEN,
s. 1947, sosionomi,
Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:n toimitusjohtaja

SISKO SEPPÄ,
s. 1954, VTM, ryhmäsihteeri, Eduskunta

BEN ZYSKOWICZ,
s. 1954, OTK, kansanedustaja

HALLINTONEUVOSTON TYÖSKENTELYYN
OSALLISTUVAT HENKILÖSTÖN EDUSTAJAT

TERHO AHONEN,
s. 1949, vuorotyönjohtaja

VEIJO JUUTI,
s. 1944, mittavalvoja

PENTTI KOMI,
s. 1939, korjausmies

TILINTARKASTAJAT

SVH Coopers & Lybrand Oy KHT-yhteisö,
josta päävastaullisena tilintarkastajana ekonomi
PEKKA NIKULA,
KHT

HALLINTONEUVOSTON JA HALLITUKSEN JÄSENTEN
TÄRKEIMMÄT VAIKUTUSVALTAYHTEISÖT

HALLITUS	HALLINTONEUVOSTO
JUKKA HÄRMÄLÄ Teollisuuden ja työnantajain keskusliitto, hallituksen puheenjohtaja Vakuutusosakeyhtiö Sampo, hallituksen puheenjohtaja Finnlines Oy, hallituksen varapuheenjohtaja Pohjolan Voima Oy, hallituksen varapuheenjohtaja Silja Oy Ab, hallituksen jäsen Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja Merita Pankki Oy, hallintoneuvoston jäsen	KRISTER AHLSTRÖM A. Ahlström Osakeyhtiö, hallituksen puheenjohtaja ABB Oy, hallituksen jäsen Oy Aga Ab, hallituksen jäsen Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö, hallintoneuvoston puheenjohtaja Merita Pankki Oy, hallintoneuvoston jäsen
ESKO MÄKELÄINEN FY-Industries Oy, hallituksen jäsen PV Yhtymä Oyj, hallituksen jäsen Vakuutusosakeyhtiö Garantia, hallituksen jäsen	CARL-OLAF HOMÉN Hackman Oy Ab, hallituksen jäsen Kyro Oyj Abp, hallituksen jäsen Metra Oy Ab, hallituksen jäsen Aktia Säästöpankki Oyj, hallintoneuvoston puheenjohtaja Tamro Oyj, hallintoneuvoston jäsen
PAAVO PITKÄNEN Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö, toimitusjohtaja Metra Oy Ab, hallituksen jäsen Partek Oyj Abp, hallituksen jäsen Instrumentarium Oy, hallintoneuvoston jäsen Merita Pankki Oy, hallintoneuvoston jäsen MTV Oy, hallintoneuvoston jäsen	MARKKU MÄKINEN Patria Industries Oy, hallituksen puheenjohtaja Suomen Vientiluotto Oy, hallituksen jäsen Valmet Oyj, hallituksen jäsen
JUHANI POHJOLAINEN Teollisuuden ja työnantajain keskusliitto, hallituksen jäsen Kemijoki Oy, hallintoneuvoston jäsen Teollisuuden Voima Oy, hallintoneuvoston jäsen Henkivakuutusosakeyhtiö Nova, hallintoneuvoston jäsen	PEKKA RUOTSALAINEN Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy, toimitusjohtaja
PAAVO URONEN Culminatum Oy, hallituksen puheenjohtaja Uniscience Oy, hallituksen puheenjohtaja Helsingin Puhelin Oyj, hallituksen jäsen	

KONSERNI	TULOSRYHMÄT
<p style="text-align: center;">H LLITUS</p> <p style="text-align: center;">J. Härmälä Toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja</p> <p style="text-align: center;">J. Pohjolainen Varatoimitusjohtaja, hallituksen varapuheenjohtaja, toimitusjohtajan sijainen</p> <p style="text-align: center;">K. Kalela P. Laaksonen E. Mäkeläinen P. Pitkänen J. Taukojärvi P. Uronen</p> <p style="text-align: center;">P. Juvakka Hallituksen varajäsen</p>	<p style="text-align: center;">PERUS- TEOLLISUUS</p> <p>Juhani Pohjolainen</p> <p>MetsäosastoV. Pölkki Enocell OyM. Halonen Enso Forest Development Oy Ltd.....H. Rissanen Enso Timber Oy Ltd.....A. Pelkonen Kemijärven Sellu OyM. Halonen</p> <p style="text-align: center;">PAKKAUS- KARTONGIT</p> <p>Pekka Laaksonen</p> <p>Heinolan flutingtehdasP. Suursalmi Enso PaperboardsN. Pöyhönen Corenso United Oy Ltd.....P. Harkki Enso Cartonboards Oy LtdU. Rastas Pakenso OyM. Pentikäinen Imatran tehtaot -paikallisyksikköM. Lamberg</p>
<p style="text-align: center;">KONSERNIH LLINTO</p> <p>Jukka Härmälä</p> <p>Konsernin markkinointipalvelutS. Hietanen LakiasiatJ. Kurkinen ViestintäK. Vainio YhtiösuunnitteluM. Diesen</p> <p>Juhani Pohjolainen</p> <p>EnergiaT. Koivuniemi HenkilöstöhallintoA. Ansaharju Kaakkois-Aasian liiketoimintojen kehittäminen.....E. Palokangas SuojeluJ. Helve Teollisuusrakentaminen.....P. Roitto T & K -toimintaI. Kartovaara YmpäristönsuojeluL. Salovius</p> <p>Kimmo Kalela</p> <p>Laatujohtaminen.....L. Sihvo OstotoimintaJ. Laalo</p> <p>Esko Mäkeläinen</p> <p>Hallintojärjestelmien kehitys ja konttoripalvelutM. Uuttu RahoitusR. Suuraho Riskienhallinta ja vakuutusasiat.....J. Kähkönen TalousV.-J. Potka TarkastusS. Schildt Tietohallinto.....E. Nuutinen</p>	<p style="text-align: center;">HIENO- PAPERIT</p> <p>Jouko Taukojärvi</p> <p>Enso Fine Papers OyJ. Taukojärvi Imatran tulosyksikköS. Antti Oulun tulosyksikköH. Ruokolainen Varkauden tulosyksikköH. Alalauri Veitsiluodon tulosyksikköL. Ilves Berghuizer Papierfabriek N. V.H.v. Eeghen Tukkurit-tulosyksikköE. Keinö Tervakoski OyR. Panula Fortek OyP. Juvakka Oulun tehtaot -paikallisyksikköH. Ruokolainen Veitsiluodon tehtaot -paikallisyksikköP. Juvakka</p> <p style="text-align: center;">PUUPITOISET PAINOPAPERIT</p> <p>Kimmo Kalela</p> <p>Enso Publication Papers Oy LtdK. Kalela Anjalan tulosyksikköH. Karppinen Kotkan tulosyksikköJ. Alm Summan tulosyksikköI. Alanen Varkauden tulosyksikköK. Saramäki Veitsiluodon tulosyksikköR. Järvelä E. Holtzmann & Cie. AGK. Korhonen, W. Müller Sachsen Papier Eilenburg GmbHH. Tarvonen Laminating Papers OyP. Huhta Enso-Yhteispalvelut OyJ. Helve Varenso OyJ. Helkala Keräyskuitu OyJ. Airaksinen Anjalankosken tehtaot -paikallisyksikköU. Rastas Kotkan tehtaot -paikallisyksikköP. Huhta Varkauden tehtaot -paikallisyksikköK. Saramäki</p>

6.2. ENSO LUOPUU METSÄKEMIASTA: Enso myi Oulussa toimivan Enso Paperikemia Oy:n koko liiketoiminnan. Yrityskauppa toteuttaa konsernin strategiaa, jonka mukaan voimavarat keskitetään paperi- ja kartonkitoimialojen keskittämiseen.

10.3. VUODEN 1996 TULOS: Markkinatilanne oli vaikea ja hintojen lasku heikensi kannattavuutta. Tulos rahoituserien jälkeen oli 1 665 Mmk, mikä oli tyydyttävä.

18.3. ENSO EHDOTTAJ OHDON OPTIOLAINAA: Enso Oyj:n hallitus esittää 7.4. kokoukselle varsinaiselle yhtiökokoukselle enintään 1 000 000 mk:n optiolainan liikkeeseenlaskemista. Merkintöjen seurauksena Enson osakepääoma voisi nousta enintään 30 Mmk:lla.

7.4. VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS: Yhtiökokouksessa myönnettiin vastuuvapaus hallitukselle, hallintoneuvostolle ja toimitusjohtajalle sekä päätettiin 1,80 mk:n osingosta ja johdon optiolainasta.

Hallintoneuvoston tehtävistä eroa pyytäneen puheenjohtajan Matti Louekosken tilalle valittiin kansanedustaja Jukka Mikkola. Edesmenneen Väinö Saarion tilalle valittiin kansanedustaja Tuija Nurmi. Erovuorossa olevista jäsenistä valittiin uudelleen Carl-Olaf Homén, Ulla Lähteenmäki ja Pekka Ruotsalainen. Eeva Laatikaisen tilalle valittiin kansanedustaja Ben Zyskowitz.

25.4. OULUN HIENOPAPERIKONE PK7 STARTTAA: Käynnistysvuoden aikana uusi paperikone tuotti 160 000 tonnia hienopaperia. Kokonaiskustannukset alittivat alkuperäisen kustannusarvion 200 Mmk:lla.

28.4. SAKSALAISEN HOLTZMANNIN OSAKE-ENEMMISTÖN HANKINTA: Enso osti 50,4 % saksalaisen, sanoma- ja aikakauslehtipaperia valmistavan E. Holtzmann & Cie. AG:n osakkeista. Kauppahinta oli 1 818 Mmk. Yhtiön vuosituotantokapasiteetti on noin 700 000 tonnia sanomalehti-, aikakauslehti- ja tapettipaperia. Henkilöstön määrä on 1 150.

20.5. OSAVUOSIKATSAUS 1-3/97: Enson tulos rahoituserien jälkeen vuoden 1997 ensimmäiseltä neljännekseltä oli 480 Mmk. Tulos per osake oli 1,36 mk.

13.8. OSAVUOSIKATSAUS 1-6/97: Enson ensimmäisen vuosipuoliskon tulos rahoituserien jälkeen oli 982 Mmk. Tulos per osake oli 2,40 mk.

16.9. ENSO KOROTTAJ JOUKKOVELKAKIRJALAINAN 1/1997 MÄÄRÄÄ: Enson hallitus päätti korottaa 14.1.1997 liikkeeseen lasketun sarjalainan muotoisen joukkovelkakirjalainan 1/97 määrää enintään 2 000 Mmk:aan.

30.10. ENSO ALLEKIRJOITTI DEM 1 500 MILJ. LAINALIMIITIN

13.11. ENSO JULKISTAA OSAN YHDEKSÄN KUUKAUDEN TULOKSESTA: Liikevaihto oli 21 132 Mmk, tulos rahoituserien jälkeen 1 553 Mmk ja tulos per osake 4,04 mk.

13.11. YLIMÄÄRÄINEN YHTIÖKOKOUS: Yhtiön nimi muutettiin julkiseksi osakeyhtiöksi, jonka tunnus on Oyj, ja eri sarjaan kuuluvien osakkeiden merkintätuoikeus poistettiin. Lisäksi päätettiin A- ja R -osakkeiden enimmäismäärien muutoksesta ja vähimmäismäärämäärysten poistamisesta sekä toimitusjohtajan sijainen -käsitteen sisällyttämisestä yhtiöjärjestykseen.

Yhtiökokous päätti valtuutuksen antamisesta yhtiön hallitukselle osakepääoman korottamiseen henkilöstölle suunnattavalla osakeannilla. Valtuutus on voimassa varsinaiseen yhtiökokoukseen tai maaliskuun 1998 loppuun.

18.11. OSAVUOSIKATSAUS 1-9/97

20.11. HOLTZMANNIN SC-KONE MODERNISOIDAAN: Enson hallitus päätti modernisoida Holtzmannin PK 8. Investoinnin myötä koneen kapasiteetti nousee 50 000 tonnia/v päällystämätöntä aikakauslehtipaperia (SC). Hankkeen kustannusarvio on DEM 160 milj. ja se toteutetaan vuoden 1999 alussa.

24.11. VALTION OSUUS ENSOSSA ALLE 50 %: Enson A-osakkeita muunnettiin R-osakkeiksi ensimmäisenä muuntoaikana 17.-21.11.1997 63 040 457 kappaletta. Muunnon seurauksena valtion osuus Enson osakkeiden tuottamista äänistä laski 46,8 %:iin. Muunnon seurauksena A-osakkeiden osuus kaikista osakkeista oli 37,5 %.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI) =	100 x	$\frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat}^{1)}$
<hr/>		
Oman pääoman tuotto-% (ROE) =	100 x	$\frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen} - \text{tilikauden verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}^{1)}$
<hr/>		
Omavaraisuusaste (%) =	100 x	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
<hr/>		
Nettovelka =		Vieras pääoma - rahoitusomaisuus
<hr/>		
Korollinen nettovelka =		Korollinen vieras pääoma - korollinen rahoitusomaisuus
<hr/>		
Velkaantumisaste (%) =	100 x	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}}$
<hr/>		
Tulos/osake =		$\frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen} - \text{tilikauden verot} - \text{vähemmistön osuus}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana}}$
<hr/>		
Oma pääoma/osake =		$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa}}$
<hr/>		
Osinko/osake =		$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa}}$
<hr/>		
Efektiivinen osinkotuotto-% =	100 x	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi tilikauden lopussa}}$
<hr/>		
Osinkosuhte-% =	100 x	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Tulos/osake}}$
<hr/>		
Osakkeen keskikurssi =		$\frac{\text{Osakkeen markkamääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$
<hr/>		
Osakekannan markkina-arvo =		Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa kertaa viimeinen kaupantekokurssi osakelajeittain
<hr/>		
Tulos rahoituserien jälkeen =		Tulos ennen satunnaisia eriä, koska muut tuotot ja kulut ovat satunnaisia

¹⁾ Tilikauden alun ja lopun keskiarvo

Enso Oyj

Pääkonttori
Kanavaranta 1
00160 Helsinki
PL 309
00101 Helsinki
☎ 02046 131
☎ 02046 21471
Telex 121 438 enso fi
http://www.enso.com
e-mail: info@enso.com

Enso Oyj

Kotimaan myyntiasasto
Fredrikinkatu 61 A
PL 309
00101 Helsinki
☎ 02046 131
☎ 02046 21379

PERUSTEOLLISUUS

PL 309
00101 Helsinki
☎ 02046 131
☎ 02046 21471

Metsäosasto

Wolffintie 5
55800 Imatra
☎ 02046 121
☎ 02046 23000

Savon
hankinta-alue
PL 20
70101 Kuopio
☎ 017 262 2644
☎ 017 261 1877

Karjalan
hankinta-alue
PL 3
81281 Uimaharju
☎ 02046 122
☎ 02046 28573

Saimaan
hankinta-alue
PL 16
57101 Savonlinna
☎ 015 272 041
☎ 015 277 303

Etelä-Suomen
hankinta-alue
PL 39
49401 Hamina
☎ 02046 127
☎ 02046 25880

Pohjois-Suomen
hankinta-alue
PL 1
94800 Kemi
☎ 02046 125
☎ 02046 34866

Tuontipuu
Wolffintie 5
55800 Imatra
☎ 02046 121
☎ 02046 23000

Enocell Oyj

PL 2
81281 Uimaharju
☎ 02046 122
☎ 02046 28550

Enso Alueverkko Oyj

c/o Enso Energia
55800 Imatra
☎ 02046 121
☎ 02046 24710

Enso Forest Development Oy Ltd

Kuparintie 47
55100 Imatra
☎ 02046 121
☎ 02046 24960

Ladenso Oy

Siltakatu 20
80100 Joensuu
☎ 013 148 9121
☎ 013 148 9124

Enso Timber Oy Ltd

Pääkonttori
PL 39
06101 Porvoo
☎ 02046 114
☎ 02046 21745

Jalostus

PL 12
54101 Joutseno
☎ 02046 113
☎ 02046 21686

Honkalahden saha

PL 12
54101 Joutseno
☎ 02046 113
☎ 02046 21680

Kiteen saha
Teollisuustie 27
82430 Puhos
☎ 02046 115
☎ 02046 21995

Kittilä Wood Oy

Pitkäkumpu 14 a
99100 Kittilä
☎ 016 652 313
☎ 016 652 352

Kosken saha
16800 Hämeenkoski
☎ 02046 1444
☎ 02046 47002

Kotkan saha
PL 62-63
48101 Kotka
☎ 02046 112
☎ 02046 25494

Tolkkien saha
PL 39
06101 Porvoo
☎ 02046 114
☎ 02046 21747

Uimaharjun saha
PL 1
81281 Uimaharju
☎ 02046 122
☎ 02046 28570

Varkauden saha
PL 177
78201 Varkaus
☎ 02046 120
☎ 02046 32130

Veitsiluodon saha
94800 Kemi
☎ 02046 125
☎ 02046 34787

Puumerkki Oy

Takkatie 14
00370 Helsinki
☎ 09 560 91
☎ 09 553 711

Kemijärven Sellu Oy

PL 100
98101 Kemijärvi
☎ 02046 126
☎ 02046 35200

Oulun Pakkauslava Oy

Temmeksentie 3
90400 Oulu
☎ 02046 124
☎ 02046 33905

Tornion Pakkauslava Oy

Tornion tehdas
Röyttä
95400 Tornio
☎ 016 447 581
☎ 016 447 584

Veitsiluodon tehdas

94800 Kemi
☎ 016 252 256
☎ 016 223 010

PAKKAUSKARTONGIT

PL 309
00101 Helsinki
☎ 02046 131
☎ 02046 21222

Heinolan flutingtehdas

PL 5
18101 Heinola
☎ 03 842 91
☎ 03 842 9290

Enso Paperboards
55800 Imatra
☎ 02046 121
☎ 02046 24720

Imatran tehtaas
55800 Imatra
☎ 02046 121
☎ 02046 24701

Corenso United Oy Ltd

Pääkonttori
PL 4
15701 Lahti
☎ 02046 1416
☎ 03 783 1667

Porin kartonkitehdas

PL 194
28101 Pori
☎ 02 550 3888
☎ 02 550 3802

Varkauden kartonkitehdas
PL 169
78201 Varkaus
☎ 02046 120
☎ 02046 32140

Loviisan hylsytehdas
PL 85
07901 Loviisa
☎ 02046 1456
☎ 02046 48038

Imatran hylsytehdas
Piikatu 1
55120 Imatra
☎ 02046 24601
☎ 02046 24602

Porin hylsytehdas
Hyväntuulentie
28200 Pori
☎ 02 633 5550
☎ 02 633 5650

Corenso France S.A.

P.O.B. 4
F-33660 Saint-Seurin-sur-l'Isle,
France
☎ +33 557 56 40 00
☎ +33 557 56 40 29

Elfes GmbH & Co.

P.O.B. 806
D-47708 Krefeld, Germany
☎ +49 2151 76 980
☎ +49 2151 76 9860

Corenso (UK) Ltd

Corenso House
Patriot Drive
Rooksley
Milton Keynes
MK 13 8LN, United Kingdom
☎ +44 1908 678 111
☎ +44 1908 690 067

Enso Cartonboards Oy Ltd

46900 Anjalankoski
☎ 02046 117
☎ 02046 26551

Inkeröisten kartonkitehdas

46900 Anjalankoski
☎ 02046 117
☎ 02046 26140

Pankakoski Boards Oy Ltd

81750 Pankakoski
☎ 02046 123
☎ 02046 27624

Enso Española, S.A.

Ctra. Nacional II, Km. 592,6
E-08755 Castellbisbal
(Barcelona)
Postiosoite: Apartado 76
E-08760 Martorell
(Barcelona), Spain
☎ +34 3 631 1000
☎ +34 3 631 1021

Enso Pack Ltd.

P.O.B. 865
Jackson
St. Michael
Barbados West Indies
☎ +1 246 42 52 179
☎ +1 246 42 52 816

Pakenso Oy

PL 4
15701 Lahti
☎ 02046 118
☎ 03 752 0237

Järjestelmäpakkaukset

PL 4
15701 Lahti
☎ 02046 118
☎ 03 752 0237

Perustuotteet

PL 4
15701 Lahti
☎ 02046 118
☎ 03 752 0237

Heinolan tulossyksikkö

PL 38
18101 Heinola
☎ 02046 118
☎ 03 7155 025

Kulutustajapakkaukset

PL 4
15701 Lahti
☎ 02046 118
☎ 03 752 0237

Varkauden pakkaustehtas

PL 169
78201 Varkaus
☎ 02046 120
☎ 02046 32146

Expopak Oy

Sahantie 15
34450 Jäminkipohja
☎ 03 476 1100
☎ 03 476 1101

Oy Uni-Pak Ab

64140 Tiukka
☎ 06 222 3741
☎ 06 222 3775

Formeca Oy

Mustapuronkatu 2
15300 Lahti
☎ 03 756 3310
☎ 03 756 3280

Pakenso Tambox AB

Jönköpingsfabriken
P.O.B. 1055
S-55110 Jönköping
Sweden
☎ +46 36 318 800
☎ +46 36 318 803

Pakenso Tambox AB

Skenefabriken
P.O.B. 2081
S-51102 Skene
Sweden
☎ +46 320 209 600
☎ +46 320 209 602

Pakenso Tambox AB

Vikingstadsfabriken
P.O.B. 32
S-59050 Vikingstad
Sweden
☎ +46 13 329 700
☎ +46 13 329 709

June Emballage AB

Momarken 38
P.O.B. 32
S-556 50 Jönköping
Sweden
☎ +46 36 66 230
☎ +46 36 66 232

Pakenso Baltika SIA

5 Tiraines iela
LV-1058 Riga
Latvia
☎ +371 767 0077
☎ +371 767 5815

Pakenso Baltika UAB

Breslaujos Street 3
LT-3035 Kaunas
Lithuania
☎ +370 7 757 460
☎ +370 7 763 188

Pakenso Eesti AS

Laki 5
EE-0006 Tallinn
Estonia
☎ +372 656 3074
☎ +372 656 3377

ZAO Pakenso

ul. Gilyarovskogo 4
129090 Moscow
Russia
☎ +7 095 208 8090
☎ +7 502 937 6374

ZAO Pakenso NWR
73, Peregofskoije Shosse
198206 St. Petersburg
Russia
☎ +7 812 130 1059
☎ +7 812 130 8655

HIENOPAPERIT
PL 309
00101 Helsinki
☎ 02046 131
☎ 02046 21471

Enso Fine Papers Oy
Pääkonttori
94800 Kemi
☎ 02046 125
☎ 02046 34818

Imatran tulosyksikkö
55800 Imatra
☎ 02046 121
☎ 02046 24731

Oulun tulosyksikkö
PL 196
90101 Oulu
☎ 02046 124
☎ 02046 33649

Varkauden tulosyksikkö
PL 169
78201 Varkaus
☎ 02046 120
☎ 02046 32112

Veitsiluodon tulosyksikkö
94800 Kemi
☎ 02046 125
☎ 02046 34427

**Berghuizer Papierfabriek
N.V./ Berghuizer-Enso
Formaatfabriek B.V**
Ir. R.R.v.d. Zeelaan 1,
NL-8191 JH Wapenveld,
Netherlands
Postiosoite: P.O.B. 1
NL-8190 AA Wapenveld
☎ +31 3844 750 00
☎ +31 3844 780 20

**Compagnie Brand
et Associes S.A.**
Z1 de l'Englantier
27, rue des Cerisiers, Lisses
F-91045 Evry, France
☎ +33 1 60 87 28 28
☎ +33 1 60 86 97 98

Lumipaper N.V.
Haven 1139
Land van Waaslaan 3
B-9130 Kallo, Belgium
☎ +32 3 575 0606
☎ +32 3 575 0319

Lumipaper Ltd.
The Airfield, Norwich Road
GB-Mendlesham
Stowmarket
Suffolk IP14 5ND, United
Kingdom
☎ +44 1449 767 173
☎ +44 1449 767 744

R.A. Brand & Co. Limited
Swift Valley Trading Estate
GB-Rugby CV21 1QN
United Kingdom
☎ +44 1788 540 000
☎ +44 1788 535 872

Tukkurit-tulosyksikkö
PL 309
00101 Helsinki
☎ 02046 131
☎ 02046 21471

Tervakoski Oy
12400 Tervakoski
☎ 02046 116
☎ 02046 31535

Fortek Oy
Kemin tulosyksikkö
PL 244
94101 Kemi
☎ 02046 1425
☎ 02046 34702

Kemijärven tulosyksikkö
PL 200
98101 Kemijärvi
☎ 02046 1426
☎ 02046 35203

Oulun tulosyksikkö
PL 95
90101 Oulu
☎ 02046 1424
☎ 02046 33335

**PUUPITOISET
PAINOPAPERIT
Enso Publication
Papers Oy Ltd**
PL 309
00101 Helsinki
☎ 02046 131
☎ 02046 21471

Anjalan tulosyksikkö
46900 Anjalankoski
☎ 02046 117
☎ 02046 26300

Kotkan tulosyksikkö
PL 62-63
48101 Kotka
☎ 02046 112
☎ 02046 25490

Summan tulosyksikkö
49420 Hamina
☎ 02046 127
☎ 02046 25626

Varkauden tulosyksikkö
PL 169
78201 Varkaus
☎ 02046 120
☎ 02046 32102

Veitsiluodon tulosyksikkö
94800 Kemi
☎ 02046 125
☎ 02046 34907

E. Holtzmann & Cie. AG
Mitscherlichstrasse
76187 Karlsruhe
Postiosoite: P.O.B. 21 06 65
D-76156 Karlsruhe
Germany
☎ +49 721 956 60
☎ +49 721 956 6120

**Sachsen Papier
Eilenburg GmbH**
Am Schanzberg 1
04838 Eilenburg
Postiosoite: P.O.B. 110
D-04833 Eilenburg
Germany
☎ +49 3423 6500
☎ +49 3423 650 396

Laminating Papers Oy
PL 62-63
48101 Kotka
☎ 02046 112
☎ 02046 25500

Tainionkosken paperitehdas
55800 Imatra
☎ 02046 121
☎ 02046 23431

L.P. Pacific Films Sdn. Bhd.
Plo 540, Jalan Keluli 3
Pasir Gudang Industrial Estate
81700 Pasir Gudang
Johor, Malaysia
☎ +60 7 251 2941
☎ +60 7 251 2940

Enso-Yhteispalvelut Oy
46900 Anjalankoski
☎ 02046 117
☎ 02046 26550

Varenso Oy
PL 185
78201 Varkaus
☎ 02046 120
☎ 02046 32118

Keräyskuitu Oy
Kuitukatu 4
48900 Sunila
☎ 05 266 800
☎ 05 266 014

ALANKOMAAT

Fins Verkoopkantoor
"Europlaza"
Hoogoordreef 54a
1101 BE Amsterdam
Postiosoite: P.O.B. 12386
NL-1100 AJ Amsterdam
☎ +31 20 650 5555
☎ +31 20 650 5620

Enso (Holland) B.V.
Osoite: ks. Fins
Verkoopkantoor

Enso Timber (Nederland) B.V.
Osoite: ks. Fins Verkoopkantoor
☎ +31 20 650 5666
☎ +31 20 650 5625

Enso International Softwood B.V.
Osoite: ks. Fins Verkoopkantoor
☎ +31 20 650 5680
☎ +31 20 650 5626

ARGENTIINA

Enso Argentina S.A.
Lavalle 556 4º H
AR-1047 Buenos Aires
☎ +54 1 325 0195
☎ +54 1 394 8344

CODIPA International S.A.
San Martin 627
5th floor
AR-1374 Buenos Aires
☎ +54 1 314 6600
☎ +54 1 111 647

Southern Paper Products
Avellaneda 616 - Bernal
AR-1876 Buenos Aires
☎ +54 1 259 8846
259 9395

Unisfera (Ltd) S.R.L.
Bartolome Mitre 1545
AR-1037 Buenos Aires
☎ +54 1 371 2043, 374 2673
☎ +54 1 374 2824
(Bolivia, Chile, Colombia,
Ecuador, Peru,
Paraguay, Uruguay)

AUSTRALIA

Paper Agencies (Aust.) Pty Ltd
554 Burwood Road
Hawthorn, Vic. 3122
☎ +61 3 9819 4911
☎ +61 3 9819 4250

Paper Agencies (Aust.) Pty Ltd
Suite 5, 102 Alfred Street
Milsons Point, NSW 2061
☎ +61 2 9957 3177
☎ +61 2 9957 1505

Fuglesang Timber Ltd.
c/o Kinsella Clarke
61 Stanley Road Bootle
GB-Merseyside L20 7BZ
United Kingdom
☎ +44 151 933 3400
☎ +44 151 922 3463

BELGIA

S.A. Comptoir Finlandais N.V.
Avenue des Gaulois 7
B-1040 Bryssel
☎ +32 2 743 1360
☎ +32 2 736 0178
(myös Luxemburg)

BRASILIA

SAMAB-Cia.
Indústria e Comércio de Papel
Av. Nove de Julho
225 - 24/25 Andares
01314-900 Sao Paulo
Postiosoite: P.O.B. 3228
BR-01060-970 Sao Paulo, SP
☎ +55 11 606 9161
☎ +55 11 607 5239

BULGARIA

"Mirtal Bulgaria" Ltd.
1A "20 April"
1606 Sofia
☎ +359 2 543 975

CHILE

Enso Chile S.A.
Apoquindo 5555 Of. 1009
Las Condes
Santiago de Chile
☎ +56 2 342 1053
☎ +56 2 342 1080
(myös Peru)

EGYPTIN

ARABITASAVALTA
Embassy of Finland
Commercial Section
34, Kasr el Nil Street
Cairo
☎ +20 2 392 6844
☎ +20 2 392 4839

Misrimpep for Paper Trading
4, Behler Passage, 5th floor
Cairo
Postiosoite: P.O.B. 2531, Cairo
☎ +20 2 392 6031
☎ +20 2 392 9630

ESPANJA

Enso Ibérica, S.A.
Paseo de la Castellana 135
Planta 15 - Edificio Cuzco III
E-28046 Madrid
☎ +34 1 567 4400
☎ +34 1 567 4444

Cartiberia, S.A.
Ctra. Nacional II, Km. 592,6
E-08755 Castellbisbal
(Barcelona), Spain
☎ +34 3 682 3021
☎ +34 3 682 3046

Enso Grafic, S.A.
Barrio San Miguel, 7
E-20250 Legorreta
(Guipúzcoa), Spain
☎ +34 43 806 436
☎ +34 43 806 442

**ETELÄ-AFRIKAN
TASAVALTA**

Enso South Africa
Representative Office
First Floor, Pinepark
Cnr Forest Drive & Logan Way
Pinelands, Cape Town
Postiosoite: P.O.B. 681,
Pinelands
7430 Cape Town
☎ +27 21 531 8077 /78
☎ +27 21 531 8081

FILIPPIINIT

Enso-Eurocan South East Asia
Pte. Ltd.
Osoite: ks. Singapore

J & W Trading & Industrial
Corp.
2142 P. Burgos Street
Pasay City, Metro Manila
☎ +63 2 831 4381
☎ +63 2 833 8976

INDONESIA

Enso-Eurocan South East Asia
Pte. Ltd.
Indonesia Representative
Office
S. Widjojo Centre, 5th Floor
Jl. Jenderal Sudirman 71,
Jakarta, Selatan
IN-New Delhi 110 019
IA-Jakarta 12190
☎ +62 21 252 4150
☎ +62 21 252 4170

INTIA

Anika International Pvt. Ltd.
M-2 Hemkunt Tower
98 Nehru Place
IN-New Delhi 110 019
☎ +91 11 643 1067, 641 1007
☎ +91 11 648 4575, 644 4642

Sidmark Sales
146 Dewan Prakash,
6th Lane Hindu Colony, Dadar
IN-Bombay 400 014
☎ +91 22 411 3375
☎ +91 22 414 5204

Shree Sales Pvt. Ltd.
3980/2, Chawri Bazar
IN-Delhi 110 006
☎ +91 11 292 1260
☎ +91 11 292 7766

IRAN

Enso (Middle East)
Osoite: ks. Lähi-itä

IRLANNIN TASAVALTA

Enso (Ireland) Ltd.
55 Lower Drumcondra Road
Drumcondra
Dublin 9
☎ +353 1 836 0997
☎ +358 1 836 0833

ISLANTI

S. Árnason & Co.
Vatnagardar 4, Reykjavik
Postiosoite: P.O.B. 551
121 Reykjavik
☎ +354 568 8200
☎ +354 568 9925

ISO-BRITANNIA

Enso Marketing Co. Ltd.
Enso House
New Mill Road
GB-Orpington
Kent BR5 3TW
☎ +44 1689 836 911
☎ +44 1689 829 732

Enso Publication Papers Ltd.
Enso House
New Mill Road
GB-Orpington
Kent BR5 3QA
☎ +44 1689 892 700
☎ +44 1689 897 290

Enso Timber Ltd.
Osoite: ks. Enso Marketing
Pte. Ltd.
☎ +44 1689 897 294

Woodpax Limited
Sheffield Park
GB-Uckfield
East Sussex TN22 3PR
☎ +44 1825 722 186
☎ +44 1825 723 549

ISRAEL

Lewison Company Ltd.
67 Rothschild Blvd., Tel Aviv
Postiosoite: P.O.B. 131
IL-Tel Aviv
☎ +972 3 629 3485
☎ +972 3 629 1996

ITALIA

Enso Italia S.r.l.
Piazza S. Camillo de Lellis,1
I-20124 Milano
☎ +39 2 670 871
☎ +39 2 669 7516

ITÄVALTA

Enso Trading
Handelsgesellschaft m.b.H.
Gluckgasse 1, 1. Stock
A-1010 Wien
☎ +43 1 513 230 10
☎ +43 1 513 2267

Enso (Schweiz) AG
Enso Fibres AG
Osoite: ks. Sveitsi

JAPANI

Enso-Eurocan Far East Co. Ltd.
KM Nishiumeda Bldg.
20-1, Fukushima 7-chome
Fukushima-ku
J-Osaka 553
☎ +81 6 455 6811
☎ +81 6 455 8811

JORDANIA

Omnitrade Est.
Sweifiyyah District,
Al-Sufaraa Street
Jebel, Amman
Postiosoite: P.O.B. 294
11118 Amman
☎ +962 6 824 676
☎ +962 6 824 726

KANADA

Enso International, Inc.
Osoite: ks. Yhdysvallat

KESKI-AMERIikka

Keca de Centroamerica S.A.
Centro Comercial el Pueblo
Offices 114, 115, San Jose
Postiosoite: Apartado 3860-
1000
San Jose, Costa Rica
☎ +506 221 4876
☎ +506 221 7847

KIINAN

KANSANTASAVALTA
Enso-Eurocan Hong Kong Ltd.
Rm.1406, 14th Floor
World Trade Centre
280 Gloucester Road

Causeway Bay
Hong Kong S.A.R.
☎ +852 2895 2063
☎ +852 2576 1480

Enso-Eurocan Hong Kong Ltd.
Beijing Office
Rm. 808 Scitech Tower
22 Jianguomenwai Avenue
Beijing 100004
☎ +86 10 6515 7178
☎ +86 10 6515 7179

KOREAN TASAVALTA

Enso-Eurocan-Bumjin Co., Ltd.
6 F, Bupmusa Bldg.
151-31 Nonhyun-dong
Kangnam-ku
Soul 135-010
☎ +82 2 511 2103
☎ +82 2 511 2107

Sunny Trading Co. Ltd.
No. 86-37 Sang-soo dong
Mapo-kk
Soul 121-160
☎ +82 2 325 2311/3

Enso Shinho Co. Ltd.
Osoite: ks. Enso-Eurocan-
Bumjin Co., Ltd.

KREIKKA

Eurofinn Services
N.A. Krokidis-N.D. Tsoliakos
Ltd.
44, Amalias Avenue
GR-10558 Athens
☎ +30 1 323 4828
☎ +30 1 322 2169
"Valmar" Z.N. Valma & Co
3, Stadiou Street
GR-10562 Athens
☎ +30 1 331 5000
☎ +30 1 331 5002

KROATIA

Vigram Press
Nikole Tesle 12
HR-10000 Zagreb
☎ +385 1 481 1408
☎ +385 1 481 1335

KYPROS

Severis Brothers Ltd.
9 Arch. Makarios III Ave.
Nicosia
Postiosoite: P.O.B. 1139
Nicosia
☎ +357 2 444 277
☎ +357 2 444 897

LATVIA

Cia Kvadra Pak
Vienibas Gatve 11
LV-1004 Riga
☎ +371 722 3883
☎ +371 783 0457

LIBANON

Fouad & Toufic Fadel & Co
Hosp. St. Joseph Str.
Toufic Fadel Building
Bouchrieh, Beirut
Postiosoite: P.O.B. 90-444
Jdeideh
RL-Beirut
☎ +961 1 248 000
☎ +961 1 249 813

LIETTUA

Lukas
Sv. Ignoto 5/156
LT-2600 Vilnius
☎ +370 2 221 654
☎ +370 2 221 430

LÄHI-ITÄ

Enso (Middle East)
R/A 8 - HB1
Jebel Ali Free Zone, Dubai
Postiosoite: P.O.B. 61265
Dubai, United Arab Emirates
☎ +971 4 836 819
☎ +971 4 836 826
(Bahrain, Egypti, Iran, Irak,
Jemen, Jordania, Kuwait,
Kypros, Libanon,
Oman, Pakistan, Qatar, Saudi
Arabia, Syyria)

MALESIA

Enso-Eurocan South East Asia
Pte. Ltd.
Representative Office
Block 154-2-11
Kompleks Maluri
Jalan Jejaka, Taman Maluri
55100 Kuala Lumpur, West
Malaysia
☎ +60 3 981 8122
☎ +60 3 987 3122

Europap Far East Sdn. Bhd.
Lot 7, Jalan Pelabur (23/1)
Seksyen 23, Kawasan
Perusahaan Shah Alam
40000 Shah Alam
Selangour Darul Ehsan
☎ +60 3 541 3500
☎ +60 3 541 6122, 541 6133

MALTA

Oswald Arrigo Limited
Finnish Consulate General
63/64 Graham Street
M-Sliema SLM 08
☎ +356 343 790-1-2-3
☎ +356 340 745

MAROKKO

Embassy of Finland
Commercial Section
6, rue Demnate
10000 Rabat
☎ +212 7 731 843
☎ +212 7 731 884

Exipp

20, Bd Rachidi
Casablanca
☎ +212 2 268 756
☎ +212 2 268 894

MEKSIKO

Profimex, S.A. de C.V.
Promotora del Comercio
Mexicano Finlandes
Division del Norte 715
Col. del Valle, 03100
México, D.F.
Postiosoite: P.O.B. 105-350
MEX-11560 México D.F.
☎ +52 5 669 0041, 682 3036
☎ +52 5 669 1739

NORJA

Enso Norge AS
Per Kroghs vei 4 C
N-1065 Oslo 10
☎ +47 22 303 390
☎ +47 22 325 707

PAKISTAN

Enso (Middle East)
Osoite: ks. Lähi-Itä

Feroze K. Khambatta
State Life Building 1-B
I.I.Chundrigar Road, Karachi
Postiosoite: P.O.B. # 4
Karachi 74000
☎ +92 21 241 3218
☎ +92 21 241 7550

PORTUGALI

Enso Portugal, Lda
Av. Dr. Fernando Ricardo
Leitao, lote 8 r/c-Dto.
Massamá - 6a fase
PT-2745 Queluz Sul
☎ +351 1 439 3997
☎ +351 1 439 3997
☎ +351 1 439 6381

PUOLA

Enso Polska Sp. zo.o.
ul. Dzika 19/23 m.54
PL-00172 Warsaw
☎ +48 22 635 2540
☎ +48 22 635 1217
☎ +48 22 635 3229

RANSKA

Enso France S.A.
15/25 Boulevard de l'Amiral
Bruix
F-75782 Paris Cedex 16
☎ +33 1 53 64 79 00
☎ +33 1 53 64 79 90

Enso Bois S.A.
Chaussée de Ceinture Nord
Postiosoite: P.O.B. 2010
F-17009 La Rochelle Cedex 1
☎ +33 5 46 00 63 00
☎ +33 5 46 00 63 01

RUOTSII

Enso Sverige AB
Västra Strandgatan 7 B
S-753 11 Uppsala
Postiosoite: P.O.B. 2017
S-750 02 Uppsala
☎ +46 18 65 30 00
☎ +46 18 65 30 10

SAKSA

Enso (Deutschland) GmbH
Grosse Bleichen 30
D-20354 Hamburg
Germany
☎ +49 40 350 990
☎ +49 40 3509 9146

Sachsen Papier Eilenburg
GmbH
Verkaufsbüro Hamburg
Osoite: ks. Enso (Deutschland)
GmbH
☎ +49 40 354 070

Enso Papier Format GmbH
Leinweberstrasse 8
D-23556 Lübeck, Germany
☎ +49 451 898 945
☎ +49 451 895 985

SAUDI-ARABIA

Enso (Middle East)
Osoite: ks. Lähi-Itä

VIMPEX Handelsgesellschaft
mbH

P.O.B. 148
A-1015 Vienna, Austria
☎ +43 1 505 16 150/160/170
☎ +43 1 505 4192
(myös Arabiemiirikuntien liitto,
Bahrain, Jemen, Kuwait, Oman
ja Qatar)

SINGAPORE

Enso-Eurocan South East Asia
Pte. Ltd.
360 Orchard Road
#11-01 International Building
SG-Singapore 238869
☎ +65 235 3485
☎ +65 737 4278

SLOVAKIA

EUROFINN, spol. s.r.o.
Stefánikova 19
81105 Bratislava
☎ +421 7 392 938, 392 935
☎ +421 7 392 926

SRI LANKA

Enso-Eurocan South East Asia
Pte. Ltd.
osoite: ks. Singapore

Dac Graphics
4, Park Circus
Colombo 5

☎ +94 1 592 068
☎ +94 1 592 069

SVEITSI

Enso (Schweiz) AG
Churerstrasse 47
Postiosoite: P.O.B. 205
CH-8808 Pfäffikon SZ
☎ +41 55 415 3060
☎ +41 55 415 3069
(myös Lichtenstein)

Enso Fibres AG

Osoite: ks. Enso (Schweiz) AG
☎ +41 55 415 5130
☎ +41 55 415 5141

PCP Pulp Sales AG

Osoite: ks. Enso (Schweiz) AG
☎ +41 55 415 5148
☎ +41 55 415 5141

TAIWAN

Enso-Eurocan Far East Co.,
Ltd.
Osoite: ks. Japani

TANSKA

Enso Danmark A/S
Vognmagergade 7
DK-1120 Copenhagen K
☎ +45 33 155 815
☎ +45 33 328 303

THAIMAA

Enso-Eurocan South East Asia
Pte. Ltd.
Osoite: ks. Singapore

Mediate Ltd., Part.
5th Floor, Yada Bldg.
56 Silom Road
Bangkok 10500
☎ +66 2 236 7317-19
☎ +66 2 236 7311

TSEKIN TASAVALTA

EXPOCHEM s.r.o.
Radlická 2
CZ-150 00 Prague 5
☎ +420 2 541 612
☎ +420 2 536 529

TURKKI

Dogan Dis Ticaret VE
Mümessillik A.S.
Gümüssuyu İnönü Cäd. No. 76-78
Taksim - Istanbul
☎ +90 212 252 9030
☎ +90 212 252 6643

UNKARI

ENPAP KFT.
Bécsi út 120-124 I. em
H-1034 Budapest
☎ +36 1 250 3825, 250 7455
☎ +36 1 250 0281

VENEZUELA

P. Siegel Representaciones
C.A.
Edif. Datilera, Local Dla - 2
Parque Humboldt
Apartado 80052
Caracas
☎ +58 2 979 6879, 979 9575
☎ +58 2 979 2913

VENÄJÄ (IVY)

Enso Moscow Ltd
1 Golutvinskij per. 3, 6th floor
109180 Moscow, Russia
Postiosoite: Enso Moscow Ltd
P.O.B. 315
FIN-53501 Lappeenranta,
Finland
☎ +7502 222 2660
☎ +7502 222 2659

Enso Representative Office
Lermontovskij pr., dom 44,
kom. 88
198103 St. Petersburg, Russia
Postiosoite: Enso-
St.Petersburg
P.O.B. 72
FIN-53501 Lappeenranta,
Finland
☎ +7 812 113 0144, 850 2608
☎ +7 812 113 0146, 850 2609

VIRO

Mr. Indrek Hiibus
AS - Milpaber
Osmussaare Tee 10
EE-0038 Tallinn
☎ +372 638 9366
☎ +372 638 9367

AS Lumiforest
Ahtri tn. 8
EE-0001 Tallinn
☎ +372 626 1370
☎ +372 626 1373

YHDYSVALLAT

Enso International, Inc.
281 Tresser Blvd., 15th Floor
Stamford, CT 06901
☎ +1 203 978 1755
☎ +1 203 978 1237

Enso International, Inc.
2550 Leavenworth St., Suite 2
San Francisco, CA 94133
☎ +1 415 567 1295
☎ +1 415 567 1281

Enso Interamericas, Inc.
8750 Doral Boulevard
Suite 270
Miami, FL 33178
☎ +1 305 716 9799
☎ +1 305 716 5441

T.S.P. Inc.
2 Main Street
Chatham, NJ 07928
☎ +1 973 635 3530
☎ +1 973 635 1680

SATAMATERMINAALIT

BELGIA

Enso West N.V.
Haven 1213
Land van Waaslaan 10
B-9130 Kalleo
☎ +32 3 570 9200
☎ +32 3 570 9220

ISO-BRITANNIA

Enso Trans (UK) Limited
Enso Terminal
Dock Gate No. 2
GB-Felixstowe
Suffolk IP11 8SW
☎ +44 1394 675 601
☎ +44 1394 673 163

Enso Trans (UK) Limited
Convoys Wharf
Prince Street
Deptford

GB-London SE8 3JH
☎ +44 181 692 8300
☎ +44 181 691 6269

SAKSA

Enso Nord
Transportgesellschaft mbH
Posener Strasse 30
D-23554 Lübeck
☎ +49 451 470 060
☎ +49 451 470 0639

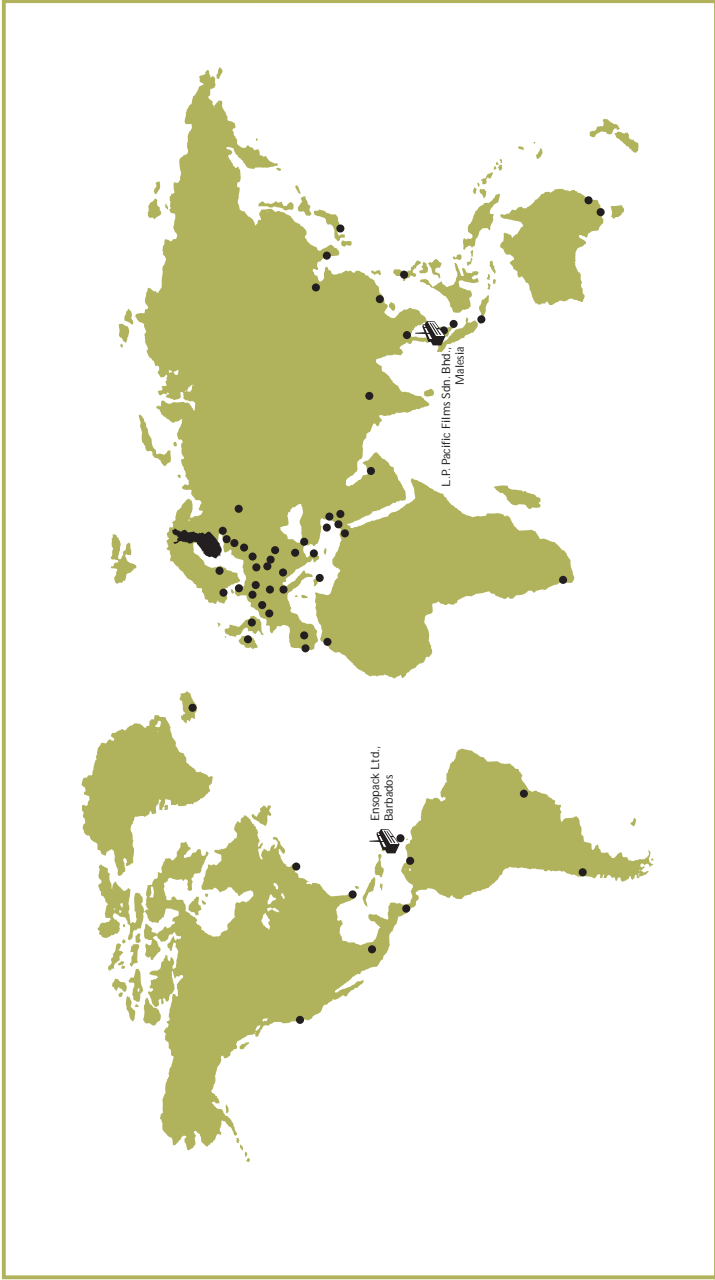
Enso Nord
Transportgesellschaft mbH
Aussenstelle Rostock
P.O.B. 481152
D-18133 Rostock-
Überseehafen
☎ +49 381 670 0306/307
☎ +49 381 670 0308

KANSAINVÄLINEN ENSO

TUOTTEET JA TUOTANTOLAITOKSET

Tuote	Kapasiteetti/yksikköä/v	Tuotantolaitokset/koneet
PERUSTEOLLISUUS		
Sahatavara	2,0 milj.m ³	9 sahaa
Sahatavaran jatkojalosteet		2 laitosta
Markkinasellu	500 000 t	2 sellutehdasta
Puunhankinta	25 milj.m ³	
Omat maa-alueet	600 000 ha	
PAKKAUSKARTONGIT		
Kuluttajapakkauskartongit	1,2 milj.t	8 kartonkikonetta
Fluting	250 000 t	1 kone
Aaltopahvi	350 milj.m ²	8 aaltopahvitehdasta
Hylsykartongit	250 000 t	3 kartonkikonetta
Kartonkihylsy	53 000 t	5 hylsytehdasta 3 sellutehdasta 4 PE-päällystyskonetta
PUUPITOISET PAINOPAPERIT		
Sanomalehtipaperit	1 280 000 t	7 paperikonetta
Aikakauslehtipaperit	1 095 000 t	7 paperikonetta
Erikoispaperit (kirja-, luettelo- ja tapettipaperit)	325 000 t	6 paperikonetta
Laminaattipaperit ja -kalvot	194 000 t	2 paperikonetta, 3 impregnointilinjaa
Siistattu markkinamassa	125 000 t	2 siistauslaitosta
HIENOPAPERIT		
Graafiset hienopaperit	860 000 t	4 paperikonetta
Toimistopaperit	940 000 t	6 paperikonetta
Erikoispaperit ja digitaaliset painopaperit	105 000 t	6 paperikonetta 6 arkittamo 3 sellutehdasta

						
integraatti	tuotantolaitos	saha	satamaterminaali	myyntikonttori	pääkonttori	

EUROOPPA

1	Pakenso Eesti AS, Tallinna	Viro
2	Pakenso Baltika SIA, Riika	Latvia
3	Pakenso Tambox AB, Jönköping	Ruotsi
4	Pakenso Tambox AB, Skene	Ruotsi
5	Pakenso Tambox AB, Vikingstad	Ruotsi
6	Enso Papier Format GmbH, Lyypekki	Saksa
7	Sachsen Papier Ellenburg GmbH, Ellenburg	Saksa
8	Berghuizer Papierfabriek N.V., Wapenveld	Hollanti
9	Lumipaper N.V., Antwerpen	Belgia
10	Lumipaper Ltd, Mendlesham	Englanti
11	Corenso France S.A., Saint-Seurin-sur-l'Isle	Ranska
12	Enso Espanola, S.A., Martorell	Espanja
13	Cartiberia, S.A., Martorell	Espanja
14	Elfes GmbH & Co., Krefeld	Saksa
15	Corenso (UK) Ltd., Milton Keynes	Englanti
16	E. Holtzmann & Cie. AG, Maxau	Saksa
17	E. Holtzmann & Cie. AG, Wolfschek	Saksa
18	Enso West, Kallio	Belgia
19	Enso Trans (UK) Limited, Felixstowe	Englanti
20	Enso Nord Transportgesellschaft mbH, Lyypekki	Saksa

SUOMI

1	Anjalankoski	13	Lahti
2	Heinola	14	Loviisa
3	Helsinki	15	Oulu
4	Hämeenkoski	16	Pankakoski
5	Imatra	17	Pori
6	Joutseno	18	Porvoo
7	Kemi, Veitsiluoto	19	Ruovesi
8	Kemijärvi	20	Summa
9	Kitee	21	Tervakoski
10	Kittilä	22	Tornio
11	Kotka	23	Uimaharju
12	Kristiinankaupunki	24	Varkaus

Enso Oyj
Konsernihallinto
Kanavaranta 1, 00160 Helsinki
Puhelin 02046 131
Telekopio 02046 21471

